

**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU KOJA SE  
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2019. GODINE**

**S A D R Ž A J**

**Strana**

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih  
finansijskih izvještaja

Izveštaj nezavisnog revizora

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu

1

Izveštaj o finansijskom položaju

2

Izveštaj o promjenama na kapitalu

3-4

Izveštaj o tokovima gotovine

5

Napomene uz finansijske izvještaje

6 – 82

## Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

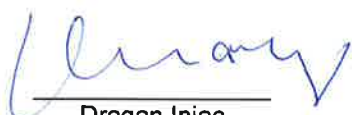
Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja s opravdanom tačnošću. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja Skupštini akcionara na usvajanje.

Finansijski izvještaji na stranama od 1. do 82. odobreni su od strane Uprave za objavu, kao i za podnošenje Nadzornom odboru, 2. aprila 2020. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime i za NLB banku a.d. Banja Luka:



Dragan Injac  
Član Uprave



Marjana Usenik  
Član Uprave



Radovan Bajić  
Predsjednik Uprave

## IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima NLB Banke a.d. Banja Luka

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja NLB Banke a.d. Banja Luka (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2019. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2019. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja, uključujući i povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

### 1. Adekvatnost ispravke vrijednosti za kreditne gubitke – individualna ispravka

Neto vrijednost datih kredita iznosi KM 804 miliona (ili 53% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2019. godine. Kao što je opisano u Napomeni 3.15 Pregled značajnih računovodstvenih politika umanjene vrijednosti finansijskih sredstava, ispravka vrijednosti za kreditne gubitke se određuju na osnovu primjene MSFI 9 Finansijski instrumenti.

Razumjeli smo i ocijenili procese i kontrole za identifikovanje događaja u kreditnom portfoliju koji umanjuju vrijednost, kao i proces i obračun koji se odnose na procjenu ispravke vrijednosti kredita.

Uključili smo stručnjake iz oblasti informacionih tehnologija u područjima koja su zahtijevala njihovu stručnost kao što je pouzdanost podataka da nam pomognu u provođenju revizijskih procedura.

## IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

### Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke kredita svrstanih u Nivo 3.

Ključna područja procjene uključuju tumačenje zahtjeva da se odredi umanjene vrijednosti po osnovu primjene MSFI 9, koje je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke, kao i evaluacija i pretpostavke korištene za moguće ishode za individualno ocijenjene kredite za umanjene vrijednosti.

Mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima za individualno ocijenjene kredite i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori umanjene vrijednosti, same procjene novčanih tokova, uključujući realizaciju kolaterala.

Za više informacija, pogledati Napomenu 4.2 Politike upravljanja rizicima i Napomenu 18 Krediti i plasmani komitentima priloženih finansijskih izvještaja.

Procijenili smo kriterijume za određivanje da li je događaj obezvređenja nastao i da li je postojao uslov da se izračuna iznos umanjene vrijednosti na individualnoj osnovi. Testirali smo uzorak kredita sa karakteristikama koje mogu implicirati da se desio događaj koji zahteva umanjene vrijednosti kako bismo utvrdili da li su ti događaji identifikovani od strane menadžmenta.

Na uzorku individualno obezvređenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika. Takođe smo provjerili matematičku tačnost izračuna menadžmenta za umanjene vrijednosti. Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjene vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove i njihovo vrijeme i procjenu uzetog kolaterala, i diskutovali sa menadžmentom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama.

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomenu 4.2 Politike upravljanja rizicima i Napomenu 18 Krediti i plasmani komitentima priloženih finansijskih izvještaja.

### Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.



Building a better  
working world

Ernst & Young d.o.o.  
Fra. Anđela Zvizdovića 1  
71000 Sarajevo  
Bosnia and Herzegovina

Tel: +387 33 296 307  
Fax: +387 33 296 309  
www.ey.com/ba

## IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

### Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dosljedni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.



Building a better  
working world

Ernst & Young d.o.o.  
Fra Anđela Zvizdovića 1  
71000 Sarajevo  
Bosnia and Herzegovina

Tel: +387 33 296 307  
Fax: +387 33 296 309  
www.ey.com/ba

## IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

### Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

2. april 2020. godine

Zvonimir Madunić, Direktor



Ivana Lazarević Soldat, Ovlašćeni revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo  
Fra Anđela Zvizdovića 1  
71000 Sarajevo  
Bosna i Hercegovina

**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**  
*(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

**Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu za period koji se završava na dan 31. decembra 2019. godine (Bilans uspjeha)**

	Napomena	Godina završena 31. decembra	
		2019.	2018.
Prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	41.583	40.951
Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	1.505	2.871
<b>Prihodi od kamata</b>		<b>43.088</b>	<b>43.822</b>
Rashodi kamata	5b	(6.007)	(6.547)
<b>Neto prihodi od kamata</b>		<b>37.081</b>	<b>37.275</b>
Prihodi od naknada i provizija	6a	31.797	29.913
Rashodi od naknada i provizija	6b	(10.248)	(9.165)
<b>Neto prihodi po osnovu naknada i provizija</b>		<b>21.549</b>	<b>20.748</b>
Neto prihod od kursnih razlika	7	1.293	1.132
Neto dobiti od finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz bilans uspjeha		708	81
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	8	(292)	(483)
Ostali prihodi iz poslovanja	9	198	451
<b>Ukupni operativni prihodi</b>		<b>60.537</b>	<b>59.204</b>
Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13	2.497	3.199
<b>Neto operativni prihodi</b>		<b>63.034</b>	<b>62.403</b>
Troškovi zaposlenih	10	(16.441)	(16.350)
Troškovi amortizacije	20	(2.707)	(2.334)
Administrativni i opšti troškovi poslovanja	11	(6.345)	(6.867)
Ostali rashodi iz poslovanja	12	(1.061)	(1.019)
<b>Ukupni operativni rashodi</b>		<b>(26.554)</b>	<b>(26.570)</b>
<b>Dobit prije oporezivanja</b>		<b>36.480</b>	<b>35.833</b>
Porez na dobit	14	(3.765)	(3.636)
Promjene na odloženim porezima	14	60	52
<b>Neto dobit</b>		<b>32.775</b>	<b>32.249</b>
<b>Ostali finansijski rezultat</b>			
<i><b>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</b></i>			
Neto dobiti/gubici od fer vrednovanja HOV kroz ostali ukupan rezultat		4.070	(115)
Efekti umanjenja vrijednosti HOV kroz ostali ukupan rezultat		409	240
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog finansijskog rezultata	14	(448)	(13)
<i><b>Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</b></i>			
Aktuarski dobiti /gubici		(174)	171
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog finansijskog rezultata	14	2	8
<b>Ukupan finansijski rezultat</b>		<b>36.634</b>	<b>32.540</b>
<b>Zarade po akciji</b>	15	<b>0,53</b>	<b>0,52</b>

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 82 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 2. april 2020. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

Predsjednik Uprave  
 Radovan Bajić



Direktor sektora za finansijsko  
 upravljanje i kontroling  
 Mira Bajić



**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**  
*(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

**Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2019. godine**  
**(Bilans stanja)**

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Aktiva</b>			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne Banke	16	281.999	257.022
Finansijska imovina po amortizovanom trošku			
Kredit i plasmani bankama	17	96.455	151.786
Kredit i plasmani komitentima	18	804.151	751.916
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		1.158	1.290
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	19	287.391	209.892
Nekretnine i oprema u vlasništvu Banke	20a	30.672	30.322
Nekretnine i oprema – pravo korištenja	20b	1.978	-
Nematerijalna ulaganja	20a	1.874	1.967
Investicione nekretnine	20a	428	1.138
Akontacije poreza na dobit		328	709
Ostala aktiva	21	4.995	5.056
Odložena poreska sredstva	22	918	978
Stalna sredstva namijenjena prodaji	23	608	306
		<b>1.512.955</b>	<b>1.412.382</b>
<b>Ukupna aktiva</b>			
<b>Pasiva</b>			
<b>Obaveze</b>			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku			
Depoziti banaka	24	16.100	7.359
Depoziti komitenata	25	1.208.304	1.127.194
Obaveze po uzetim kreditima	26	90.620	84.005
Subordinisani dug	26	8.016	8.009
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		188	207
Rezervisanja	28	8.124	7.666
Obaveza za porez na dobit		-	60
Odložene poreske obaveze	29	1.191	865
Ostale obaveze	27	7.234	4.103
		<b>1.339.777</b>	<b>1.239.468</b>
<b>Ukupne obaveze</b>			
<b>Kapital</b>			
Akcionarski kapital	30	62.003	62.003
Emisiona premija		157	157
Rezerve banke		63.002	63.002
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti osnovnih sredstava		3.732	3.745
Efekti vrednovanja finansijske imovine kroz ostali ukupan rezultat	31	6.245	2.214
Aktuarski dobiti/gubici		(238)	(64)
Zadržana dobit		5.487	5.487
Neraspoređena dobit		32.790	36.370
		<b>173.178</b>	<b>172.914</b>
<b>Ukupan kapital i rezerve</b>			
		<b>1.512.955</b>	<b>1.412.382</b>
<b>Potencijalne i ugovorene obaveze</b>	33 a	<b>159.440</b>	<b>165.935</b>

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 82 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 2. april 2020. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

Predsjednik Uprave  
 Radovan Bajić



*Ubaqul*  
 Direktor sektora za finansijsko  
 upravljanje i kontroling  
 Mira Bajić

**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**  
*(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

**Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji se završava na dan 31. decembra 2019. godine**

	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Zadržana dobit	Revalorizacione rezerve po osnovu nekretnina	Aktuarski dobiti/gubici po osnovu MRS 19	Efekti vrednovanja HoV kroz ostali finansijski rezultat	Neraspoređena dobit	Ukupno
<b>Stanje na dan 01. januar 2018.</b>	<b>62.003</b>	<b>157</b>	<b>57.135</b>	<b>-</b>	<b>3.820</b>	<b>(235)</b>	<b>6.140</b>	<b>45.208</b>	<b>174.228</b>
Prenos na rezerve	-	-	5.867	-	-	-	-	(5.867)	-
Prenos na zadržanu zaradu	-	-	-	5.487	-	-	-	(5.487)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	-	-	-	(33.854)	<b>(33.854)</b>
<b>Ukupno stavke kapitala</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>5.867</b>	<b>5.487</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(45.208)</b>	<b>(33.854)</b>
<b>Dobit tekuće godine</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>32.249</b>	<b>32.249</b>
Realizovani dobiti/gubici	-	-	-	-	-	-	(4.486)	4.486	-
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	448	(448)	-
<b>Realizovana dobit</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(4.038)</b>	<b>4.038</b>	<b>-</b>
Dobici/Gubici od fer vrednovanja Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	-	-	-	-	-	-	(115)	-	<b>(115)</b>
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	11	-	<b>11</b>
Efekti umanjenja vrijednosti HOV	-	-	-	-	-	-	240	-	<b>240</b>
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	(24)	-	<b>(24)</b>
<b>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>112</b>	<b>-</b>	<b>112</b>
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	-	171	-	-	<b>171</b>
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	8	-	-	-	<b>8</b>
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(83)	-	-	83	-
<b>Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(75)</b>	<b>171</b>	<b>-</b>	<b>83</b>	<b>179</b>
<b>Sveobuhvatna dobit</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(75)</b>	<b>171</b>	<b>(3.926)</b>	<b>36.370</b>	<b>32.540</b>
<b>Stanje na dan 31. decembar 2018.</b>	<b>62.003</b>	<b>157</b>	<b>63.002</b>	<b>5.487</b>	<b>3.745</b>	<b>(64)</b>	<b>2.214</b>	<b>36.370</b>	<b>172.914</b>
<b>Stanje na dan 01. januar 2019.</b>	<b>62.003</b>	<b>157</b>	<b>63.002</b>	<b>5.487</b>	<b>3.745</b>	<b>(64)</b>	<b>2.214</b>	<b>36.370</b>	<b>172.914</b>
Isplaćene dividende	-	-	-	-	-	-	-	(36.370)	<b>(36.370)</b>
<b>Ukupno stavke kapitala</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(36.370)</b>	<b>(36.370)</b>
<b>Dobit tekuće godine</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>32.775</b>	<b>32.775</b>

**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**  
*(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Zadržana dobit	Revalorizacione rezerve po osnovu nekretnina	Aktuarski dobiti/gubici po osnovu MRS 19	Efekti vrednovanja HoV kroz ostali finansijski rezultat	Neraspoređena dobit	Ukupno
<b>Dobici/Gubici od fer vrednovanja</b>									
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	-	-	-	-	-	-	4.070	-	4.070
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	(407)	-	(407)
Efekti umanjenja vrijednosti HOV	-	-	-	-	-	-	409	-	409
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	-	(41)	-	(41)
<b>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima</b>	-	-	-	-	-	-	4.031	-	4.031
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	-	(174)	-	-	(174)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(15)	-	-	15	-
<b>Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima</b>	-	-	-	-	(13)	(174)	-	15	(172)
<b>Sveobuhvatna dobit</b>	-	-	-	-	(13)	(174)	4.031	32.790	36.634
<b>Stanje na dan 31. decembar 2019.</b>	<b>62.003</b>	<b>157</b>	<b>63.002</b>	<b>5.487</b>	<b>3.732</b>	<b>(238)</b>	<b>6.245</b>	<b>32.790</b>	<b>173.178</b>

\*Banka je u 2019. godini isplatila dividendu u iznosu od KM 586,58 po akciji (2018: KM 546)

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 82. čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 2. april 2020. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

\_\_\_\_\_  
 Predsjednik Uprave  
 Radovan Bajić



\_\_\_\_\_  
 Direktor sektora za finansijsko  
 upravljanje i kontroling  
 Mira Bajić

**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**  
*(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

Izveštaj o tokovima gotovine za period koji se završava na dan 31. decembra 2019. godine

	Period završen 31. decembra	
	2019.	2018.
<b>Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti</b>		
Prilivi od kamata	45.550	44.578
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(8.494)	(7.257)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	32.010	29.722
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(8.866)	(7.925)
Naplaćena prethodno ispravljena potraživanja	6	213
Odlivi po osnovu zarada i troškova	(21.310)	(25.989)
Plaćen porez na dobit	(3.367)	(6.303)
<b>Poslovni priliv prije promjena na poslovnim sredstvima i obavezama</b>	<b>35.529</b>	<b>27.039</b>
<b>Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama</b>		
Neto povećanje kredita i plasmana komitentima Banke	(45.606)	(58.778)
Neto povećanje/smanjenje kredita i plasmana bankama	31.470	11.669
Neto povećanje/smanjenje depozita banaka	8.741	5.027
Neto povećanje/smanjenje depozita komitenata	81.631	87.169
<b>Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti</b>	<b>111.765</b>	<b>72.126</b>
<b>Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja</b>		
Odlivi za nabavku osnovnih sredstava	(2.233)	(1.714)
Prilivi/Odlivi po osnovu ulaganja u HOV	(79.569)	15.497
<b>Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja</b>	<b>(81.802)</b>	<b>13.783</b>
<b>Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja</b>		
Neto povećanje /smanjenje obaveza po uzetim kreditima i subordinisanim obavezama	6.619	3.444
Primljene dividende	6	18
Isplaćene dividende	(36.367)	(33.854)
Plaćeni zakup imovine sa pravom korišćenja	(424)	-
<b>Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja</b>	<b>(30.166)</b>	<b>(30.392)</b>
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine i ekvivalenata gotovine	1.293	1.132
<b>Neto povećanje/smanjenje novčanih sredstava</b>	<b>1.090</b>	<b>56.649</b>
<b>Novčana sredstva na početku godine</b>	<b>357.740</b>	<b>301.091</b>
<b>Novčana sredstva na kraju godine (Napomena 36)</b>	<b>358.830</b>	<b>357.740</b>


Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 6 do 82 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Banja Luka, 2. april 2020. godine.

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

  
 Predsjednik Uprave  
 Radovan Bajić



  
 Direktor sektora za finansijsko  
 upravljanje i kontroling  
 Mira Bajić

**1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE**

NLB banka a.d. Banja Luka osnovana je Ugovorom o osnivanju od 20. oktobra 1998. godine, a upisana je u sudski registar kod Osnovnog suda u Banja Luci, rješenjem broj U/I 2069/98 od 5. novembra 1998. godine. Broj registarskog uložka registarskog suda je 3-31-00.

Banka je 1998. godine osnovana pod nazivom VB banka a.d. Banja Luka. VB banka a.d. Banja Luka dana 16. aprila 2004. godine, na osnovu Odluke Skupštine akcionara, mijenja naziv Banke u LHB banka a.d. Banja Luka.

Statusnom promjenom spajanja preuzimanjem – pripajanjem Razvojne banke Jugoistočne Evrope a.d. Banja Luka – NLB Group LHB banci a.d. Banja Luka, dolazi do promjene naziva Banke, tako da LHB banka a.d. Banja Luka od 1. aprila 2006. godine posluje pod novim nazivom NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka, a od 1. februara 2016. godine pod nazivom NLB banka a.d. Banja Luka. Krajnji vlasnik Banke je NLB d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Rješenjem Osnovnog suda u Banja Luci broj 071-0-Reg-06-000538 od 31. marta 2006. godine registrovana je statusna promjena spajanja preuzimanjem - pripajanjem i izmjena naziva Banke. Banka je počela sa radom na osnovu odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske broj 03-622-I/98.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Banka posjeduje sertifikat za osiguranje depozita na osnovu ugovora koji je zaključila sa Agencijom za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine.

Na dan 31. decembra 2019 godine, Banka se sastojala od Centrale i osam filijala. Centrala Banke se nalazi u Banja Luci, u ulici Milana Tepića broj 4.

Filijale: Banja Luka: Kralja Petra I Karađorđevića broj 85 A; Bijeljina: Patrijarha Pavla broj 1; Prijedor: Kralja Petra I Oslobođioca broj 1; Doboj: Svetog Save broj 20; Istočno Sarajevo: Karađorđeva broj 13; Foča: Mome Kočovića broj 5; Trebinje: Svetosavska broj 3; Brčko: Klosterska broj 23.

Na dan 31. decembar 2019. godine Banka je imala 480 zaposlenih (31. decembar 2018: 476).

Nadzorni odbor Banke na dan 31.12.2018. i 31.12.2019. godine funkcionisao je i radio u sastavu: Blaž Brodnjak, predsjednik, Boštjan Kovač, zamjenik predsjednika, Igor Zalar, član, Ayda Šebić, nezavisni član, i Dragan Kovačević, nezavisni član.

Nadzorni odbor Banke dana 28.02.2018. godine donio je Odluku o razrješenju članova Odbora za reviziju i to Anice Knavs, Kristine Kovačić Bjelajac, Nikoline Lilek, Tatjane Jamnik Skubić i Zorana Blagojevića, zbog isteka mandata, zaključno sa danom 20.03.2018. godine, te je donio Odluku o imenovanju novih članova Odbora za reviziju na mandatni period od 21.03.2018. do 20.03.2022. godine u sastavu :Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica Odbora za reviziju, Kristina Kovačić Bjelajac, član, Nikolina Lilek, član; Barbara Deželak, član; Zoran Blagojević, član.

Odbor za reviziju Banke na dan 31.12.2019. godine funkcionisao je i radio u sastavu :Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica Odbora za reviziju, Nikolina Lilek, član; Barbara Deželak, član; Polona Kurtevski, član; Zoran Blagojević, član. U toku 2019. godine bilo je promjena u sastavu Odbora za reviziju, naime, zbog ostavke člana Odbora za reviziju Kristine Kovačić Bjelajac, Nadzorni odbor Banke donio je Odluku o razrješenju Kristine Kovačić Bjelajac sa funkcije člana OR sa danom 26.07.2019. godine, te je za člana OR imenovao Polonu Kurtevski na mandatni period od 27.07.2019. do 20.03.2022. godine.

Članovi Uprave Banke na dan 31.12.2018. i 31.12.2019. godine bili su: Radovan Bajić, Predsjednik Uprave, Marjana Usenik, član Uprave i Dragan Injac, član Uprave.

## **2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD**

### **2.1. Izjava o usaglašenosti**

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“).

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj („RS“). Propisi o računovodstvu koji se primjenjuje u RS zasnovani su na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Zakon") (Službeni glasnik 94/15). Društva pripremaju i prezentuju svoje finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima ("MRS"), njihovim izmjenama i tumačenjima (interpretacije standarda), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") i njihovim izmjenama i tumačenjima ("Interpretacije MSFI") izdat od strane IASB-a, ali prevedeno i objavljeno od strane Saveza računovođa i revizora Republike Srpske („ Savez RR RS“), a po ovlaštenju Računovodstvene komisije Bosne i Hercegovine.

MRS, MSFI i tumačenja izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Odbora za tumačenja međunarodnog finansijskog izvještavanja od 1. januara 2009. prevedene su i objavljene od strane Saveza računovođa i revizora Republike Srpske.

MRS, MSFI i tumačenja izdatih od strane IASB i Odbora za tumačenja međunarodnog finansijskog izvještavanja od 31. decembra 2014. prevedeni su i objavljeni od strane Saveza RR RS. Upravni Odbor Saveza RR RS 4. oktobra 2017. godine donio je odluku br 295/17 „Odluku o utvrđivanju i objavljivanju Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih Standarda Finansijskog Izvještavanja (MSFI)“ Navedenom Odlukom utvđuju se i objavljuju prevodi standarda i tumačenja izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 31 decembra 2014. godine, a koji se počinju primjenjivati u Republici Srpskoj za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2018. godine.

Dodatno, Agencija za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“) je svojim dopisom prema Udruženju Banaka Bosne i Hercegovine br 05-500-1572-3/17 od 16. oktobra 2017. godine, naložila primjenu naredna tri standarda koji nisu prevedeni u Republici Srpskoj niti objavljeni na stranici Saveza RR RS:

MSFI 9 „Finansijski Instrumenti“

MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima“

MSFI 16 „Lizing“

Tokom pripreme ovih MSFI finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine Banka je razmotrila da li primjena standarda objavljenih od strane IASB koji su primjenjivi na tekuću godinu, a još nisu prevedeni i objavljeni u RS rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative.

Uzimajući u obzir i zahtjevanu primjenu navedena tri neobjavljena standarda, Banka je zaključila da ovo nije slučaj, stoga je mišljenje rukovodstva da ovi MSFI finansijski izvještaji takođe zadovoljavaju zakonsku obavezu Banke da objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)****2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda****2.2.1. Izmjene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primjena obavezni u tekućoj godini**

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih izmjjenih MSFI koji su usvojena od strane Banke od 1. januara 2019. godine:

**MSFI 16 Lizing**

Standard je primjenljiv počev od ili poslije 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše principe za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objelodanjivanje lizinga za obje strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahtijeva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izvještajima. Zajmoprimci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromijenjeno. Pogledati napomenu 2.2.3. za efekte primjene ovog standarda i detaljna objelodanjivanja i napomenu 3.11.

**MSFI 9: Funkcija pretplate sa negativnom nadoknadom (izmjena i dopuna)**

Izmjene i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjena i dopuna omogućava da finansijska imovina sa funkcijom pretplate koja dozvoljava ili zahtijeva od ugovorne strane u ugovoru ili da plati ili primi razumnu kompenzaciju za raniji raskid ugovora (tako da iz perspektive vlasnika imovine može biti "negativne nadoknade“), da bude vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali rezultat. Menadžment je procijenio da usvajanje ovih izmjena nije imalo značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim društvima i zajedničkim ulaganjima (Izmjene i dopune)**

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene i dopune se odnose na to da li mjerenje, osobito zahtjevi za umanjenje (ispravku) vrijednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate koji, u suštini, čine dio "neto investicije" u pridruženom društvu ili zajedničkom poduhvatu, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmjene i dopune objašnjavaju da Društvo treba da primjeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, prije nego što primjeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primjenjuje metod kapitala (equity metod). U primjeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagođavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primjene MRS 28. Menadžment je procijenio da usvajanje ovih izmjena nije imalo značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**IFRIC tumačenje 23: Neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dobit**

Tumačenje stupa na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dobit, u okolnostima kada poreski tretman podrazumijeva neizvjesnost koja utiče na primjenu MRS 12. Tumačenje pruža smjernice za razmatranje neizvjesnih poreskih tretmana (pojedinačno ili u cjelini), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za reflektovanje tih neizvesnosti i računovodstveno obuhvatanje usljed promjene okolnosti i činjenica. Menadžment je procijenio da usvajanje ovog tumačenja nije imalo značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)****2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)****2.2.1. Izmjene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primjena obavezni u tekućoj godini (nastavak)****MRS 19: Izmjene, ograničenje ili izmirenja plana primanja zaposlenih (Izmjena)**

Izmjene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda uslovljavaju entitete da uzimaju u obzir ažurirane aktuarske pretpostavke kako bi utvrdili tekuće troškove i neto kamatu za preostali period godišnjeg izvještavanja nakon što je na snagu stupila izmjena, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih. Izmjene standarda takođe pojašnjavaju kako računovodstvo za izmjene, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih utiče na primjenu zahtjeva za ograničenje imovine. Menadžment je procijenio da usvajanje ovih izmjena nije imalo značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2015 – 2017**, koji predstavlja skup izmjena i dopuna MSFI. Izmjene i dopune su primjenjive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine sa mogućnošću ranije primjene. Menadžment je procijenio da usvajanje ovih izmjena i dopuna nije imalo značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani:** Izmjene i dopune MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmjerava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, izmjene i dopune u okviru MSFI 11 objašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmjeravanje cjelokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.

**MRS 12 Porez na dobit:** Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju da posljedice plaćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate uzimajući u obzir gdje su priznate prošle transakcije ili događaji koji su generisali raspodjeljivu dobit.

**MRS 23 Troškovi pozajmljivanja:** Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju 14. pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namijenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni – treba da budu uključeni u finansijske obaveze entiteta.

**2.2.2. Standardi koji su izdati ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni****Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje**

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao revidirani Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje 29. marta 2018. godine. Ovaj okvir postavlja sveobuhvatan skup koncepta za finansijsko izvještavanje, uvođenje standarda, smjernice potrebne onima koji pripremaju dosljedne računovodstvene politike kao i pomoć ostalima kojima je u cilju da razumiju i tumače standarde. Odbor je takođe izdao poseban prateći dokument, Izmjene i dopune referenci u konceptualnom okviru MSFI standarda, koji predstavlja izmjene onih standarda na koje je uticano, kako bi se ažurirale i reference izmjenjenog Konceptualnog okvira. Cilj izmjene referenci je da podrži prelaz na novi Konceptualni okvir za kompanije koje razvijaju računovodstvene politike koristeći konceptualni okvir u slučajevima kada u pojedinim transakcijama MSFI nisu primjenjivi. Za one koji pripremaju računovodstvene politike zasnovane na Konceptualnom okviru, na snazi je za period od ili nakon 1. januara 2020. godine. Menadžment je procijenio da usvajanje Konceptualnog okvira za izvještavanje neće imati značajniji uticaj na finansijska izvještaje Banke.



**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)****2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)****2.2.2. Standardi koji su izdati ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****MSFI 3: Poslovne kombinacije (Izmjena)**

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene u Definiciji biznisa (Izmjene u MSFI 3) sa ciljem rješavanja poteškoća entitetima tokom utvrđivanja toga da li su stekli biznis ili imovinu. Ove izmjene se odnose na poslovne kombinacije kojima je dan sticanja u prvom godišnjem izvještajnom periodu koji počinje na dan, ili nakon 1. januara 2020 godine, kao i sticanjima imovine koja se dese na ili nakon tog perioda, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Menadžment je procijenio da efekti ovih izmjena neće imati značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške: 'Definicija materijalnosti' (Izmjene)**

Izmjene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene pojašnjavaju definiciju materijalnosti i način na koji se primjenjuje. Nova definicija navodi da, 'Informacija je materijalna ako njeno izostavljanje ili pogrešno prikazivanje može da utiče na odluke koje primarni korisnici finansijskih izvještaja opšte namjene donose na osnovu tih finansijskih izvještaja, koji pružaju finansijske informacije u vezi sa konkretnim društvom koje izvještava. Pored toga, objašnjenja koja prate definiciju su poboljšana. Izmjene i dopune su takođe dovele do toga da definicija materijalnosti bude konzistentna kroz sve MSFI standarde. Menadžment je procijenio da efekti ovih izmjena neće imati značajniji uticaj na finansijske izvještaje Banke.

**Reforma referentne kamatne stope - MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 (Izmjene i dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020., te se moraju primjenjivati retrospektivno. Ranija primjena je dozvoljena. U septembru 2019. IASB je objavio izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS 39 i MSFI-ja 7, kojima se završava prva faza rada kako bi se odgovorilo na učinke reforme međubankarskih ponuđenih stopa (IBOR) na finansijsko izvještavanje. Druga faza će se fokusirati na pitanja koja bi mogla utjecati na finansijsko izvještavanje kada se postojeća referentna kamatna stopa zamijeni kamatnom stopom bez rizika (RFR). Objavljene izmjene se bave pitanjima koja utječu na finansijsko izvještavanje u periodu prije zamjene postojeće referentne kamatne stope alternativnom kamatnom stopom i bave se implikacijama na posebne zahtjeve računovodstva zaštite u MSFI 9 Finansijski instrumenti i MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, za koje je potrebna „forward-looking“ analiza.

Izmjene i dopune osigurale su privremene olakšice, primjenjive na sve odnose zaštite, koji su izravno pod utjecajem reforme referentne kamatne stope, koji omogućuju nastavak računovodstva zaštite tokom perioda neizvjesnosti prije zamjene postojećeg referentne kamatne stope alternativnim, gotovo bezrizičnim kamatnim stopama.

**Reforma referentne kamatne stope - MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 (Izmjene i dopune) (nastavak)**

Postoje i izmjene MSFI-ja 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja u vezi dodatnih objavljivanja oko neizvjesnosti koja proizlaze iz reforme referentne kamatne stope. Menadžment je procijenio da usvajanje navedenih izmjena i dopuna neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)****2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)****2.2.2. Standardi koji su izdati ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija obaveza kao tekućih ili netekućih (Izmjene)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode izvještavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primjena. Cilj izmjena je promovirati dosljednost u primjeni zahtjeva pomažući kompanijama da utvrde da li se u izvještaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvjesnim datumom podmirenja trebaju klasificirati kao tekuće ili dugoročne. Izmjene i dopune utječu na predstavljanje obaveza u izvještaju o finansijskom položaju i ne mijenjaju postojeće zahtjeve oko mjerenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društva objavljuju o tim stavkama. Također, izmjene i dopune razjašnjavaju zahtjeve za klasifikacijom duga koji društvo može podmiriti izdavanjem vlastitih kapitalnih instrumenata. Menadžment je procijenio da usvajanje navedenih

**2.2.3. Presentacija efekata pri prelasku na MSFI 16 od 1. januara 2019. godine**

Banka je identifikovala ugovore koji ispunjavaju definiciju u skladu sa MSFI 16 zahtjevima. Najznačajnije vrste zakupa su zakupi poslovnih prostora i zakupi POS uređaja. Jedna od najvažnijih pretpostavki za obračun neto sadašnje vrijednosti bio je rok zakupa potpisan na neodređeno vrijeme. Kod ovih ugovora Banka je računala petogodišnji rok zakupa.

Druga važna pretpostavka za izračunavanje neto sadašnje vrijednosti budućih zakupa bila je diskontna stopa. Banka je za diskontnu stopu primijenila internu transfernu cijenu za depozite stanovništva. Ponderisana prosječna stopa pozajmljivanja primijenjena na obaveze za zakup 1. januara 2019. godine bila je između 1,7% i 2,33% u zavisnosti od ugovorenog roka. Pri prelasku na MSFI 16 Banka je izabrala modifikovan retrospektivni pristup prema kome se pravo korištenja mjeri kao iznos jednak obavezi za zakup.

Priznanjem prava korištenja i obaveza zakupa imovina i obaveze Banke su povećani za KM 1.776 hiljada.

**Mjerenje obaveza po osnovu zakupa****u 000 KM**

Obaveza iz poslovnog zakupa (31. decembra 2018.)	2.895
Efekat diskontiranja	(365)
Umanjeno za kratkoročne zakupne, koji nisu priznati kao obaveza po MSFI 16	(44)
Umanjeno za zakupe male vrijednosti, koji nisu priznati kao obaveza po MSFI 16	(710)
<b>Obaveze po osnovu zakupa na dan 01. Januara 2019.</b>	<b>1.776</b>

**2.3. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja**

Finansijski izvještaji su pripremljeni po principu nastavka poslovanja, prema konvenciji istorijskog troška, modifikovanom revalorizacijom finansijskih sredstava koji su vrednovani po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FV OCI) i finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva upotrebu procjena i pretpostavki koje utiču na iskazane iznose sredstava i obaveza, objavljivanje potencijalnih sredstava i obaveza na dan finansijskih izvještaja, kao i iskazane iznose prihoda i rashoda. Iako se ove procjene zasnivaju na najboljem znanju uprave o trenutnim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procjena. Računovodstvene procjene i osnovne pretpostavke se redovno pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena. Kritične računovodstvene procjene i prosudbe u primjeni računovodstvenih politika objelodanjene su u napomeni 3.24.

**2.4. Koncept nastavka poslovanja**

Finansijski izvještaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

### **3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**

Osnovne računovodstvene politike primjenjene za sastavljanje finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu. Navedene politike su konzistentno primjenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

#### **3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata**

Prihodi i rashodi kamata za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MSFI 9) priznaju se u bilansu uspjeha za sve kamate na obračunskoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od kamata na sva sredstva za trgovanje i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, priznaju se primjenom ugovorne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope koristi se za izračun amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i za raspodjelu prihoda od kamata ili rashoda za kamate u relevantnom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili prihode tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta, ili kraćeg perioda (kada je primjereno) na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Prihodi od kamata uključuju kupone zarađene na investicije sa fiksnim prinomom i hartije od vrijednosti kojima se trguje, kao i akumulirane popuste i premije na hartije od vrijednosti. Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i troškove koje su ugovorne strane platile ili primile i sve transakcione troškove, ali isključuju buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika.

Prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih sredstava.

#### **3.2. Prihodi i rashodi od provizija i naknada**

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihode po osnovu naknada čine naknade po osnovu unutrašnjeg i deviznog platnog prometa, elektronskog bankarstva, kartičarskog poslovanja, po osnovu garancijskog poslovanja i ostale slične naknade. Prihodi po osnovu naknada priznaju se u bilansu uspjeha kada je usluga izvršena i kada postoji vjerovatnoća da će ekonomske koristi povezane sa transakcijom priticati u banku.

Ostali prihodi priznaju se u bilansu uspjeha kada je usluga izvršena.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća Centralnoj Banci Bosne i Hercegovine za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za osiguranje depozita banaka i druge slične naknade.

#### **3.3. Prihod od dividendi**

Dividende se priznaju kada se uspostavi pravo akcionara na naplatu dividendi.

#### **3.4. Troškovi pozajmljivanja**

Troškovi pozajmljivanja su troškovi kamata i drugi troškovi koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Navedeni troškovi se priznaju kao rashod u periodu u kome su nastali.

#### **3.5. Preračunavanje deviznih iznosa**

##### **a) Funkcionalna i valuta prikazivanja**

Stavke uključene u finansijske izvještaje se odmjeravaju korištenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izvještaji su prikazani u KM koji predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.5. Preračunavanje deviznih iznosa (nastavak)****b) Transakcije i stanja**

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u KM po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja.

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja monetarnih stavki, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

Centralna banka Bosne i Hercegovine provodi politiku kursa na principu valutnog odbora prema kojem je KM vezan za EUR u odnosu 1 EUR = 1,95583 KM.

**3.6. Nekretnine i oprema**

Nekretnine su iskazane po fer vrijednosti utvrđenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualno umanjenje vrijednosti.

Procjena vrijednosti nekretnina Banke je sprovedena od strane nezavisnog procjenitelja, koji je sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine izvršio procjenu na osnovu tržišne vrijednosti imovine koja je u upotrebi. Procjena od strane ovlaštenog nezavisnog procjenitelja vrši se svakih 5 godina. Procjene se izvode s dovoljno učestalosti tako da se knjigovodstvena vrijednost imovine materijalno ne razlikuje od primijenjenog principa fer vrijednosti na datum bilansa stanja.

Prije izrade godišnjeg izvještaja Banka ocjenjuje da li postoje znaci koji bi ukazivali na smanjenje vrijednosti nekretnina na tržištu. Ocjena se donosi na osnovu internih i eksternih informacija. Ukoliko se procijeni da je vrijednost nekretnina na tržištu smanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti.

Procjenu nadoknadive vrijednosti vrši komisija koju čine zaposleni u Banci a formira se po odluci Uprave Banke. Član komisije je zaposleni u Banci sa licencom ovlaštenog procjenitelja.

Ukoliko je obračunata nadoknadiva vrijednost viša od knjigovodstvene to predstavlja dokaz da sredstva nisu obezvređena. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost niža od knjigovodstvene, Banka iskazuje umanjenje vrijednosti nekretnina kao rashod ili umanjenje revalorizacionih rezervi ukoliko je u prethodnom periodu bilo utvrđeno povećanje.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano odmjeriti.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat revalorizacije građevinskih objekata to povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije to smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otuđi.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom proporcionalne metode kako bi se raspodjelila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.6. Nekretnine i oprema (nastavak)**

Vijek trajanja i metoda amortizacije provjeravaju se na kraju svake poslovne godine. Ukoliko se utvrdi da se procjena vijeka trajanja osnovnog sredstva razlikuje od ranije procjene potrebno je izvršiti promjenu stopa amortizacije.

Banka je u 2019. godini korigovala računovodstvenu politiku kojom je definisala izmijenjene raspone amortizacionih stopa za određene grupe sredstava. Međutim, amortizacione stope za pojedinačna sredstva se nisu mijenjale, i u okviru su novog raspona. Primjenom godišnjih stopa utvrđenih od strane rukovodstva Banke na sva osnovna sredstva tokom 2019. i 2018. godine obračun amortizacije se vršio kako slijedi:

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Građevinski objekti	2% - 3%	2% - 5%
Ulaganja u tuđe objekte	5 - 25%	5 - 25%
Kompjuterska oprema	12,5% - 50%	14,3% - 50%
Nameštaj i ostala oprema	10% - 20%	10% - 33.3%
Motorna vozila	15% - 20%	12.5% - 20%

Dobici i gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstava i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje osnovnih sredstava.

**3.7. Nematerijalna ulaganja****a) Licence**

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

Naknadno se umanjuju za amortizaciju, koja se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe, te eventualna obezvređenja.

**b) Računarski softver**

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

**3.8. Investicione nekretnine**

Dio građevinskih objekata koji se ne koriste za obavljanje djelatnosti Banka izdaje u zakup sa ciljem ostvarenja prihoda od zakupnine. Ovi objekti se vode u bilansu stanja kao investicione nekretnine i ne amortizuju se.

Investiciona nekretnina priznaje se kao sredstvo samo kada je vjerovatno da će ekonomske koristi od te nekretnine priticati i da se cijena koštanja može pouzdano izmjeriti.

Investicione nekretnine se mjere po fer vrijednosti, efekti vrednovanja su uključeni u bilans uspjeha.

### **3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

#### **3.9. Zalihe**

Kratkotrajnu imovinu Banke čine zalihe kancelarijskog materijala, zalihe sitnog inventara i sitan inventar u upotrebi. Zalihe se vode u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za troškove nabavke i umanjenoj za dobijene popuste i vode se po metodi prosječnih cijena.

Početno vrednovanje ovih sredstava vrši se po nabavnoj vrijednosti, odnosno trošku sticanja. Zalihe se naknadno vrednuju ukoliko njihova knjigovodstvena vrijednost prelazi tržišnu. Učinak obezvređenja iskazuje se kao poslovni rashod nastao naknadnim mjerenjem.

#### **3.10. Sredstva stečena naplatom potraživanja**

Banka može da vrši djelimičnu ili potpunu naplatu potraživanja sticanjem materijalne aktive. Primljena sredstva početno se priznaju po fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje vrši se u zavisnosti od grupe u koje je sredstvo klasifikovano.

Banka klasifikuje stečenu materijalnu aktivu prema njenoj namjeni: kao osnovno sredstvo za obavljanje djelatnosti, kao investiciona nekretnina, kao zaliha ili kao sredstvo namijenjeno prodaji.

Banka vrši procjenu fer vrijednosti stečene materijalne aktive u skladu sa Metodologijom za procjenu vrijednosti nekretnina i pokretne imovine Banke.

Umanjenje vrijednosti priznaje se kao rashod od usklađivanja vrijednosti u bilansu uspjeha.

#### **3.11. Zakupi**

*Politika primjenjena od 1. januara 2019. godine*

Zakupi se u računovodstvenim izvještajima Banke iskazuju u skladu sa MSFI 16 - Zakupi.

Ugovorom o zakupu prenosi se pravo kontrole upotrebe datog sredstva u određenom periodu u zamjenu za odgovarajuću naknadu. Smatra se da je pravo na korištenje identifikovane imovine preneseno ako zakupac, tj. korisnik zakupa u periodu korištenja ima pravo na sve ekonomske koristi od korištenja određenog sredstva i pravo da upravlja određenom imovinom. Pravo na ekonomske koristi i pravo upravljanja imovinom procenjuje se u kontekstu prava na korišćenje u zavisnosti od toga kako je definisano u ugovoru.

Zakupi u kojima svi značajni rizici i koristi od vlasništva nad imovinom koja je predmet zakupa snosi Banka kao zakupodavac tretiraju se kao operativni zakup. U izvještaju o finansijskom položaju Banka kao zakupodavac ima priznatu imovinu koja je predmet operativnog zakupa i potraživanja za zakupninu za tekući period na koji se zakup odnosi.

U bilansu uspjeha, Banka kao davalac zakupa priznaje zakupnine iz operativnog zakupa kao prihod po linearnoj osnovi. Ostali troškovi nastali prilikom ostvarivanja prihoda od zakupa priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Zakupi u kojima sve značajne rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom snose primaoci zakupa tretiraju se kao finansijski lizing (zakup). Na dan početka zakupa, davalac zakupa priznaje u izvještaju o finansijskoj poziciji potraživanja koja predstavljaju neto ulaganje u zakup, koje se sastoji od budućih (fiksni i varijabilni) zakupnina, moguće otkupne vrednosti sredstva, moguće kazne za otkazivanje zakupa i moguće garancije za nenaplaćenu preostalu vrednost zakupnina diskontovanih kamatnom stopom koja se koristi za zakup.

Na dan početka zakupa, Banka zakupac priznaje sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja i obavezu za zakup koja predstavlja sadašnju vrijednost budućih zakupnina. Banka mjeri sredstvo koje predstavlja pravo korištenja upotrebom modela nabavne vrijednosti i amortizuje ga u periodu ugovorenog ili procijenjenog perioda trajanja zakupa. Banka odvojeno priznaje kamate po osnovu obaveza iz zakupa.

Na dan početka zakupa Banka mjeri obavezu po osnovu zakupa tako da:

- Poveća knjigovodstvenu vrijednost za iznos kamata na obaveze iz zakupa,
- Smanji knjigovodstvenu vrijednost za iznos izvršenih plaćanja po osnovu zakupnina,
- Ponovo izmjeri knjigovodstvenu vrijednost zbog mogućih izmjena korištenih pretpostavki ili izmjena odredbi ugovora o zakupu.

### **3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

#### **3.11. Zakupi (nastavak)**

Izuzetak su kratkoročni zakupi (do jedne godine) i zakupi za koje je predmet zakupa male vrijednosti (do 5.000 EUR). U ovim slučajevima, zakupnina predstavlja trošak linearno raspoređen tokom trajanja zakupa. Pravo korištenja u bilansu stanja je uključeno u poziciju Nekretnine i oprema (Napomena 20b).

*Politika primjenjena do 31. decembra 2018. godine*

Do 2019. godine Banka je vodila zakup u skladu sa MRS 17 prema kome je zakup ugovor po kome zakupodavac prenosi na zakupca, uz jedno ili seriju plaćanja, pravo da koristi sredstva za dogovoreno vrijeme.

Zakupi mogu biti finansijski i operativni.

Po MRS 17, zakupi gdje zakupodavac zadržava značajan dio rizika i koristi od vlasništva klasifikovali su se kao operativni zakupi.

Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (isključujući bilo koji oblik stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se u bilansu uspjeha ravnomjerno tokom trajanja zakupa.

#### **3.12. Stalna sredstva namijenjena prodaji**

U stalna sredstva namijenjena za prodaju svrstavaju se stalna sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja i stalna sredstva koja su po odluci rukovodstva Banke namijenjena prodaji.

Banka klasifikuje sredstva u ovu grupu sredstava ako se njihova knjigovodstvena vrijednost može povratiti prevashodno prodajom a ne daljim korištenjem, ako su sredstva dostupna za prodaju, prodaja je izvjesna i kada se očekuje da će se prodaja okončati u periodu od godinu dana. Izuzetno, prodaja se može produžiti na period duži od godinu dana kada se takva prodaja smatra opravdanom ili ako je odlaganje prodaje uzrokovano okolnostima koje su izvan kontrole Banke, a postoji dovoljno dokaza da je Banka i dalje posvećena planu prodaje.

Ova sredstva se iskazuju kao posebna pozicija u bilansu stanja.

Na stalna sredstva namijenjena prodaji Banka ne vrši obračun amortizacije.

Sredstva namijenjena prodaji se iskazuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti ili poštene vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Dobici ili gubici po osnovu prodaje utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja Banke.

#### **3.13. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava**

Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Za svrhu procjene umanjenja vrijednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi.

Banka vrši utvrđivanje obezvredjenja jednom godišnje. Procjena fer vrijednosti bazirana je na trenutnim cijenama na aktivnom tržištu za slične nekretnine na istoj lokaciji i u približno istom stanju. Za manje aktivna tržišta cijene iz bliske prošlosti prilagođene su kako bi odražavale sve promjene u ekonomskim uslovima od dana kada se dogodila transakcija po tim cijenama.

### **3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

#### **3.14. Finansijska sredstva**

Primjena MSFI 9 rezultirala je promjenom računovodstvenih politika za priznavanje, klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata i umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava.

##### **a) Klasifikacija i mjerenje finansijskih sredstava prema MSFI 9**

Iz perspektive klasifikacije i mjerenja, MSFI 9 zahtijeva da se sva dužnička finansijska sredstva procjenjuju na osnovu kombinacije poslovnog modela Banke za upravljanje imovinom i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Kategorije mjerenja finansijskih sredstava:

- Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku,
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI),
- Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako se drži u okviru poslovnog modela u svrhu naplate prema ugovorenim novčanim tokovima ("držati za naplatu") i ako se tokovi gotovine odnose samo na plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici.

Dužnička finansijska imovina se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako se drži u okviru poslovnog modela u svrhu naplate i prodaje prema ugovorenim novčanim tokovima ("držati za naplatu i prodaju") i ako se tokovi gotovine odnose samo na plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici. Ova sredstva priznaju se po fer vrijednosti u aktivi. Dobici i gubici, osim očekivanih kreditnih gubitaka i konverzije stranih valuta, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, sve dok se finansijsko sredstvo ne prestane priznavati. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, kumulativni dobiti i gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuju u bilans uspjeha.

Instrumenti kapitala koji se ne drže za trgovanje mogu se neopozivo odrediti kao FVOCI, bez naknadne reklasifikacije dobitaka ili gubitaka u bilans uspjeha.

Sva ostala finansijska sredstva se obavezno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, uključujući finansijsku imovinu u okviru drugih poslovnih modela, kao što su finansijska sredstva koja se priznaju po fer vrijednosti ili se drže za trgovanje i finansijska sredstva sa ugovorenim novčanim tokovima koji nisu isključivo plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici.

MSFI 9 takođe uključuje opciju određivanja finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako to eliminiše ili značajno smanjuje nejednakost mjerenja ili priznavanja koja bi inače nastala iz mjerenja sredstava ili obaveza ili priznavanja dobitaka ili gubitaka po različitim osnovama.

##### **Procjena poslovnog modela**

Banka je odredila svoj poslovni model zasnovan na faktorima koji se mogu posmatrati za različite portfolije, kao što su:

- kako se ocjenjuju performanse poslovnog modela i finansijska imovina koja se drži u okviru tog poslovnog modela,
- rizike koji utiču na performanse poslovnog modela, a naročito na način na koji se upravlja tim rizicima,
- način na koji se upravlja poslovanjem (na primjer, da li je naplata zasnovana na fer vrijednosti imovine ili prikupljanju ugovornih novčanih tokova),
- očekivana učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje.

Procjena poslovnog modela zasniva se na razumno očekivanim scenarijama bez uzimanja u obzir scenarija "najgoreg slučaja" i "stresnog slučaja" i može se sumirati na sljedeći način:

- Dati krediti i depoziti su uključeni u poslovni model "držati za naplatu", jer je primarna namjera Banke za kreditni portfolio da naplati ugovorene novčane tokove.
- Dužničke hartije od vrednosti Banka vodi po poslovnom modelu "držati za naplatu i prodaju" s ciljem naplate prema ugovornim novčanim tokovima i prodaje finansijske imovine, te čini dio likvidnih rezervi Banke.



### **3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

#### **3.14. Finansijska sredstva (nastavak)**

*Pregled instrumenata sa karakteristikama ugovorenih novčanih tokova (SPPI test - isključivo plaćanje glavnice i kamate na ostatak duga po glavnici)*

Drugi korak u klasifikaciji finansijske imovine u portfolijima koji se "drže za naplatu" i "drže za naplatu i prodaju" odnosi se na procjenu da li su ugovoreni gotovinski tokovi u skladu s SPPI testom. Iznos glavnice odražava fer vrijednost pri inicijalnom priznavanju, umanjenu kroz naknadne promjene, npr. zbog otplate. Kamata mora uzeti u obzir samo vremensku vrijednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike pozajmljivanja i profitnu maržu koja je u skladu sa osnovnim karakteristikama kreditiranja.

Ako novčani tokovi uvode više od minimalne izloženosti riziku ili volatilnosti koji nije u skladu sa osnovnim kreditnim karakteristikama, finansijsko sredstvo se obavezno priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Banka je pregledala portfolio unutar modela "držati do naplate" i "držati za naplatu i prodaju" za standardizovane proizvode na nivou uzorka proizvoda i za nestandardizovane proizvode na nivou pojedinačne izloženosti. Banka je uspostavila proceduru identifikacije SPPI-a kao dio redovnog procesa investiranja sa definisanim odgovornostima za primarnu i sekundarnu kontrolu. Poseban naglasak stavljen je na nove i nestandardizovane karakteristike ugovora o kreditima.

Prilikom prelaska na MSFI 9, od 1. januara 2018. godine, Banka je identifikovala izloženosti prema jednom klijentu koja nije prošla SPPI test i koji se zbog toga obavezno vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

#### **Računovodstvena politika za modifikovana finansijska sredstva**

Računovodstvena politika za modifikovana finansijska sredstva razlikuje modifikaciju ugovorenih novčanih tokova koji nastaju iz komercijalnih razloga i onih koji nastaju zbog finansijskih poteškoća klijenta. Promjene finansijskih sredstava zbog komercijalnih razloga predstavljaju događaj prestanka priznavanja. U odnosu na klijente sa finansijskim poteškoćama, značajne modifikacije dovode do događaja za prestanak priznavanja dok izmjene koje nisu značajne (gdje izloženost rizicima ostaje uglavnom ista) ne dovode do prestanka priznavanja.

#### **Restrukturiranje kredita**

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnom politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasniju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

#### **Restrukturiranje kredita (nastavak)**

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo. Za novo sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa. Učinci koji nastanu kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplaćene vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) se preračunavaju preko ispravke vrijednosti.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno u početnom priznanju.

Restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modifikovanih finansijskih sredstava.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava****Očekivani kreditni gubici prema MSFI 9**

MSFI 9 zahtijeva model očekivanog gubitka, zahtijevajući od Banke da prizna ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Umanjenja za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve kredite i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, zajedno sa kreditima i ugovorima o finansijskim garancijama.

Umanjenje vrijednosti se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se umanjeње zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od neizmirenja obaveza značajno porastao od početnog priznavanja, Banka razmatra razumne i održive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima Banke, iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

*Klasifikacija po fazama:*

Banka je pripremila metodologiju za očekivane kreditne gubitke (ECL) uz definisanje kriterijuma za klasifikaciju u faze, kriterijume prelaza između faza, izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Banka klasifikuje finansijske instrumente u fazu 1, fazu 2 i fazu 3, na osnovu primjenjene metodologije umanjeња vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- faza 1 - zadovoljavajući portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, Banka priznaje umanjeње vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- faza 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, Banka priznaje umanjeње vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- faza 3 - loši portfolio: Banka priznaje umanjeња vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjenja obaveza ("default"-a) je usklađena sa EBA smjernicama.

Pretpostavka značajnog povećanja kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju,
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani kašnjenja su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako Banka očekuje da će odobriti odlaganje plaćanja dužniku ili
- ako se dužnik nalazi na "watch listi".

Metodologija kreditnog rejtinga za banke zavisi od postojanja ili nepostojanja rejtinga od međunarodnih agencija za kreditiranje Fitch, Moody's ili S&P. Rejtinzi se postavljaju na osnovu prosječnog međunarodnog kreditnog rejtinga. Ako nema međunarodnih kreditnih rejtinga, klasifikacija se bazira na internoj metodologiji Banke.

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu faze 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD, ako je rok dospijeca finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja. Gubici od umanjeња vrijednosti u fazi 1 su dizajnirani tako da odražavaju gubitke od umanjeња vrijednosti koji su nastali u performing portfolio, ali nisu identifikovani.

Pod materijalno značajnim povećanjem PD za sve novoodobrene kredite nakon 01.01.2015. godine se smatra:

- Godišnji PD od 2,3% za potrošačke kredite ili
- Godišnji PD od 1,53% za stambene kredite.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)**

LECL za finansijsku imovinu faze 2 izračunava se na osnovu PD tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se takođe temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama.

Za finansijske instrumente u trećoj fazi primjenjuje se isti tretman kao i za one koji se smatraju kreditno oslabljenim u skladu sa MRS 39. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju kolektivne rezervacije koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti prebačeni iz faze 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon probnog perioda. Poseban tretman se odnosi na kupljene ili nastale kreditno oslabljene finansijske instrumente (POCI), pri čemu samo kumulativne promjene u očekivanim gubicima tokom životnog vijeka od početnog priznavanja priznaju umanjeње vrijednosti.

Obračun kolektivnih rezervacija se vrši množenjem EAD-a (izloženost po default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD (zadati gubitak). Izloženost po default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (faktor konverzije kredita).

Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju na sadašnju vrijednost. Za izloženost u fazi 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za fazu 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospjeća.

U svrhu procjene LGD parametra, NLB koristi kolateral HC (hair-cut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (stepen naplativosti neosiguranih kredita) na nivou svakog segmenta klijenta. Oba parametra su izračunata na istorijskim danima kašnjenja.

*Informacije vezane za budućnost*

Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Banka razmatra informacije u budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze. Osnovni scenario predstavlja vjerovatniji ishod koji proizilazi iz normalnog procesa finansijskog planiranja, dok bolji i lošiji scenario predstavljaju optimističnije ili pesimističnije ishode (slično kao kod ICAAP-a).

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanom trošku se umanjuju preko računa ispravke vrijednosti, a gubitak se priznaje u poziciji bilansa uspjeha. Smanjenje gubitka se priznaje kao smanjenje rezervisanja, a dobit se priznaje u istoj poziciji bilansa uspjeha.

Za vanbilansne izloženosti, iznos ECL se priznaje u izvještaju o finansijskoj poziciji u poziciji „Rezervisanja“ i u bilansu uspjeha u poziciji „Rezervisanja za kreditne gubitke“. ECL za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost ovih finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji, koji ostaje po fer vrednosti. Umesto toga, iznos koji je jednak iznosu koji bi nastao ako bi se imovina mjerila po amortizovanom trošku priznaje se u ostalom ukupnom rezultatu kao akumulirani iznos obezvređenja, sa odgovarajućom naplatom dobiti ili gubitka. Akumulirani gubitak priznat u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuje na dobit ili gubitak nakon prestanka priznavanja imovine ili kada se iznos umanjeња za ECL smanji zbog događaja koji je nastao nakon što je umanjeње vrijednosti priznato.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)****Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske**

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka (Sl. glasnik Republike Srpske br. 49/13, 01/15 i 117/17), prema stepenu naplativosti, Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom slijedećih procenta: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Razlika ispravki vrijednosti i rezervisanja obračunatih u skladu sa MRS 39 i u skladu sa MSFI 9 evidentirana je na računu rezervi u okviru kapitala na dan primjene nove metodologije (01.01.2018. godine).

Tokom 2018. i 2019. godine još uvijek je bila na snazi Odluka Agencije za bankarstvo o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka (Sl. glasnik Republike Srpske br. 49/13,01/15 i 117/17).

Negativna razlika između ispravke vrijednosti bilansnih stavki i rezervisanja za vanbilansne stavke, utvrđene na način objelodanjen u Napomeni 3.15 i procijenjene rezerve za potencijalne gubitke u skladu sa navedenom Odlukom Agencije iskazana je kao nedostajuća rezerva i odbitna stavka od kapitala kod obračuna adekvatnosti kapitala.

**3.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospjeća kraćim od tri mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama, dospjela potraživanja od drugih banaka.

Novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine i sredstva na računima kod domaćih i inostranih banaka sa rokom dospjeća do tri mjeseca.

**3.17. Rezervisanja po sudskim sporovima**

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.18. Primanja zaposlenih****a) Naknade zaposlenim**

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade, naknade po osnovu regresa i ostale naknade zarada i sve doprinose vezane za naknade zaposlenima. Kratkoročne naknade zaposlenim priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

**b) Ostala primanja zaposlenih**

Banka obezbjeđuje jubilarne nagrade zaposlenima prema vremenu provedenom na radu u Banci za period od 10, 15, 20, 25 i 30 godina u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke. Ovi troškovi se priznaju kao rashod u bilansu uspjeha.

**c) Otpremnine**

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa u slučaju redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu.

Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno da će: ili raskinuti radni odnos sa zaposlenim u skladu sa detaljno utvrđenim planom bez mogućnosti odustajanja, ili obezbijediti otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

Rezervacije za otpremnine se iskazuju u Bilansu Stanja u okviru pozicije Rezervisanja u pasivi. Izračunavaju se na bazi aktuarskih izračuna. Ove rezervacije se isključivo koriste za obaveze za koje su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se provjera ispravnosti obračuna. Dodatna rezervisanja po tom osnovu ili ukidanja rezervisanja prikazuju se preko Bilansa uspjeha osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

**3.19. Porez na dobit**

Od 01.01.2016. godine porez na dobit obračunava se u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS broj 94/15).

Procijenjeni mjesečni akontacioni iznos poreza utvrđuje se prema Prijavi akontacije poreza na dobit i plaća se svakog mjeseca.

Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu se obračunava na osnovu ostvarene dobiti za period, prikazane u zakonski propisanom bilansu uspeha, korigovane za razlike definisane poreskim propisima Republike Srpske. Ove korekcije obuhvataju povećanje poreske osnovice za troškove koji se po poreskim propisima ne priznaju i umanjenja za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice.

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima Banke. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i iznosa iskazanih za svrhe izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti. Tekući i odloženi porezi se priznaju kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.20. Obaveze po uzetim kreditima**

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka istorijskom trošku umanjenom za transakcijske troškove. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između priliva sredstava umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata, priznaju se u Bilansu Uspjeha u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja.

**3.21. Akcionarski kapital**

Uplaćeni akcionarski kapital Banke predstavlja iznos gotovine uplaćene od strane akcionara za sve obične i prioritetne akcije. Akcionarski kapital Banke čine obične akcije.

Dividende od akcija evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

**3.22. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze**

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

**3.23. Transakcije sa povezanim licima**

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

**3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja**

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

**Gubici zbog umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava**

Banka vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih kategorija finansijskih sredstava mjesečno u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia i izdatih garancija koji se može identifikovati na pojedinačnim izloženostima, a koji mogu uticati na bilans uspjeha. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa umanjenja vrednosti objelodanjeni su u Napomeni 3.15.

### 3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

#### 3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (nastavak)

##### Otpremnine i jubilarne nagrade

Rezervacije za buduće obaveze i troškove za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, jubilarne nagrade i slično formiraju se na bazi aktuarskog izračuna. Knjiže se kao trošak rezervisanja u bilansu uspjeha i oblikovane rezervacije u bilansu stanja osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

Ove rezervacije se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koje su i oblikovane. Na kraju svake poslovne godine potrebno je provjeriti realnu vrijednost ovih rezervacija. Ukoliko se procijeni da su rezervacije previsoke potrebno je izvršiti njihovo ukidanje i svođenje na realnu vrijednost u korist prihoda od ukidanja rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervacije manje od realno procijenjenih potrebno je formirati dodatne na teret rashoda rezervisanja.

Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope.

##### Značajne aktuarske pretpostavke

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Diskontna stopa	3,2%	5%
Rast plate na bazi inflacije, napredovanja i godina radnog staža	0,3% - 0,5%	0,3%- 0,5%

##### Analiza osjetljivosti aktuarskih pretpostavki

U skladu sa MRS 19 izvršena je analiza osjetljivosti aktuarskih pretpostavki, odnosno profitabilnosti, rasta plata u Republici Srpskoj i Banci i fluktuacija iznosa sadašnje vrijednosti jubilarnih naknada i otpremnina za odlazak u penziju na dan 30. septembar 2019. godine i uporedno 30. septembar 2018. godine. Pojedinačna analiza je pripremljena samo za promjenu jedne pretpostavke u visini procentnih poena prikazanih u tabeli dok sve ostale pretpostavke ostaju nepromijenjene.

Aktuarska pretpostavka	Izmjene pretpostavki (u %)	Promjena sadašnje vrijednosti obaveza ('000 KM)			
		Jubilarne nagrade na dan		Otpremnine za odlazak u penziju	
		30.9.2019	30.9.2018	30.9.2019	30.9.2018
prinos*	+0,5	-6	-6	-29	-24
	-0,5	7	6	32	26
rast plata	+0,5	7	7	32	26
	-0,5	-6	-4	-30	-24
fluktuacija	+0,5	-7	-7	-31	-25
	- 0,5	6	6	19	11
* Najniža diskontna stopa, rast plata i fluktuacije 0%					

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansiranja i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenom.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja (nastavak)**

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansiranja i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenog.

**Sudski sporovi**

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

**Fer vrijednost**

Finansijski izvještaji su prikazani po metodu prvobitne nabavne vrednosti, uključujući korekcije i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na realnu vrednost.

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostale finansijske aktive ili pasive pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

**3.25. Izvještavanje po segmentima**

Poslovni segment predstavlja dio imovine, potraživanja, obaveza i poslovnih aktivnosti Banke usmjerenih na određenu grupu klijenata i područja poslovanja. U skladu sa usvojenom metodologijom za mjerenje profitabilnosti segmenata, Banka prati profitabilnost prema sljedećim segmentima: poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa pravnim licima, finansijska tržišta i ostalo.

Poslovanje sa pravnim licima obuhvata poslovanje sa preduzećima, preduzetnicima, finansijskim institucijama (osim banaka) i javnim sektorom.

Segment poslovanje sa stanovništvom obuhvata poslovanje sa fizičkim licima.

Segment finansijska tržišta obuhvata upravljanje bilansom banke, trgovanje, ALM.

Segment ostalo obuhvata kategorije koje nije moguće alocirati na neki od segmenata.



#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**

##### **4.1. Uvod**

Upravljanje rizicima u bankarskom poslovanju obuhvata kontinuirane aktivnosti identifikovanja, mjerenja i procjene rizika s ciljem minimiziranja njihovih negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizicima u Banci odvija se u svim organizacionim jedinicama i svaki pojedinac u Banci je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku.

Rizici kojima je Banka naročito izložena u svom poslovanju su: rizik likvidnosti, kreditni rizik, tržišni rizici (kamatni rizik, devizni rizik i rizik od promjene tržišne cijene hartija od vrijednosti, finansijskih derivata i robe), rizici izloženosti Banke, rizici ulaganja Banke, rizici koji se odnose na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena, operativni rizik, pravni rizik, reputacioni rizik i strateški rizik.

Banka posvećuje veliku pažnju upravljanju rizicima i kontinuirano njeguje kulturu rizika, tj. svijest o rizicima unutar cijele organizacije. Kao članica NLB Grupe, Banka radi u skladu sa usmerenjima/standardima NLB Grupe (NLB Group Risk Management Standards). Navedena usmjerenja se prilagođavaju lokalnoj regulativi i uslovima poslovanja na tržištu, nakon čega Banka definiše svoj Risk apetit, tj. Risk profil koji reflektuje poslovni model Banke. Konceptualni okvir za upravljanje rizicima u Banci je definisan sljedećom strukturom:

**Risk apetitom** se definiše profil rizika Banke. U Risk apetitu se određuje apetit i tolerancija Banke na prihvatanje rizika, daju se smjernice o tome koje su rizične izloženosti prihvatljive ili neprihvatljive. Ovakav okvir olakšava donošenje odluka na strateškom ili operativnom nivou.

Risk apetit predstavlja važan element strateškog procesa donošenja odluka. U tom smislu, usko je povezan sa ostalim dokumentima kao što su Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima, ICAAP proces, ILAAP proces, Strategija i politika upravljanja kapitalom.

Risk apetit je predmet godišnje revizije kao dio redovnog pregleda okvira za upravljanje rizikom.

Osnovna svrha **Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima** (u daljem tekstu Strategija) je detaljnije definisanje smjernica o tipovima rizika koje je Banka spremna preuzeti i onih koji nisu prihvatljivi.

Strategija određuje način na koji Banka može preuzimati rizike tokom obavljanja svojih redovnih poslovnih aktivnosti. Kao takva, Strategija se ugrađuje u Strategiju poslovanja Banke. Glavni cilj Strategije preuzimanja rizika je određivanje orijentacija preuzimanja rizika ključnih sadržaja s ciljem ostvarivanja srednjoročnih strateških ciljeva Banke.

Glavni principi Strategije su:

- uzimanje u obzir ključnih pojmova i kriterija sklonosti riziku, sažetih u Risk apetitu,
- uključivanje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou,
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija,
- optimalno korištenje kapitala i njegova raspodjela među segmentima poslovanja / organizacionim jedinicama,
- vođenje odgovarajuće cjenovne politike prilagođene riziku,
- osiguranje cjelokupne usklađenosti s internim politikama/pravilima i važećim propisima.

**ICAAP priručnikom** se definiše interni proces adekvatnosti kapitala u Banci. Ovim procesom se identifikuju i procjenjuju rizici i vrši se ocjena, analiza i razmatranje kapitalnih zahtjeva po pitanju utvrđenih rizika. Dokumentom se vrši sveobuhvatno planiranje kapitala na nivou koji, pored održavanja minimalnog propisanog iznosa regulatornog kapitala, obezbjeđuje i održavanje kapitala potrebnog za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, odnosno postupke za kontinuiranu procjenu i održavanje kapitala.

Proces identifikacije i procjene rizika se izvodi na godišnjem nivou. Ako se bilo kakve značajne promjene jave u profilu rizika ili strategiji Banke u toku godine, procjena rizika se revidira i razmatra.

#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.1. Uvod (nastavak)**

**ILAAP priručnikom** se definiše proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti. Svrha ovog procesa je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizikom Banke i u njemu je opisan proces upravljanja likvidnošću na operativnom nivou.

ILAAP obuhvata dva glavna dijela koja se odnose na kvalitativne elemente i kvantitativne elemente procesa upravljanja likvidnošću.

Kvalitativni elementi procesa se odnose na upravljanje, strategije, procese, metodologije, mjere i ograničenja korištena u Banci za monitoring i upravljanje likvidnosnim rizikom. Kvalitativni dio se takođe odnosi i na Plan za finansiranje likvidnosti u nepredviđenim okolnostima kao i ulogu internog revizora.

Kvantitativni elementi obuhvataju uvid u interno definisana minimalna ograničenja, stres test, analizu jaza dospelosti, koeficijente likvidnosti i sredstva monitoringa korištena u Banci. Kvantitativni dio omogućava uvid u ugovorne neusklađenosti i nepoklapanja, bihevioralne varijable, te jaz koji se javlja prilikom finansiranja u normalnim i u stresnim okolnostima.

#### **Organi Banke za upravljanje rizikom**

##### **Nadzorni odbor i Uprava Banke**

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za donošenje poslovnih programa i politika u oblasti upravljanje rizicima kao i za uspostavljanje organizacione strukture Banke sposobne da efikasno upravlja svim rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

##### **Odbor za reviziju i interna revizija**

Odbor za reviziju i interna revizija su organizovani sa ciljem praćenja sveobuhvatnog procesa upravljanja rizicima u Banci, predlaganja mjera za otklanjanje nedostataka internih kontrolnih procesa kao i izvještavanje o sistemu upravljanja rizicima u Banci.

Interna revizija kontinuirano izvještava Upravu banke, periodično, minimalno kvartalno Odbor za reviziju i Nadzorni odbor kao i internu reviziju NLB d.d.

Interna revizija i Odbor za reviziju su nadležni za organizovanje i saradnju sa eksternom revizijom Banke.

##### **Odbor za operativne rizike**

Odbor za operativne rizike je odgovoran za upravljanje i nadzor upravljanja operativnim rizicima u Banci. Odbor je zadužen za razmatranje dokumenata iz oblasti upravljanja operativnim rizicima, implementaciju Politike upravljanja operativnim rizicima u Banci, kriterijume za formiranje mreže staratelja za operativne rizike, izvještaja o nastalim štetnim događajima, informacija o identifikaciji i ocjeni operativnih rizika, preporuka interne revizije iz domena operativnih rizika, obim potrebnog regulatornog kapitala za operativne rizike, informacija iz područja Plana kontinuiteta poslovanja.

##### **Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom banke (ALCO)**

ALCO odbor prati finansijska tržišta, analizira stanja, promjene i kretanja u bilansu Banke, donosi zaključke u cilju ostvarenja postavljenih planova i strukture bilansa Banke, a posebno prati i daje smjernice za poslovne rizike, posebno rizik likvidnosti, kreditne i tržišne rizike.

Sjednice ALCO odbora se održavaju po pravilu mjesečno.

#### **Organizacija funkcije upravljanja rizicima**

Rizicima, kao veoma značajnom aspektu poslovanja Banke, posvećuje se velika pažnja na svim upravljačkim i organizacionim nivoima Banke.

Kao važan element pristupa upravljanju rizicima, Banka koristi okvir "**tri linije odbrane**". U tom okviru, poslovna linija s jedne strane i upravljanje rizicima s druge strane, imaju punu odgovornost za preuzimanje i upravljanje rizicima.

#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.1. Uvod (nastavak)**

Poslovna linija ugovara rizične transakcije, tj. preuzima i ugovara poslove kojima izlaže Banku rizicima. Poslovna linija predstavlja prvu liniju odbrane, tj. odbija ili ne prihvata transakcije i poslove koji nisu u skladu sa poslovnim modelom i rizičnim profilom Banke.

Upravljanje rizicima se vrši u okviru Službe za strateško upravljanje rizicima i Sektora za kreditne analize. Navedene organizacione jedinice su zadužene za predlaganje internih limita/ciljeva preuzimanja rizika i tolerancije rizika, na osnovu smjernica Agencije i NLB Grupe. Služba za strateško upravljanje rizicima je određena kao kontrolna funkcija Banke u skladu sa Odlukom Agencije o sistemu unutrašnjih kontrola banke.

Interna revizija ima odgovornost za redovan i temeljan nadzor i kontrolu okvira i pravila za preuzimanje rizika, kao i sistema internih kontrola.

##### **Služba za strateško upravljanje rizicima**

Kontrola i praćenje rizika u Banci se odvija u Službi za strateško upravljanje rizicima, koja je organizovana kao kontrolna funkcija. Banka je razdvojila funkcije kontrole i praćenja od funkcije upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima se odvija po poslovnim Sektorima, i to: Sektor za poslovanje sa stanovništvom, Sektor za poslovanje sa privredom, Sektor za razvoj proizvoda i podršku prodaji, Sektor za upravljanje sredstvima, Sektor za platne sisteme i podršku poslovanju i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Služba za strateško upravljanje rizicima, kao kontrolna funkcija Banke, zadužena je za integrisani poslovni proces koji uključuje sve procese za upravljanje rizicima, aktivnosti, metodologije i usvojene politike i podrazumijeva postavljanje parametara za sveobuhvatno upravljanje rizicima. Nadležnosti Službe obuhvataju razvoj strategija, politika, procedura, metodologija i smjernica, te nadzor nad njihovom primjenom.

##### **Sektor za kreditne analize**

Sektor za kreditne analize je nadležan za dosljednu primjenu kreditne politike, procedura i metodologija, te koordinaciju aktivnosti u segmentu identifikacije, praćenja i implementacije aktivnosti za minimiziranje svih kreditnih rizika kojima Banka može biti izložena.

##### **4.2. Politike upravljanja rizicima**

###### **Kreditni rizici**

Kreditni rizik predstavlja mogućnost da dužnik ne izmiri svoje ugovorene obaveze po odobrenim kreditima, drugim plasmanima, izvršenim ulaganjima i potencijalnim vanbilansnim obavezama. U cilju maksimiziranja stope prinosa, Banka upravlja kreditnim rizikom i održava ga u prihvatljivim okvirima. Upravljanje kreditnim rizikom odvija se kako na nivou cjelokupnog kreditnog portfelja tako i na nivou pojedinačnog kredita ili transakcije, imajući na umu međuzavisnost kreditnog i ostalih poslovnih rizika.

Banka je usvojila Politiku za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive, Politike, program i procedure za upravljanje problematičnim plasmanima i specijalnim kreditnim rizikom, Metodologiju za formiranje grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, Metodologiju za formiranje individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, metodologije bonitetnog razvrstavanja klijenata (Metodologija bonitetnog razvrstavanje pravnih lica – opšta metodologija, Metodologija bonitetnog razvrstavanja za specifične grupe klijenata, Metodologija bonitetnog razvrstavanja grupe povezanih lica, Metodologija portfeljskog razvrstavanja, Metodologija objektivnog razvrstavanja), Metodologiju sistema ranog upozorenja (EWS) i lista za praćenje (WL i ICL) u NLB Banci a.d. Banja Luka, Usmjerenja u kreditiranju nefinansijskih pravnih lica i Usmjerenja kreditiranja za fizička lica.

#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Banka klasifikuje komitente, odobrena finansijska sredstva i preuzete obaveze prema vanbilansnim stavkama u grupe po rizičnosti i procenjuje visinu gubitaka iz kreditnog rizika. Na osnovu procenjenog gubitka, obavlja obezvređenje sredstava na njihovu nadoknadivu vrijednost i formira rezervacije za vanbilansne stavke.

Banka upravlja kreditnim rizikom na dva nivoa:

- na nivou pojedinačnog klijenta / grupe klijenata i
- na nivou portfolija, kako bilansnih, tako i vanbilansnih izloženosti

Rizične bilansne stavke Banke obuhvataju sve dospjele i nedospjele kratkoročne i dugoročne kredite, investicije u hartije od vrijednosti i dugoročne investicije u kapital, potraživanja iz finansijskih zakupa, obračunate kamate, naknade i provizije, kao i potraživanja za plaćene garancije, avale i druge preuzete obaveze, uloge kod banaka i druge stavke, koje je moguće rasporediti na pojedinačnog dužnika i koje su mjerene po metodu amortizovane vrijednosti, nabavnoj vrijednosti ili po fer vrijednosti.

Rizične vanbilansne stavke Banke obuhvataju izdate finansijske garancije, avale, nepokrivene akreditive, kao i poslove sa sličnim rizikom, na osnovu kojih za Banku može nastati obaveza plaćanja.

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog komitenta, a procjena kreditnog rizika se vrši na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

U Banci se klasifikuju svi komitenti u jednu od pet bonitetnih grupa, i to od A (najbolje) do E (najlošije) a u skladu sa propisanim bonitetnim razredima: AAA, AA, A, BBB, BB, B, CCC, CC, C, DF, D i E.

Sektor za kreditne analize jednom godišnje priprema prijedloge o bonitetnom razvrstavanju za svakog pojedinačnog komitenta ili grupu povezanih pravnih lica. Takođe priprema i mišljenje o plasmanima:

- za pravna lica pripreme zahtjeva za plasman, čija izloženost, uključujući grupu povezanih lica i novi zahtjev prelazi nadležnosti odlučivanja filijala (iznad 70 hiljada KM, odnosno iznad 100 hiljada KM u zavisnosti od toga koja filijala je u pitanju),
- Za fizička lica kod pripreme zahtjeva za plasman čija izloženost, uključujući grupu povezanih lica i novi zahtjev prelazi 50 hiljada KM.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

**Maksimalna izloženost kreditnom riziku**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija Bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana na bruto principu i umanjena za ispravku vrijednosti, odnosno neto principu:

Pozicije bilansa stanja izložene kreditnom riziku	Maksimalna izloženost			Maksimalna izloženost		
	Bruto izloženost 31.12.2019.	Neto izloženost 31.12.2019.	Kolaterali	Bruto izloženost 31.12.2018.	Neto izloženost 31.12.2018.	Kolaterali
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	281.999	281.999	-	257.022	257.022	-
Kreditni i plasmani bankama	96.484	96.455	-	151.826	151.786	-
<b>Kreditni i plasmani komitentima</b>						
Kreditni stanovništvu	395.626	386.119	404.900	354.464	344.398	393.259
- odobrena prekoračenja na računu	12.534	12.333	-	12.282	11.841	-
- stambeni krediti	197.434	195.074	325.672	177.931	175.425	314.411
- potrošački krediti	176.062	169.337	62.377	153.756	147.361	60.547
- ostali krediti	9.596	9.375	16.851	10.495	9.771	18.301
Kreditni preduzećima	334.131	306.215	474.770	336.769	303.541	539.734
- kreditni velikim preduzećima	169.542	162.859	206.789	148.432	143.666	189.135
- kreditni malim i srednjim preduzećima	164.589	143.356	267.981	188.337	159.875	350.599
Kreditni finansijskim institucijama	12.682	12.391	15.305	9.758	9.616	4.955
Kreditni državi	103.491	99.426	10.445	99.679	94.361	74.109
<b>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha</b>	2.095	1.158	1.881	2.916	1.290	2.447
<b>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat</b>	287.391	287.391	-	209.892	209.892	-
Ostala aktiva	5.756	4.995	-	5.807	5.056	644
<b>Ukupno bilansna izloženost</b>	<b>1.519.655</b>	<b>1.476.149</b>	<b>907.301</b>	<b>1.428.133</b>	<b>1.376.962</b>	<b>1.015.148</b>
<b>Pozicije vanbilansa izložene kreditnom riziku</b>						
Plative garancije	15.077	14.669	20.110	9.682	9.501	17.166
Činidbene garancije	34.805	34.385	15.269	39.169	38.960	9.906
Odobreni neiskorišteni krediti	109.132	107.568	61.818	101.328	99.888	65.070
Ostali vanbilans	426	358	2.743	15.756	15.755	6.156
<b>Ukupna vanbilansna izloženost</b>	<b>159.440</b>	<b>156.980</b>	<b>99.940</b>	<b>165.935</b>	<b>164.104</b>	<b>98.298</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>1.679.095</b>	<b>1.633.129</b>	<b>1.007.241</b>	<b>1.594.068</b>	<b>1.541.066</b>	<b>1.113.446</b>

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prikazuje izloženosti kreditnom riziku odvojeno po pojedinim vrstama finansijskih sredstava i uslovnih obaveza. Izloženosti navedene u tabeli prikazane su za bilansne stavke u bruto i neto knjigovodstvenoj vrijednosti, a za vanbilansne stavke u iznosu njihove nominalne vrijednosti umanjene za rezervisanja. U tabeli je takođe navedena ukupna vrijednost kolaterala koji služe za obezbjeđenje pojedinih plasmana po pozicijama bilansa stanja.

Analiza finansijskih sredstava banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za ispravku vrijednosti) prikazano je u sljedećoj tabeli, ne uključujući novčana sredstva i ostalu aktivu i uključujući ukupnu vanbilansnu izloženost.:

	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
	31.12.2019.	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2018.
Poljoprivreda, lov, ribolov	35.491	29.317	22.887	16.665
Rudarstvo i industrija	62.295	57.633	69.769	59.554
Gradjevinarstvo	59.758	57.436	79.321	75.039
Trgovina	140.275	130.327	173.254	162.291
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	156.688	149.197	117.134	112.533
Transport, PTT, komunikacije	9.282	9.101	4.412	4.273
Finansije	96.814	96.785	166.782	166.742
Administracija, druge javne usluge	395.158	390.756	308.898	303.485
Stanovništvo	421.330	411.663	378.310	368.098
Ostalo	14.249	13.920	10.472	10.308
<b>Ukupno</b>	<b>1.391.340</b>	<b>1.346.135</b>	<b>1.331.239</b>	<b>1.278.988</b>

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

U tabeli je sadržana sektorska struktura bilansnih pozicija krediti bankama i komitentima po amortizovanom trošku, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat kao i vanbilansne pozicije.

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu kreditnu izloženost na bruto principu po geografskim područjima bez uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja. U tabelu nisu uključena novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke i ostala aktiva.

<b>Pozicije bilansa stanja izložene riziku</b>	<b>Republika Srpska/FBiH</b>	<b>Srbija</b>	<b>Crna Gora</b>	<b>Slovenija</b>	<b>Evropska Unija</b>	<b>Ostali</b>	<b>Ukupno</b>
<b>31. decembar 2019.</b>							
Kredit plasirani bankama	-	4.551	5.044	14.966	68.486	3.437	96.484
Kredit plasirani komitentima							
<i>Kredit državi</i>	103.491	-	-	-	-	-	103.491
<i>Kredit finansijskim organizacijama</i>	12.682	-	-	-	-	-	12.682
<i>Kredit preduzećima</i>	334.131	-	-	-	-	-	334.131
<i>Kredit stanovništvu</i>	395.626	-	-	-	-	-	395.626
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2.095	-	-	-	-	-	2.095
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	106.787	-	-	130.716	44.506	5.382	287.391
<b>UKUPNO</b>	<b>954.812</b>	<b>4.551</b>	<b>5.044</b>	<b>145.682</b>	<b>112.992</b>	<b>8.819</b>	<b>1.231.900</b>
<b>Pozicije vanbilansa izložene riziku</b>							
Garancije	49.882	-	-	-	-	-	49.882
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	109.132	-	-	-	-	-	109.132
Ostali vanbilans	426	-	-	-	-	-	426
<b>UKUPNO</b>	<b>159.440</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>159.440</b>
<b>Ukupna maksimalna izloženost</b>	<b>1.114.252</b>	<b>4.551</b>	<b>5.044</b>	<b>145.682</b>	<b>112.992</b>	<b>8.819</b>	<b>1.391.340</b>

Prema geografskoj koncentraciji Banka je plasirala preko 80% kredita na području Bosne i Hercegovine, gotovo u cjelini na području Republike Srpske i Brčko Distrikta. Stanje kredita plasiranih na području Federacije Bosne i Hercegovine iznosi KM 11.788 hiljada i odnosi se na zajedničke plasmane sa NLB Bankom Sarajevo.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Pozicije bilansa stanja izložene riziku	Republika Srpska/FBiH	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija	Ostali	Ukupno
<b>31. decembar 2018.</b>							
Kredit plasirani bankama	9.520	8.238	741	15.307	115.714	2.306	<b>151.826</b>
Kredit plasirani komitentima							
<i>Kredit državi</i>	99.679	-	-	-	-	-	<b>99.679</b>
<i>Kredit finansijskim organizacijama</i>	9.758	-	-	-	-	-	<b>9.758</b>
<i>Kredit preduzećima</i>	330.509	-	6.260	-	-	-	<b>336.769</b>
<i>Kredit stanovništvu</i>	354.464						<b>354.464</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2.916	-	-	-	-	-	<b>2.916</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	91.619	-	-	102.468	10.718	5.087	<b>209.892</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>898.465</b>	<b>8.238</b>	<b>7.001</b>	<b>117.775</b>	<b>126.432</b>	<b>7.393</b>	<b>1.165.304</b>
<b>Pozicije vanbilansa izložene riziku</b>							
Garancije	48.851	-	-	-	-	-	<b>48.851</b>
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	101.328	-	-	-	-	-	<b>101.328</b>
Ostali vanbilans	15.756	-	-	-	-	-	<b>15.756</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>165.935</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>165.935</b>
<b>Ukupna maksimalna izloženost</b>	<b>1.064.400</b>	<b>8.238</b>	<b>7.001</b>	<b>117.775</b>	<b>126.432</b>	<b>7.393</b>	<b>1.331.239</b>

Kvalitet plasmana po bonitetima

Sljedeće tabele pokazuju strukturu finansijske imovine po bonitetima i fazama prema MSFI 9 na 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine:

Finansijska imovina po amortizovanom trošku (kredit komitentima) na 31. decembra 2019.godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	427.797	690	-	428.487
B	346.854	16.962	-	363.816
C	696	26.943	-	27.639
D	-	-	5.138	5.138
E	-	-	20.850	20.850
<b>Ukupno</b>	<b>775.347</b>	<b>44.595</b>	<b>25.988</b>	<b>845.930</b>
A	(2.020)	(14)	-	(2.034)
B	(10.144)	(1.161)	-	(11.305)
C	(45)	(4.403)	-	(4.448)
D	-	-	(3.142)	(3.142)
E	-	-	(20.850)	(20.850)
<b>Ispravke vrijednosti</b>	<b>(12.209)</b>	<b>(5.578)</b>	<b>(23.992)</b>	<b>(41.779)</b>
<b>Neto</b>	<b>763.138</b>	<b>39.017</b>	<b>1.996</b>	<b>804.151</b>

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Finansijska imovina po amortizovanom trošku (kreditni komitentima) na 31.decembra 2018.godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	394.649	1.114	-	395.763
B	341.034	1.299	-	342.333
C	4.708	18.818	-	23.526
D	-	-	10.353	10.353
E	-	-	28.695	28.695
<b>Ukupno</b>	<b>740.391</b>	<b>21.231</b>	<b>39.048</b>	<b>800.670</b>
A	(1.538)	(29)	-	(1.567)
B	(8.157)	(98)	-	(8.255)
C	(298)	(2.100)	-	(2.398)
D	-	-	(7.840)	(7.840)
E	-	-	(28.694)	(28.694)
<b>Ispravke vrijednosti</b>	<b>(9.993)</b>	<b>(2.227)</b>	<b>(36.534)</b>	<b>(48.754)</b>
<b>Neto</b>	<b>730.398</b>	<b>19.004</b>	<b>2.514</b>	<b>751.916</b>

Kreditna klasifikacija klijenata Banke zasniva se na interno razvijenoj metodologiji, na osnovu internih statističkih analiza i dobre bankarske prakse.

Kretanje ispravki vrijednosti kredita i plasmana po amortizovanom trošku po MSFI 9 po fazama

	Početno stanje 31.12.2018	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena faze	Promjena parametara	Otpis	Prenos iz/u vanbilans	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2019
<b>Faza 1</b>									
Kreditni bankama	40	43	(48)	-	3	(9)	-	-	29
Kreditni komitentima	9.987	6.406	(697)	(2.553)	(2.841)	-	-	1.908	12.210
Ostala aktiva	42	6	(5)	-	52	-	-	(20)	75
<b>Faza 2</b>									
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	2.227	621	(271)	4.760	(315)	-	-	(1.445)	5.577
Ostala aktiva	60	2	(3)	3	31	-	-	(79)	14
<b>Faza 3</b>									
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	36.540	-	(8.999)	1.891	(1.738)	(3.239)	-	(463)	23.992
Ostala aktiva	648	7	(37)	8	152	(205)	-	99	670
<b>UKUPNO</b>									
Kreditni bankama	40	43	(48)	-	(3)	(9)	-	-	29
Kreditni komitentima	48.754	7.027	(9.967)	4.098	(4.894)	(3.239)	-	-	41.779
Ostala aktiva	750	15	(45)	11	235	(205)	-	-	761



**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

**Kretanje ispravki vrijednosti kredita i plasmana po amortizovanom trošku po MSFI 9 po fazama (nastavak)**

	Početno stanje 1.1.2018	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena faze	Promjena parametara	Otpis	Prenos iz/u vanbilans	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2018
<b>Faza 1</b>									
Kreditni bankama	591	3.425	(4.428)	-	452	-	-	-	<b>40</b>
Kreditni komitentima	8.153	4.427	(677)	(6.052)	(2.754)	-	(2)	6.892	<b>9.987</b>
Ostala aktiva	45	105	(7)	-	(91)	-	-	(10)	<b>42</b>
<b>Faza 2</b>									
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	6.238	328	(622)	3.935	(851)	-	(30)	(6.771)	<b>2.227</b>
Ostala aktiva	6	5	(6)	44	3	-	-	8	<b>60</b>
<b>Faza 3</b>									
Kreditni bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni komitentima	40.708	-	(2.783)	3.770	652	(5.905)	219	(121)	<b>36.540</b>
Ostala aktiva	646	10	(32)	16	50	(44)	-	2	<b>648</b>
<b>UKUPNO</b>									
Kreditni bankama	591	3.425	(4.428)	-	452	-	-	-	<b>40</b>
Kreditni komitentima	55.099	4.755	(4.082)	1.653	(2.953)	(5.905)	187	-	<b>48.754</b>
Ostala aktiva	697	120	(45)	60	(38)	(44)	-	-	<b>750</b>

**Dužnički finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat na 31. decembra 2019. godine**

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	179.808	-	-	179.808
B	106.832	513	-	107.345
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
<b>Ukupno</b>	<b>286.640</b>	<b>513</b>	<b>-</b>	<b>287.153</b>
A	(116)	-	-	(116)
B	(1.651)	(24)	-	(1.675)
C	-	-	-	-
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
<b>Ispravke vrijednosti</b>	<b>(1.767)</b>	<b>(24)</b>	<b>-</b>	<b>(1.791)</b>
<b>Neto</b>	<b>284.873</b>	<b>489</b>	<b>-</b>	<b>285.362</b>

**Dužnički finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat na 31. decembra 2018. godine**

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	118.202	-	-	118.202
B	91.046	-	-	91.046
C	-	466	-	466
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
<b>Ukupno</b>	<b>209.248</b>	<b>466</b>	<b>-</b>	<b>209.714</b>
A	(99)	-	-	(99)
B	(1.136)	-	-	(1.136)
C	-	(147)	-	(147)
D	-	-	-	-
E	-	-	-	-
<b>Ispravke vrijednosti</b>	<b>(1.235)</b>	<b>(147)</b>	<b>-</b>	<b>(1.382)</b>
<b>Neto</b>	<b>208.013</b>	<b>319</b>	<b>-</b>	<b>208.332</b>

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje ispravki vrijednosti po MSFI 9 dužničkih finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat

	Početno stanje 31.12.2018	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena parametara	Promjena faze	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2019
Faza 1	1.235	560	(57)	(45)	(21)	35	1.707
Faza 2	147	-	-	(75)	47	(35)	84
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
<b>Ukupno</b>	<b>1.382</b>	<b>560</b>	<b>(57)</b>	<b>(120)</b>	<b>26</b>	<b>-</b>	<b>1.791</b>

	Početno stanje 1.1.2018	Povećanje izloženosti	Naplata	Promjena parametara	Promjena faze	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2018
Faza 1	1.142	762	(127)	(329)	-	(213)	1.235
Faza 2	-	-	-	(66)	-	213	147
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
<b>Ukupno</b>	<b>1.142</b>	<b>762</b>	<b>(127)</b>	<b>(395)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>1.382</b>

Odobreni neiskorišteni krediti i garancije na 31. decembra 2019. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	71.513	18	-	71.531
B	79.341	5.566	-	84.907
C	10	2.511	-	2.521
D	-	-	481	481
E	-	-	-	-
<b>Ukupno</b>	<b>150.864</b>	<b>8.095</b>	<b>481</b>	<b>159.440</b>
A	(296)	-	-	(296)
B	(1.954)	(94)	-	(2.048)
C	(1)	(60)	-	(61)
D	-	-	(55)	(55)
E	-	-	-	-
<b>Rezervisanja</b>	<b>(2.251)</b>	<b>(154)</b>	<b>(55)</b>	<b>(2.460)</b>
<b>Neto</b>	<b>148.613</b>	<b>7.941</b>	<b>426</b>	<b>156.980</b>

Odobreni neiskorišteni krediti i garancije na 31. decembra 2018. godine

Bonitet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
A	85.046	20	-	85.066
B	77.531	228	-	77.759
C	1.570	985	-	2.555
D	-	-	555	555
E	-	-	-	-
<b>Ukupno</b>	<b>164.147</b>	<b>1.233</b>	<b>555</b>	<b>165.935</b>
A	(247)	-	-	(247)
B	(1.400)	(2)	-	(1.402)
C	(35)	(57)	-	(92)
D	-	-	(88)	(88)
E	-	-	-	-
<b>Rezervisanja</b>	<b>(1.682)</b>	<b>(59)</b>	<b>(88)</b>	<b>(1.829)</b>
<b>Neto</b>	<b>162.465</b>	<b>1.174</b>	<b>467</b>	<b>164.106</b>

#### 4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

##### 4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

###### Kretanje rezervisanja po MSFI 9 za vanbilansne pozicije po fazama

	Početno stanje 31.12.2018	Povećanje izloženosti	Smanjenje izloženosti	Promjena faze	Promjena parametara	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2019
Faza 1	1.682	2.924	(583)	(23)	(1.632)	(117)	2.251
Faza 2	58	89	(283)	143	(2)	149	154
Faza 3	89	1	(66)	42	21	(32)	55
<b>Ukupno</b>	<b>1.829</b>	<b>3.014</b>	<b>(932)</b>	<b>162</b>	<b>(1.613)</b>	<b>-</b>	<b>2.460</b>

	Početno stanje 1.1.2018	Povećanje izloženosti	Smanjenje izloženosti	Promjena faze	Promjena parametara	Neto transfer između faze	Stanje 31.12.2018
Faza 1	1.394	2.567	(572)	(227)	(1.448)	(32)	1.682
Faza 2	52	86	(13)	(44)	(49)	26	58
Faza 3	2.609	7	(2.862)	330	(1)	6	89
<b>Ukupno</b>	<b>4.055</b>	<b>2.660</b>	<b>(3.447)</b>	<b>59</b>	<b>(1.498)</b>	<b>-</b>	<b>1.829</b>

##### Politika kreditne zaštite

Banka prihvata kolaterale s ciljem poboljšanja upravljanja kreditnim rizikom i ekonomskog trošenja kapitala. Kolateral se može sastojati od založenih depozita, državnih garancija, bankarskih garancija, dužničkih hartija od vrijednosti centralnih vlada i centralnih banaka, bankarskih dužničkih hartija od vrijednosti i hipoteka na nepokretnostima.

Kreditni preduzećima i samostalnim preduzetnicima mogu biti osigurani i drugim vidovima kolaterala (npr. založno pravo na pokretnoj imovini, zaloga učešća u kapitalu, kolateral po založenim / dodjeljenim potraživanjima, itd.)

##### Upravljanje kolateralom

Krovni dokument koji uređuje područje upravljanja kolateralima jeste Politika obezbjeđenja plasmana u NLB banci a.d. Banja Luka. Dodatno, područje procjene i praćenja vrijednosti i uspostavljanje kolaterala propisano je Metodologijom za procjenu vrijednosti nekretnina i pokretne imovine u NLB Banci a.d. Banja Luka i Priručnikom za obezbjeđenje plasmana u NLB Banci a.d. Banja Luka. Svrha navedenih dokumenata je da propišu vrste kolaterala koje Banka prihvata, osnovne standarde vrednovanja i praćenja vrijednosti kolaterala, izvještavanje, a sve sa ciljem minimiziranja kreditnog rizika.

Banka vrijednost prihvaćenog kolaterala bazira na tržišnoj vrijednosti instrumenata obezbjeđenja. Tržišnu vrijednost pokretne i nepokretne imovine koja se uzima kao kolateral Banka pribavlja iz procjena ovlaštenih procjenitelja ili iz kupoprodajnih ugovora ne starijih od godinu dana. Tržišna vrijednost finansijskih instrumenata dobija se sa tržišta finansijskih instrumenata ili na osnovu interne metodologije za procjenu vrijednosti finansijskih instrumenata.

Banka je uspostavila listu ovlaštenih procjenitelja koji mogu vršiti procjenu imovine u svrhu kolateralizovanog kreditiranja. Sve procjene vrijednosti kolaterala moraju biti izrađene u skladu sa Međunarodnim standardima vrednovanja. Pored toga, Banka zapošljava interne procjenitelje zadužene za provjeru procjena izrađenih od strane ovlaštenih eksternih procjenitelja.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Prilikom pribavljanja kolaterala, Banka slijedi interno propisane smjernice u pogledu potrebne visine vrijednosti obezbjeđenja, težeći da vrijednost kolaterala bude viša od izloženosti prema klijentu (a u zavisnosti od kvaliteta klijenta, roka dospijeca plasmana, itd.), sa ciljem minimiziranja negativnih posljedica mogućih negativnih kretanja tržišnih cijena založenog kolaterala.

Pri uspostavljanju zaloga, Banka teži da njeno potraživanje bude obezbijeđeno zalogom prvog reda prioriteta. Izuzetno, u slučaju dovoljno visoke vrijednost nekretnine, može se prihvatati zalog narednog reda.

Vrijednost kolaterala prati se u toku perioda otplate plasmana, definisanom periodikom i na način propisanim internim pravilima.

Banka prihvata različite oblike materijalnih i ličnih instrumenata obezbjeđenja plasmana. Kolateral u materijalnom obliku omogućava Banci da u slučaju da zajmoprimac ne vrati zajam na ugovoreni način zadrži ili proda založeni imovinu i na taj način naplati potraživanje ili smanji izloženost prema klijentu.

Lični ili nematereijalni instrumenti obezbjeđenja su način za smanjenje kreditnog rizika tako što treća strana prihvata da vrati dug ukoliko to ne učini glavni dužnik.

**a) Kolaterali za obezbjeđenje finansijskih sredstava koja su umanjena po osnovu kreditnog rizika (MSFI 9)**

Sljedeća tabela prikazuje iznose kolaterala za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku koja je u fazi 3:

31. decembar 2019.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto vrijednost potraživanja	Kolateral	Neto vrijednost potraživanja	Kolateral	Neto vrijednost potraživanja
Kreditni i plasmani bankama	-	-	-	-	-
<b>Kreditni i plasmani komitentima</b>					
Kreditni stanovništvu	1.251	11.052	41	132	115
- odobrena prekoračenja na račun	-	-	-	-	11
- stambeni krediti	550	3.885	25	76	8
- potrošački krediti	561	5.745	16	56	81
- ostali krediti	140	1.422	-	-	15
Kreditni preduzećima					
- kreditni velikim preduzećima	-	-	-	-	-
- kreditni malim i srednjim preduzećima	523	38.990	-	-	18
Kreditni finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kreditni državi	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	-	89	-	-	48
	<b>1.774</b>	<b>50.131</b>	<b>41</b>	<b>132</b>	<b>181</b>

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

a) Kolaterali za obezbjeđenje finansijskih sredstava koja su umanjena po osnovu kreditnog rizika (MSFI 9) (nastavak)

31. decembar 2018.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto		Neto		Neto
	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja
<b>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</b>					
Kredit i plasmani bankama	-	-	-	-	-
<b>Kredit i plasmani komitentima</b>					
Kredit stanovništvu	1.111	14.729	19	180	71
- odobrena prekoračenja na računu	-	-	-	-	10
- stambeni krediti	527	4.672	19	70	7
- potrošački krediti	415	8.379	-	59	43
- ostali krediti	169	1.678	-	51	11
Kredit preduzećima	1.295	77.739	6	664	9
- krediti velikim preduzećima	508	14.813	-	195	-
- krediti malim i srednjim preduzećima	787	62.926	6	469	9
Kredit finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kredit državi	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	-	641	-	-	3
	<b>2.406</b>	<b>93.109</b>	<b>25</b>	<b>844</b>	<b>83</b>

Sljedeća tabela prikazuje iznose kolaterala za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:

31. decembar 2019.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto		Neto		Neto
	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja
<b>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha</b>					
Kredit po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.158	1.881	-	-	-

31. decembar 2018.	Potpuno obezbjeđeno kolateralom		Djelimično obezbjeđeno kolateralom		Nije obezbjeđeno kolateralom
	Neto		Neto		Neto
	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja	Kolateral	vrijednost potraživanja
<b>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha</b>					
Kredit po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.290	2.766	-	-	-

Objelodanjena fer vrijednost kolaterala predstavlja vrijednost koja se može ostvariti (realizovati) od strane zakonskih vlasnika sredstava. Rukovodstvo smatra da su krediti pokriveni kolateralom obezvređeni s obzirom na to da iskustvo pokazuje da se značajan dio kolaterala ne može izvršiti uslijed administrativnih i zakonskih ograničenja. Rezervisanje po osnovu umanjnja vrijednosti odražava vjerovatnoću da rukovodstvo neće biti u mogućnosti da izvrši svoja prava i povрати kolaterale u slučaju nenaplate kredita.

#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

###### ***Problematicni plasmani***

Upravljanje problematičnim plasmanima se vrši zavisno od vrste problematičnog plasmana u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom i Sektoru poslovanja sa stanovništvom.

U nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom su :

- problematični plasmani pravnih lica i preduzetnika D i E boniteta i to:
- pravna lica i preduzetnici ili grupa povezanih lica D boniteta čija je izloženost preko 1.000 EUR ,
- pravna lica i preduzetnici ili grupa povezanih lica E boniteta bez obzira na izloženost i
- problematični plasmani fizičkih lica E boniteta, čija je izloženost preko 50 hiljada KM i D boniteta preko 100 hiljada KM.

Problematicni plasmani fizičkih lica - utuženi krediti E boniteta ispod 50 hiljada KM, knjigovodstveno se vode u Sektoru za poslovanje sa stanovništvom, odnosno filijalama Banke, pri čemu je za postupak naplate, pored filijale zadužen i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

###### ***Reprogrami i restrukturiranja***

Ponovo ugovoreni plasman predstavlja plasman koji je reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi banka dužniku omogućila lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Restrukturirani problematicni plasmani su plasmani kada Banka dužniku koji ima finansijske teškoće odobri jednu ili više olakšica ili ustupaka. Pod olakšicama i ustupcima se smatraju:

- a) uzimanje druge aktive, odnosno imovine korisnika kao potpunu ili djelimičnu naplatu potraživanja Banke;
- b) produžavanje rokova otplate za glavnice potraživanja i/ili kamatu;
- c) smanjenje kamatne stope na potraživanje;
- d) smanjenje iznosa duga, dospjele glavnice i/ili kamate; i
- e) drugi slični ustupci dužniku.

U sljedećim tabelama prikazana je ukupna izloženost reprogramiranih i restrukturiranih kredita komitentima, ispravke vrijednosti i fer usklađivanja kao i iznos kolaterala za svaku vrstu kredita na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine kao i izloženost prema periodu restrukturiranja.

###### **Restrukturirani i reprogramirani**

31.12.2019.	Ukupna izloženost			Ispravke vrijednosti i usklađivanje fer vrijednosti		Kolaterali
	Ukupno	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	
<b>Kreditni po amortizovanom trošku i fer vrijednosti</b>	<b>12.146</b>	<b>3.619</b>	<b>8.527</b>	<b>(452)</b>	<b>(6.610)</b>	<b>9.110</b>
Kreditni državi	622	-	622	-	(622)	-
Kreditni preduzećima	10.384	3.153	7.231	(445)	(5.652)	8.209
<i>Kreditni velikim preduzećima</i>	2.618	-	2.618	-	(348)	522
<i>Kreditni malim i srednjim preduzećima</i>	7.766	3.153	4.613	(445)	(5.304)	7.687
Kreditni stanovništvu	1.140	466	674	(7)	(336)	901
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-
Potrošački krediti	1.140	466	674	(7)	(336)	901
<b>Ukupna izloženost</b>	<b>12.146</b>	<b>3.619</b>	<b>8.527</b>	<b>(452)</b>	<b>(6.610)</b>	<b>9.110</b>

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

31.12.2018.	Ukupna izloženost		Ispravke vrijednosti i usklađivanje fer vrijednosti		Kolaterali	
	Ukupno	Neobezvr eđeni	Obezvr eđeni	Neobezvr eđeni		Obezvr eđeni
<b>Kreditni po amortizovanom trošku i fer vrijednosti</b>	<b>20.533</b>	<b>2.109</b>	<b>18.424</b>	<b>(52)</b>	<b>(16.114)</b>	<b>13.418</b>
Kreditni državi	2.727	-	2.727	-	(2.727)	-
Kreditni preduzećima	15.531	1.703	13.828	(41)	(11.788)	12.367
<i>Kreditni velikim preduzećima</i>	4.057	-	4.057	-	(2.313)	1.141
<i>Kreditni malim i srednjim preduzećima</i>	11.474	1.703	9.771	(41)	(9.475)	11.226
Kreditni stanovništvu	2.275	406	1.869	(11)	(1.599)	1.051
Stambeni kreditni	43	-	43	-	(43)	43
Potrošački kreditni	2.232	406	1.826	(11)	(1.556)	1.008
<b>Ukupna izloženost</b>	<b>20.533</b>	<b>2.109</b>	<b>18.424</b>	<b>(52)</b>	<b>(16.114)</b>	<b>13.418</b>

**Izloženost prema periodu restrukturiranja**

31.12.2019	Do 3 mjeseca	3do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Izloženost neobezvr eđenih	-	-	-	3.619
Izloženost obezvr eđenih	-	1	4.142	4.384
<b>Ukupna izloženost</b>	<b>-</b>	<b>1</b>	<b>4.142</b>	<b>8.003</b>

31.12.2018	Do 3 mjeseca	3do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
Izloženost neobezvr eđenih	-	-	245	1.865
Izloženost obezvr eđenih	-	5	4.657	13.761
<b>Ukupna izloženost</b>	<b>-</b>	<b>5</b>	<b>4.902</b>	<b>15.626</b>

**Naplata potraživanja u kašnjenju i obezvr eđenih potraživanja**

Banka može da vrši naplatu svojih potraživanja i putem preuzimanja sredstava obezbjeđenja. Ova sredstva se uglavnom ne koriste u poslovne svrhe nego se prodaju i na taj način Banka namiruje dio ili ukupan iznos svojih potraživanja.

Stanje stečene materijalne aktive na dan 31. decembra 2019. godine iznosi KM 173 hiljade (2018: KM 0 hiljada).

U toku 2019. godine stečena je materijalna aktiva u iznosu od KM 1.026 hiljada. Na sredstva namjenjena za prodaju prenesen je iznos od KM 839 hiljada, dok je po osnovu procjene knjiženo umanjeno vrijednosti u iznosu od KM 14 hiljada.

	31.12.2019.	31.12.2018.
<b>Stanje na dan 01. Januara</b>	<b>-</b>	<b>102</b>
Sticanje novih	1.026	625
Prenos	(839)	(474)
Smanjenje vrijednosti	(14)	(253)
<b>Stanje na dan 31. Decembra</b>	<b>173</b>	<b>-</b>

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

**Primjena Odluke Agencije za bankarstvo o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka od 01.01.2020. godine**

Od 1. januara 2020. godine u primjeni je Odluka Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka koja je stupila na snagu 20. juna 2019. godine. Efekti prve primjene navedene Odluke evidentiraće se u kapitalu na dan 01. januara 2020. godine. Navedeni efekti uz uvažavanje Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o izračunavanju kapitala Banke za odredbe koje stupaju na snagu od 01. januara 2020. godine da se kod obračuna regulatornog kapitala neće uvažavati iznos nedostajuće rezerve kao odbitne stavke kod izračunavanja regulatornog kapitala, neće imati negativne efekte na obračun regulatornog kapitala i stope adekvatnosti.

Sljedeća tabela prikazuje nerevidirane efekte očekivanih kreditnih gubitaka evidentiranih u skladu sa Metodologijom Banke na 31. decembra 2019. godine i u skladu sa Odlukom Agencije na 01. januara 2020. godine:

	<b>31.12.2019</b>	<b>1.1.2020</b>	<b>Efekti</b>
Novčana sredstva	-	315	(315)
Plasmani bankama	29	20	9
Kreditni pravni licima	28.207	28.835	(628)
Kreditni stanovništvu	9.507	10.073	(566)
Kreditni državi	4.065	4.065	-
Ostala aktiva	761	818	(57)
Hartije od vrijednosti	1.791	1.892	(101)
Vanbilansne obaveze	2.460	3.138	(678)
	<b>46.820</b>	<b>49.156</b>	<b>(2.336)</b>

**Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima**

Rizik likvidnosti je rizik nastanka gubitka, kada Banka nije sposobna da izmiri sve dospjele obaveze, odnosno kada je Banka zbog nemogućnosti obezbjeđivanja dovoljnih sredstava za izmirenje obaveza na dan dospijea primorana da obezbjedi potrebna sredstva uz mnogo više troškova od uobičajenih.

Rizik likvidnosti proizilazi iz neusklađenosti novčanih priliva i odliva (rizik strukturne likvidnosti), odnosno nemogućnosti prodaje/konvertovanja finansijskih instrumenata/aktive u novčani oblik, u prihvatljivom roku i po adekvatnoj cijeni (rizik likvidnosti finansijskih instrumenata). Banka na dnevnoj osnovi mora da, bez ograničenja, obezbjedi dostupnost novčanih sredstava po osnovu tekućih računa i dospjelih depozita klijenata kao i povlačenja kredita.

Banka svakodnevno analizira stanje u okruženju kako bi se blagovremeno pripremila na potencijalne rizike. Posebno se prate privredna dešavanja i mjere koje provode državne institucije na eliminaciji uticaja krize u svim sferama života. Osnovni rizici u poslovanju Banke u 2019. godini, odnose se na likvidnosne i kreditne rizike, kao i rizik kamatne stope. Zbog činjenice da preko 80% izvora sredstava Banke (depoziti i uzeti krediti) predstavljaju domaći izvori, depoziti nebankarskog sektora, likvidnosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike.

Banka obezbjeđuje dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza Banke, planira manje predvidive buduće i vanbilansne obaveze Banke, održava optimalno stanje rezervi likvidnosti.

Banka takođe sprovodi stres testove likvidnosti. Scenariji stres testova podrazumijevaju pogoršanje makroekonomskih pokazatelja, kao i pogoršanje pokazatelja poslovanja Banke koji mogu dovesti do velikih odliva izvora sredstava usljed povlačenja od strane deponenata. Testovi su pokazali da Banka ima dovoljno likvidnih rezervi da izdrži snažni stresni scenarij odliva sredstava u trajanju od tri mjeseca, što predstavlja dovoljan period da Banka pribavi alternativne izvore likvidnosti.



#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Putem dnevnog praćenja likvidnosti evidentiraju se i analiziraju najveći odlivi po valutama po danu i tako dobijeni iznosi se dodatno testiraju na stres kako bi Banka obezbijedila dovoljno likvidnih sredstava za dnevne potrebe u cilju izbjegavanja dnevnog likvidnosnog rizika.

Banka izbjegava situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih, oslanja se na stabilne izvore, ugovorene rokove dospijeća i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospijeću, vrsti, broju komitenata i tržištu.

Prema podacima od kraja 2019. godine, Banka je veoma likvidna. Likvidnost se obezbeđuje preko velikog iznosa likvidnih rezervi koje se sastoje od gotovine i rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, plasmana sredstava kod domaćih i ino banaka, i portfolija visokolikvidnih i lako utrživih hartija od vrijednosti (HOV). Portfolio HOV se sastoji od uglavnom dužničkih instrumenata i to obveznica i trezorskih zapisa Republike Srpske, Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije.

Banka prati pokazatelje strukturne likvidnosti koji uključuju i pokazatelje LCR, i NSFR za potrebe konsolidacije.

Banka ne ograničava raspoloživost novčanih sredstava da bi uredno servisirala finansijske potrebe svojih klijenata. Rukovodstvo Banke smatra da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Obezbeđenje usaglašenosti, odnosno kontrolisane neusaglašenosti ročne strukture aktive i pasive Banke je od fundamentalnog značaja za rukovodstvo Banke u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Za banke nije uobičajeno da postoji potpuna ročna usklađenost, budući da neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

U skladu sa Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti, propisani su način, dinamika i odgovornosti mjerenja rizika likvidnosti, određivanje limita, kao i izvještavanje o izloženosti riziku likvidnosti u cilju njegovog smanjenja na najmanju moguću mjeru.

Jedan od ključnih prioriteta Banke je da osigura da se sve dospjele obaveze izmiruju na vrijeme i da u isto vrijeme u potpunosti ispunjava regulativu koju propisuju Centralna banka BiH i Agencija za bankarstvo Republike Srpske. S tim u vezi Banka je obezbjedila adekvatan sistem za praćenje i planiranje likvidnosti koji omogućava efikasno upravljanje imovinom i obavezama sa gledišta novčanih tokova, finansijskih efekata i koncentracije, a s ciljem usklađivanja novčanih priliva i odliva. Planiranje likvidnosti podrazumjeva procjenu budućih potreba za likvidnim sredstvima imajući u vidu moguće promjene u ekonomskim, političkim i zakonskim uslovima poslovanja. Takvo planiranje podrazumijeva izradu različitih strategija upravljanja imovinom i obavezama kako bi se osigurale potrebe Banke za novčanim prilivima.

Banka je pored Politike i procedura za upravljanje rizikom likvidnosti izradila i Plan za vanredne (neočekivane) situacije i udare koji mogu ugroziti likvidnost Banke.

Plan za vanredne situacije sadrži tačnost i pravovremenost protoka informacija vezanih za likvidnost i upravljanje likvidnosti u Banci, jasno definisanje i razdvajanje ovlašćenja i odgovornosti vezanih za upravljanje likvidnosti Banke u uslovima vanredne situacije, mogućnost opcija za promjenu ponašanja stavki aktive i stavki obaveza, način i vrste komunikacije sa vlasnicima Banke, najvažnijim povjeriocima, poslovnim partnerima, drugim klijentima i javnošću u slučaju vanrednih okolnosti, specifikacija finansijskih izvora koji mogu i koji će biti dostupni u hitnim slučajevima sa utvrđivanjem stepena pouzdanosti, mogući scenariji vanrednih situacija sa konkretnim odgovorima na pitanje »šta ako« koja će opisati akciju Banke na situaciju tih mogućih scenarija vanrednih situacija (testiranje simuliranih mogućih stresnih scenarija) i druge elemente za koje Banka procijeni da su adekvatni njenom profilu poslovanja i rizika likvidnosti.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je u potpunosti ispoštovala zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost, kao i standarde i usmjerenja za upravljanje rizikom likvidnosti definisane za potrebe konsolidacije NLB Grupe. Obavezna rezerva je održavana prema propisima utvrđenim od strane Centralne banke BiH.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Naredna tabela prikazuje sredstva i obaveze prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda od datuma bilansa stanja do ugovorenog datuma dospijeca. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza i uključuje novčane tokove glavnice i kamate, uključujući i buduću kamatu.

	<u>Do mjesec dana</u>	<u>Od 1 do 3 mjeseca</u>	<u>Od 3 do 12 mjeseci</u>	<u>Preko 1 godine</u>	<u>Ukupno</u>
<b>Na dan 31. decembra 2019.</b>					
<b>FINANSIJSKA AKTIVA</b>					
Novcana sredstva i sredstva kod Centralne banke	281.999	-	-	-	<b>281.999</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	300.366	-	-	-	<b>300.366</b>
Kredit plasirani bankama	-	96.668	-	-	<b>96.668</b>
Kredit plasirani komitentima	8.609	107.774	182.875	585.630	<b>884.888</b>
<b>Ukupna finansijska aktiva</b>	<b>590.974</b>	<b>204.442</b>	<b>182.875</b>	<b>585.630</b>	<b>1.563.921</b>
<b>FINANSIJSKA PASIVA</b>					
Depoziti	773.266	26.823	319.782	109.964	<b>1.229.835</b>
Obaveze po kreditima	1.049	2.483	8.877	83.491	<b>95.900</b>
Subordinisane obaveze	-	-	-	11.355	<b>11.355</b>
<b>Ukupna finansijska pasiva</b>	<b>774.315</b>	<b>29.306</b>	<b>328.659</b>	<b>204.810</b>	<b>1.337.090</b>
<b>Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2019. godine</b>	<b>(183.341)</b>	<b>175.136</b>	<b>(145.784)</b>	<b>380.820</b>	<b>226.831</b>
<b>Na dan 31. decembar 2018. godine</b>					
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>705.901</b>	<b>41.257</b>	<b>158.747</b>	<b>554.530</b>	<b>1.460.435</b>
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>802.438</b>	<b>32.747</b>	<b>222.164</b>	<b>182.170</b>	<b>1.239.519</b>
<b>Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2018. godine</b>	<b>(96.537)</b>	<b>8.510</b>	<b>(63.417)</b>	<b>372.360</b>	<b>220.916</b>

**Tržišni rizik**

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati, usled promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi. Tržišni rizik se sastoji od rizika promjene kamatnih stopa i rizika promjene deviznih kurseva.

**Rizik promjene kamatnih stopa**

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili do povećanja zahtjeva za dodatnim kapitalom.

Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinačnih finansijskih instrumenata.

Banka je izradila Politiku za upravljanje kamatnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike za upravljanje kamatnim rizikom Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava ALCO odbor i Nadzorni odbor.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**
**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procjeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu i fiksnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).
- Izrađuje simulacije kretanja pokazatelja ekonomske vrijednosti kapitala (EVE) u slučaju značajnih transakcija prije njihovog izvođenja

U upravljanju kamatnim rizikom Banka sprovodi stres testove koji simuliraju promjenu kamatnih stopa, njihov uticaj na kamatno osjetljive pozicije Banke i uticaj na neto kamatni prihod (NII) i zahtjev za dodatnim kapitalom Banke.

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti na neto principu, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine.

Na dan 31. decembar 2019.	Od 1 do					Ukupno
	Do mjesec dana	6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Nekama tonosno	
<b>FINANSIJSKA AKTIVA</b>						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	238.300	-	-	-	43.699	<b>281.999</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	12.225	44.351	20.359	201.573	8.883	<b>287.391</b>
Kreditni plasirani bankama	63.260	-	-	-	33.195	<b>96.455</b>
Kreditni plasirani komitentima	163.440	187.197	114.239	339.275	-	<b>804.151</b>
<b>Ukupna finansijska aktiva</b>	<b>477.225</b>	<b>231.548</b>	<b>134.598</b>	<b>540.848</b>	<b>85.777</b>	<b>1.469.996</b>
<b>FINANSIJSKA PASIVA</b>						
Depoziti	890.825	63.289	103.393	108.987	57.910	<b>1.224.404</b>
Obaveze po kreditima	874	9.278	4.220	76.134	114	<b>90.620</b>
Subordinisane obaveze	-	-	-	7.823	193	<b>8.016</b>
<b>Ukupna finansijska pasiva</b>	<b>891.699</b>	<b>72.567</b>	<b>107.613</b>	<b>192.944</b>	<b>58.217</b>	<b>1.323.040</b>
<b>Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2019</b>	<b>(414.474)</b>	<b>158.981</b>	<b>26.985</b>	<b>347.904</b>	<b>27.560</b>	<b>146.956</b>
<b>Na dan 31. decembra 2018.</b>						
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>474.484</b>	<b>202.196</b>	<b>146.327</b>	<b>507.242</b>	<b>40.367</b>	<b>1.370.616</b>
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>868.277</b>	<b>83.385</b>	<b>94.980</b>	<b>170.748</b>	<b>9.177</b>	<b>1.226.567</b>
<b>Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa 31. decembar 2018</b>	<b>(393.793)</b>	<b>118.811</b>	<b>51.347</b>	<b>336.494</b>	<b>31.190</b>	<b>144.049</b>

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na bilans uspjeha.

U sledećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na profit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromjenjene:

**Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembra 2019.**

<b>Uvećanje kamatnih stopa</b>	<b>Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM</b>	<b>Smanjenje kamatnih stopa</b>	<b>Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM</b>
+ 100 bp	1.323	- 100 bp	(1.323)

**Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembra 2018.**

<b>Uvećanje kamatnih stopa</b>	<b>Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM</b>	<b>Smanjenje kamatnih stopa</b>	<b>Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM</b>
+ 100 bp	1.736	- 100 bp	(1.736)

**Devizni rizik**

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnosti da nepovoljne promjene imaju za rezultat gubitak Banke.

Devizni rizik nastaje kada Banka ima otvorenu deviznu poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene KM u odnosu na druge valute.

Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Banka upravlja deviznim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama deviznog kursa.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom, Banka je izradila Program, politike i procedure za upravljanje deviznim rizikom kojom su definisani: pojmovi vezani za devizni rizik, ciljevi i principi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti, opis deviznih aktivnosti, minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, ovlašćenja za obavljanje deviznih aktivnosti, procedure za upravljanje i kontrolu deviznih aktivnosti i deviznog rizika i izvještavanje.

Odlukom Agencije za bankarstvo o izračunavanju kapitala, Banka je u obavezi da za otvorenu deviznu poziciju iznad 2% regulatornog kapitala, obračunava dodatni kapitalski zahtjev za devizni rizik.

Ciljevi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti usmjereni su na:

- obavljanje poslovnih aktivnosti u skladu sa minimalnim standardima poslovanja prema Zakonu o bankama, Odlukama Agencije za bankarstvo i poslovnim politikama Banke;
- održavanje otvorene devizne pozicije u skladu sa planiranim iznosom rizične aktive za devizni rizik;
- upravljanje deviznim rizicima i izvještavanje u skladu sa standardima NLB Grupe;
- kontinuiranim praćanjem i izvještavanjem o deviznim rizicima Banke organa Banke i eksternih institucija.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Devizne aktivnosti koje Banka obavlja i koje planira obavljati u budućnosti su: uspostavljanje i održavanje odnosa sa optimalnim brojem korespondentnih banaka i držanje optimalnog broja računa kod inostranih banaka, investiranje u portfelj hartija od vrijednosti u EUR ili KM sa EUR klauzulom, poslovi deviznog tržišta i platnog prometa sa inostranstvom, prikupljanje deviznih depozita, kreditni poslovi sa inostranstvom, dokumentarni poslovi, transakcije u zemlji sa stanim valutama koje se odnose na poslovanje sa deviznom efektivom, devizama u aktivi Banke (depoziti, krediti, avansi). Poslovanje sa devizama se odnosi na poslove deviznih depozita i štednje, konverzije, mjenjački poslovi i drugi poslovi u devizama.

Na dan 31. decembra 2019. Banka je ispunjavala sve propise i smjernice za upravljanje tržišnim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene politikama Banke.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**
**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.12.2019. godine.

	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>Ostale valute</u>	<u>Ukupno devizni podbilans</u>	<u>KM podbilans</u>	<u>UKUPNO</u>
<b>Na dan 31. decembar 2019.</b>						
<b>AKTIVA</b>						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	7.545	417	1.703	9.665	272.334	<b>281.999</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	218.740	79	-	218.819	6.967	<b>225.786</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa deviznom klauzulom	1.158	-	-	1.158	-	<b>1.158</b>
Kreditni plasirani bankama	82.917	3.654	9.782	96.353	102	<b>96.455</b>
Kreditni plasirani komitentima	4.187	2.474	-	6.661	392.602	<b>399.263</b>
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja. (neto). investicione nekretnine.stalna sredstva za prodaju	-	-	-	-	35.560	<b>35.560</b>
Ostala aktiva	907	1	-	908	5.333	<b>6.241</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat sa deviznom klauzulom	-	-	-	-	61.605	<b>61.605</b>
Kreditni s deviznom klauzulom	404.853	-	35	404.888	-	<b>404.888</b>
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>720.307</b>	<b>6.625</b>	<b>11.520</b>	<b>738.452</b>	<b>774.503</b>	<b>1.512.955</b>
<b>PASIVA</b>						
Depoziti	436.732	11.740	10.328	458.800	527.472	<b>986.272</b>
Obaveze po kreditima	1.500	-	-	1.500	-	<b>1.500</b>
Subordinisane obaveze	8.016	-	-	8.016	-	<b>8.016</b>
Rezervisanja	-	-	-	-	8.124	<b>8.124</b>
Ostala pasiva	460	4	5	469	8.144	<b>8.613</b>
Obaveze po kreditima sa deviznom klauzulom	89.120	-	-	89.120	-	<b>89.120</b>
Depoziti sa deviznom klauzulom	238.132	-	-	238.132	-	<b>238.132</b>
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>773.960</b>	<b>11.744</b>	<b>10.333</b>	<b>796.037</b>	<b>543.740</b>	<b>1.339.777</b>
<b>Neto devizna pozicija</b>	<b>(53.653)</b>	<b>(5.119)</b>	<b>1.187</b>	<b>(57.585)</b>	<b>230.763</b>	<b>173.178</b>
<b>Na dan 31. decembra 2018.</b>						
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>713.976</b>	<b>10.837</b>	<b>11.132</b>	<b>735.945</b>	<b>676.437</b>	<b>1.412.382</b>
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>708.901</b>	<b>10.769</b>	<b>10.028</b>	<b>729.698</b>	<b>509.770</b>	<b>1.239.468</b>
<b>Neto devizna pozicija</b>	<b>5.075</b>	<b>68</b>	<b>1.104</b>	<b>6.247</b>	<b>166.667</b>	<b>172.914</b>

Banka nije računala simulaciju očekivanih ekstremnih promjena deviznih kurseva i njihov uticaj na bilans uspjeha s obzirom da je kurs domaće valute KM u odnosu na EUR fiksiran (1 EUR = 1,95583 KM), a izloženost Banke u drugim valutama nije materijalno značajna.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)****Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza**

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Ako su informacije dostupne, fer vrijednost se zasniva na tržišnim cijenama. Međutim, za značajan dio finansijskih instrumenata Banke ne postoje lako dostupne tržišne cijene. U uslovima kada tržišne cijene nisu lako dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korištenjem modela diskontovanih novčanih tokova ili drugim tehnikama procjene. Promjene određenih pretpostavki, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokove, značajno utiču na procjenu. Zbog navedenog se izračunata fer tržišne procjene možda ne mogu realizovati pri prodaji finansijskih instrumenata u tekućem periodu.

***Plasmani bankama***

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa promjenljivom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost. Banka u svom portfelju ima plasmane sa vrlo kratkim dospeljem.

***Kredit i potraživanja od komitenata***

Kredit i potraživanja od komitenata umanjeni su za ispravku vrijednosti. Procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontovani iznos očekivanih procijenjenih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Očekivani budućni novčani tokovi diskontuju se trenutno važećim tržišnim stopama s ciljem određivanja njihove fer vrijednosti.

***Depoziti banaka i komitenata***

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospelje, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan bilansa. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljem zasniva se na diskontovanim novčanim tokovima prema trenutno važećim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospelja. Fer vrijednost oročenih depozita sa promjenljivom kamatnom stopom približno je jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

***Uzeti kredit***

Fer vrijednost uzetih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost preostalog duga i budućih kamata. Buduće kamate izračunavaju se primjenom trenutne vrijednosti Euribora.

***Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat***

Sve hartije od vrijednosti u portfoliju Banke prema MSFI 9 razvrstane su u grupu po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat. Izračun fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca, a razlika fer vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost, ili vrijednost utvrđenu u prethodnom obračunskom periodu, knjiži se u korist / na teret ostalog ukupnog rezultata, tj. kapitala. Na dan 31. decembra 2019. ukupna tržišna vrijednost hartija od vrijednosti uključujući i obračunate kamate iznosi KM 287.391 hiljada.

Finansijski instrumenti koji se mjere po fer vrijednosti razvrstani su u tri grupe ovisno od dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti.

Nivo 1: fer vrijednost se utvrđuje na osnovu tržišne cijene (bez prilagođavanja i modifikacija). Ovaj nivo uključuje dužničke i vlasničke HOV koje kotiraju na berzama.

Nivo 2: Vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se modelom vrednovanja koji se direktno ili indirektno zasniva na tržišnim podacima.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Nivo 3: Ovaj nivo uključuje sredstva i obaveze mjerene korištenjem modela vrednovanja na osnovu netržišnih podataka. Netržišni ulazni podaci se koriste kada odgovarajući tržišni podaci nisu dostupni. Ovi podaci odražavaju pretpostavke koje bi drugi učesnici na tržištu mogli koristiti prilikom određivanja fer vrijednosti.

Pregled hartija od vrijednosti koje se drže radi naplate i prodaje, odnosno koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat, prema nivoima fer vrijednosti dat je u sljedećoj tabeli:

<b>31. decembar 2019.godine</b>	<b><u>1. nivo</u></b>	<b><u>2. nivo</u></b>	<b><u>3. nivo</u></b>	<b><u>Ukupno</u></b>
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FV OCI) -dužničke	185.910	101.243	-	<b>287.153</b>
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FV OCI) - vlasničke	-	-	238	<b>238</b>
<b>31. decembar 2018.godine</b>	<b><u>1. nivo</u></b>	<b><u>2. nivo</u></b>	<b><u>3. nivo</u></b>	<b><u>Ukupno</u></b>
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FV OCI) -dužničke	133.927	75.787	-	<b>209.714</b>
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FV OCI) - vlasničke	71	-	107	<b>178</b>

U sljedećoj tabeli prikazana je fer vrijednost prema nivoima razvrstavanja. Svođenje na fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca, a razlika vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist ili na teret kapitala. Efekti vrednovanja iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu i u okviru pozicije Ostali finansijski rezultat. Navedene hartije služe kao sekundarne rezerve likvidnosti.



**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

**Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat po MSFI 9**

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	kotiraju se na berzi		Nema aktivnog trgovanja				
	2019.	2018.	2019.	2018.	2019.	2018.	
<b>Dužničke hartije od vrijednosti</b>							
- Obveznice Republike Slovenija	130.715	102.468	-	-	-	-	Tržišna cijena na dan bilansa
- Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske(ratna šteta i stara devizna štednja)	3.226	7.645	-	-	-	-	
- Obveznice Bosne i Hercegovine	51	72	-	-	-	-	
- Federacija Bosne i Hercegovine	-	5.005	-	-	-	-	
- Finska	2.087	2.057	-	-	-	-	
- Francuska	18.024	3.920	-	-	-	-	
- Irska	10.580	4.670	-	-	-	-	
- SAD	5.309	5.087	-	-	-	-	
- Njemačka	5.878	-	-	-	-	-	
- Španija	7.937	-	-	-	-	-	
- Obveznice Opštine Modriča	2.103	-	-	-	-	-	
- JP Autoceste FBiH	-	3.003	3.020	-	-	-	Na osnovu diskontovanja novčanih tokova kamatnom stopom iz krive prinosa ili efektivnom/nominalnom k.s.*
- Obveznice i trezorski zapisi Republike Srpske	-	-	91.070	67.845	-	-	
- Obveznice Opštine Bijeljina	-	-	-	133	-	-	
- Obveznice Opštine Zvornik	-	-	391	568	-	-	
- Grad Banja Luka	-	-	3.132	3.520	-	-	
- Obveznice Opštine Šipovo	-	-	159	216	-	-	
- Obveznice Opštine Kozarska Dubica	-	-	433	466	-	-	
- Obveznice Opštine Kotor Varoš	-	-	3.038	3.039	-	-	
<b>Vlasničke hartije od vrijednosti</b>							
- SWIFT	-	71	-	-	74	-	
- Centralni registar HOV Republike Srpske	-	-	-	-	164	107	
<b>Ukupno</b>	<b>185.910</b>	<b>133.998</b>	<b>101.243</b>	<b>75.787</b>	<b>238</b>	<b>107</b>	

ObvezniceJP Autoceste FBiH kupljene su krajem 2018. godine i na 31.decembra 2018. godine vrednovane su po tržišnoj (kupovnoj) cijeni. U 2019. godini vrednovane su diskontovanjem novčanih tokova kamatnom stopom iz krive prinosa. Obveznice Opštine Modriča kupljene su krajem 2019. godine i na 31.decembra 2019. godine vrednovane su po tržišnoj (kupovnoj) cijeni.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Kretanje finansijskih sredstava mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Početno stanje 01. januar</b>	<b>209.892</b>	<b>228.071</b>
Povećanje	336.808	253.478
Dospijeće i prodaja	(261.009)	(264.200)
Obračunata kamata	(1.532)	3.871
Dospjela kamata	(838)	(9.437)
Promjena fer vrijednosti	4.070	2.595
Prodaja Visa i MasterCard	-	(4.486)
<b>Krajnje stanje 31. decembar</b>	<b><u>287.391</u></b>	<b><u>209.892</u></b>

Sljedeća tabela prikazuje knjigovodstvene iznose i fer vrijednost finansijske imovine i obaveza koji u bilansu Banke nisu uključeni po fer vrijednosti:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti
	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2018.	
<b>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</b>					
Kreditni bankama	96.455	151.786	96.468	152.129	nivo 3
Kreditni komitentima	804.151	751.916	820.306	762.185	nivo 3
<b>Ukupno</b>	<b>900.606</b>	<b>903.702</b>	<b>916.774</b>	<b>914.314</b>	
<b>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</b>					
Depoziti banaka	16.100	7.359	16.100	7.319	nivo 3
Depoziti komitenata	1.208.304	1.127.194	1.213.020	1.126.340	nivo 3
Obaveze po uzetim kreditima	90.620	84.005	88.634	83.829	nivo 3
<b>Ukupno</b>	<b>1.315.024</b>	<b>1.218.558</b>	<b>1.317.754</b>	<b>1.217.488</b>	

**Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik koji nastaje zbog nedostataka ili grešaka kod djelovanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog vanjskih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, ali ne uključuje strateški rizik i rizik gubitka goodwill-a, ali se zbog značaja rizik goodwill-a uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom.

Izloženost Banke operativnom riziku određuju unutrašnji i vanjski faktori.

Unutrašnji faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: stručnost kadrova, kvalitet procesa i sistema, korporativna kultura, fluktuacija radne snage, promjene u organizacionoj strukturi Banke i slično.

Vanjski faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: promjene u finansijskom sektoru, tehnološki napredak, promjene u političkom okruženju, ekonomske promjene i slično.

#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)**

Upravljanje operativnim rizicima se sastoji od slijedećih aktivnosti:

- praćenje, evidentiranje i izvještavanje o nastalim štetnim događajima,
- identifikacija operativnih rizika,
- ocjenjivanje operativnih rizika,
- savladavanje operativnih rizika,
- izvještavanje o operativnim rizicima,
- formiranje iznosa minimalnog adekvatnog kapitala za zaštitu od nastanka gubitka po osnovu operativnih rizika.

Praćenje nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika daje istorijski pregled o veličini i vrsti realizovanih operativnih rizika i odvija se u skladu sa Uputstvom za evidentiranje štetnih događaja.

Identifikacija i ocjenjivanje operativnih rizika se izvodi na svim procesima u okviru Sektora i samostalnih službi i predstavlja predušlov za savladavanje operativnih rizika.

##### **4.3. Upravljanje kapitalom**

U 2017. godini donesen je Zakon o bankama (Sl. glasnik 4/17), i Odluka o izračunavanju kapitala (Sl. glasnik 74/17). U 2019. godini obvljene su Izmjene i dopune Odluke o izračunavanju kapitala banaka. Banka je u 2018. i 2019. godini primjenjivala navedenu regulativu za izračunavanje kapitala.

Osnivački kapital NLB Banke a.d. Banja Luka iznosi 62.003 hiljade KM. Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala u skladu sa Zakonom o bankama iznosi 15.000 hiljada KM .

U skladu sa novom Odlukom Agencije kapital čine:

1. Redovni osnovni kapital (CET 1)
2. Dodatni osnovni kapital
3. Osnovni kapital (1+2)
4. Dopunski kapital (T2)
5. Regulatorni kapital (3+4).

**Regulatorni kapital banke** predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital banke, jeste zbir stavki redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova, opštih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke i drugih stavki dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

#### **4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

##### **4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Na dan 31. decembar 2019. godine Redovni osnovni kapital Banke čine:

- akcionarski kapital,
- emisiona premija,
- rezerve kapitala formirane iz dobiti,
- zadržana zarada,
- ostali ukupan rezultat,
- ostale rezerve (efekti prve primjene MRS 39 i MSFI 9)

umanjeno za regulatorna usklađivanja:

- nematerijalna ulaganja (softver, licence,...)
- odložena poreska sredstva.

Banka nema pozicije u dodatnom kapitalu.

Osnovni kapital jednak je redovnom osnovnom kapitalu.

Dopunski kapital čine:

- Opšte ispravke vrijednosti za kreditne gubitke po Međunarodnim računovodstvenim standardima ali samo do iznosa 1,25% ponderisane rizične aktive za kreditni rizik,
- Subordinisani dug.

Odbitna stavka od kapitala je nedostajuća rezerva u skladu sa regulativnim zahtjevom.

Razlika umanjenja vrijednosti finansijske imovine u skladu sa MRS 39 i umanjenja (rezervisanja) obračunatih u skladu sa Odlukom ABRS o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive evedintirana je u momentu prelaska na MRS rezervisanja u početnom stanju 01. januara 2010. godine kao posebna rezerva u kapitalu u okviru rezervi banke u iznosu od KM 1.951 hiljada.

Efekti prve primjene MSFI 9 takođe su evidentirani u kapitalu i predstavljaju razliku umanjenja vrijednosti i rezervisanja obračunatih u skladu sa MSFI 9 i MRS 39 na dan prve primjene standarda 01.01.2018. godine. Efekat prve primjene MSFI 9 iznosi KM 6.317 hiljada.

Navedeni efekti su prema Odluci ABRS evidentirani kao Ostale rezerve u kapitalu.

Prema Uputstvu ABRS, ukoliko je iznos rezervi za kreditne gubitke formiran u skladu sa Odlukom ABRS veći od zbira ispravki vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa MSFI 9 i iskazane razlike rezervisanja u početnom stanju, taj iznos predstavlja nedostajuću rezervu po regulatornom zahtjevu i predstavlja odbitnu stavku od kapitala.

Banka je na 31. decembar 2019. godine iskazala nedostajuću rezervu u skladu sa regulatornim zahtjevom u iznosu od KM 13.819 hiljada (2018: KM 8.433 hiljada).

U skladu sa Zakonom i Odlukom Agencije, banka mora u svakom trenutku ispunjavati minimum kapitalnih zahtjeva:

- 1) stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- 2) stopu osnovnog kapitala od 9%,
- 3) stopu regulatornog kapitala od 12%.

Stope kapitala izračunavaju se na sljedeći način:

- 1) stopa redovnog osnovnog kapitala kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 2) stopa osnovnog kapitala kao odnos osnovnog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 3) stopa adekvatnosti regulatornog kapitala kao odnos regulatornog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Ukupni iznos izloženosti riziku izračunava se kao zbir :

- kreditnog rizika,
- tržišnog rizika (devizni rizik, rizik namirenja, robni rizik),
- operativnog rizika.

Rizikom ponderisana aktiva (kreditni rizik) je bilansna i vanbilansna rizična aktiva umanjena za rezervisanja po regulatornom zahtjevu i ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva. Kod utvrđivanja kreditnog rizika primjenjuju se propisane tehnike smanjenja kreditnog rizika (kolaterali i sl.).

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se kao 15% trogodišnjeg prosjeka pokazatelja iz bilansa uspjeha, odnosno prihoda i rashoda koji se prema Odluci Agencije uključuju u obračun.

Banka izračunava kapitalni zahtjev za devizni rizik ako zbir njene ukupne neto otvorene devizne pozicije prelazi 2% njenog regulatornog kapitala. Metodologija izračunavanja neto otvorene devizne pozicije propisana je Odlukom Agencije.

Pored minimalnih zahtjeva za održavanje stope adekvatnosti redovnog osnovnog, osnovnog i regulatornog kapitala, banke imaju obavezu da održavaju i zaštitne slojeve kapitala.

U skladu sa Odlukom Agencije zaštitni sloj za očuvanje kapitala jeste regulatorni kapital koji banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Ovaj zahtjev dovodi do povećanja i ostale dvije stope adekvatnosti kapitala.

Pored navedenih zaštitnih slojeva, Agencija će odrediti listu sistemski značajnih banaka.

Agencija može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajne banke u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukoliko banka ne ispunjava navedene zahtjeve, uključujući i zaštitne slojeve kapitala, primjenjuju se ograničenja raspodjele dobiti, isplate dividende i varijabilnih naknada.

Osim propisanih stopa adekvatnosti kapitala banka je dužna da održava stopu finansijske poluge (leverage ratio) najmanje u iznosu od 6%. Stopa finansijske poluge predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke. Na dan 31. decembar 2019. godine stopa finansijske poluge iznosi 8,6% (2018: 8,4%).

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS),
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju ABRS, Upravi Banke i Nadzornom odboru.

**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**

**4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcionarskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- izdvajanjem dijela dobiti u zadržanu zaradu,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Banka je u 2018. godini izvršila raspodjelu ostvarene dobiti iz 2017. godine u iznosu od KM 45.208 hiljada:

- isplatom dividende u iznosu od KM 33.854 hiljada,
- izdvajanjem dijela dobiti u rezerve Banke u iznosu od KM 5.867 hiljada,
- izdvajanjem dijela dobiti u zadržanu zaradu u iznosu od KM 5.487 hiljada.

U 2019. godini Banka je izvršila isplatu dividende akcionarima u iznosu ukupno ostvarene dobiti iz 2018. godine KM 36.370 hiljada.

Tokom 2019. godine, kao i na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembar 2018. godine svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Redovni osnovni kapital</b>		
Akcionarski kapital i emisiona premija	62.160	62.160
Rezerve iz dobiti	54.734	54.734
Zadržana zarada	5.487	5.487
Ostali ukupan rezultat	6.007	2.150
Ostale rezerve	8.268	-
Odbitne stavke	(2.792)	(2.945)
<b>Ukupno</b>	<u>133.864</u>	<u>121.586</u>
Dodatni kapital	-	-
<b>Osnovni kapital</b>	<u>133.864</u>	<u>121.586</u>
<b>Dopunski kapital</b>		
Opšte ispravke vrijednosti	9.287	9.050
Subordinisani dug	7.823	7.823
Nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu	(13.969)	(8.432)
<b>Ukupno</b>	<u>3.141</u>	<u>8.441</u>
<b>Regulatorni kapital</b>	<u>137.005</u>	<u>130.027</u>
<b>Ponderisana rizična aktiva:</b>		
Ukupna ponderisana rizična aktiva kreditni rizik	742.980	724.052
Devizni rizik	5.618	4.134
Ponderisani operativni rizik	111.726	107.330
<b>Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans</b>	<u>860.324</u>	<u>835.516</u>
<b>Stopa osnovnog kapitala na dan 31. decembar</b>	<b>15,56%</b>	<b>14,55%</b>
<b>Stopa regulatornog kapitala na dan 31. decembar</b>	<b>15,92%</b>	<b>15,56%</b>

Podaci prikazani na 31. decembar 2019. godine u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 30. april 2020. godine.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a. *Prihodi od kamata*

	Godina završena 31. decembra	
	2019.	2018.
<b>Prihodi od kamata obračunati primjenom efektivne kamatne stope</b>		
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	33	37
Kreditni po amortizovanom trošku	35.640	34.670
Naknade po kreditima	2.302	2.153
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	3.608	3.871
Prihod od naknada faktoringa	-	220
<b>Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju primjenom efektivne kamatane stope</b>		
Kreditni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	97	55
Zatezna kamata	1.408	2.816
	<u>43.088</u>	<u>43.822</u>

*Prihodi od kamata po komitentima*

	Godina završena 31. decembra	
	2019.	2018.
<b>Prihodi od kamata obračunati primjenom efektivne kamatne stope</b>		
Stanovništvo	19.981	18.549
Banke	33	37
Javni sektor	8.193	9.050
Preduzeća	12.363	12.524
Preduzetnici	767	691
Strana lica	246	100
	<u>41.583</u>	<u>40.951</u>

**Prihodi od kamata koji se ne obračunavaju primjenom efektivne kamatane stope**

Stanovništvo	289	371
Javni sektor	7	32
Preduzeća	1.193	2.314
Preduzetnici	16	154
	<u>1.505</u>	<u>2.871</u>
	<u>43.088</u>	<u>43.822</u>

U ukupnom iznosu kamatnih prihoda po kreditima i hartijama od vrijednosti iznos od KM 5.132 hiljada odnosi se na Vladu Republike Srpske (Ministarstvo finansija), (2018: KM 5.961 hiljada).

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

b. *Rashodi od kamata*

	Godina završena 31. decembra	
	2019.	2018.
Depoziti banaka i komitenata	104	77
Depoziti građana	3.443	4.418
Obaveze po kreditima	1.380	1.585
Subordinirani dug	424	212
Negativna kamata	584	213
Obaveze po osnovu lizinga	34	-
Obračunata kamata po aktuarskom obračunu	38	42
	<b>6.007</b>	<b>6.547</b>

*Rashodi od kamata po komitentima*

	Godina završena 31. decembra	
	2019.	2018.
Stanovništvo	3.490	4.460
Banke	1.010	425
Javni sektor	83	72
Preduzeća	1.424	1.590
	<b>6.007</b>	<b>6.547</b>

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

a. *Prihodi po osnovu naknada i provizija*

	Godina završena 31. decembra	
	2019.	2018.
Naknade za bankarske usluge unutrašnjeg platnog prometa	17.241	16.479
Naknade za bankarske usluge deviznog platnog prometa	3.544	3.534
Naknade po izdatim sefovima	39	34
Naknade za kupoprodaju deviza	1.651	1.715
Naknade po kartičarskom poslovanju	8.478	7.148
Provizije po izdatim garancijama i drugim jemstvima	844	1.003
	<b>31.797</b>	<b>29.913</b>

b. *Rashodi po osnovu naknada i provizija*

	Godina završena 31. decembra	
	2019.	2018.
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	899	901
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	136	117
Naknada za osiguranje depozita	2.560	2.308
Naknade za usluge kupoprodaje deviza	279	384
Naknade za rad sa platnim karticama i procesiranje kartica	5.763	4.581
Naknade povezanim bankama	20	18
Naknada za prekoračenje limita	366	667
Ostale naknade i provizije	225	189
	<b>10.248</b>	<b>9.165</b>



**7. NETO KURSNE RAZLIKE**

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	4.254	4.768
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	<u>(2.961)</u>	<u>(3.636)</u>
<b>Neto prihodi od kursnih razlika</b>	<b><u>1.293</u></b>	<b><u>1.132</u></b>

**8. GUBICI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Gubici od promjene vrijednosti nekretnina u upotrebi	(201)	(233)
Gubici od promjene vrijednosti nekretnina namijenjenih prodaji	(8)	(25)
Gubici od promjene vrijednosti nekretnina stečenih naplatom potraživanja	<u>(83)</u>	<u>(225)</u>
	<b><u>(292)</u></b>	<b><u>(483)</u></b>

**9. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Prihodi od zakupnina	80	90
Prihod od dividende	10	18
Neto prihod od prodaje materijalne imovine	43	274
Ostalo	<u>65</u>	<u>69</u>
	<b><u>198</u></b>	<b><u>451</u></b>

**10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Neto lična primanja	8.367	8.119
Porezi i doprinosi na neto lična primanja	6.787	6.218
Ostale naknade zaposlenima (neto)	<u>1.287</u>	<u>2.013</u>
	<b><u>16.441</u></b>	<b><u>16.350</u></b>

**11. ADMINISTRATIVNI I OPŠTI TROŠKOVI POSLOVANJA**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Troškovi materijala i usluga	2.409	2.513
Troškovi naknada za superviziju Agenciji za bankarstvo	1.033	970
Troškovi zakupa	277	518
Troškovi reklame i propaganda	323	564
Troškovi reprezentacije	95	27
Ostali administrativni troškovi	2.011	2.074
Premije osiguranja	<u>197</u>	<u>201</u>
	<b><u>6.345</u></b>	<b><u>6.867</u></b>

**12. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<b>2019.</b>	<b>2018.</b>
Indirektni porezi	717	614
Ostali rashodi	344	405
	<b>1.061</b>	<b>1.019</b>

**13. NETO GUBICI/DOBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Kreditni bankama	2	536
Kreditni stanovništvu	(3)	1.360
Kreditni državi	1.205	2.702
Kreditni preduzetnicima	(554)	115
Kreditni privredi	3.088	(3.550)
Ostala aktiva	(216)	(97)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (Napomena 31)	(409)	(240)
Neto rashod/prihod rezervisanja po vanbilansnim obavezama (Napomena 28)	(631)	2.225
Neto rashod/prihod rezervisanja po sudskim sporovima (napomena 28)	15	148
	<b>2.497</b>	<b>3.199</b>

**14. POREZ NA DOBIT**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<b>2019.</b>	<b>2018.</b>
<b>Dobit za godinu prije oporezivanja</b>	<b>36.480</b>	<b>35.833</b>
Plus:		
Korekcija dobiti		
Nepriznati iznos troška otpremnine	93	12
Nepriznati iznos troška amortizacije	363	22
Nepriznati rashod kamate	37	-
Nepriznati iznos troška reprezentacije	84	79
Nepriznati iznos neto rashoda umanjenja vrijednosti i rezervisanja	4.182	2.977
Rashod po osnovu procjene nekretnina (Napomena 8)	292	483
Novčane kazne i nepriznati porezi	459	474
Dodatno osiguranje	52	43
Neto rashod rezervisanja po MRS 19 (otpremnine, jubilarne nagrade)	105	130
<b>Oporeziva dobit prije umanjenja</b>	<b>42.147</b>	<b>40.053</b>
Umanjena za:		
Prihod od kamata od HOV	(3.786)	(3.509)
Prihod od dividendi	(10)	(10)
Neto prihod ukidanja rezervisanja po sudskim sporovima	(15)	(148)
Neto prihod rezervisanja za buduće isplate	(303)	(24)
Priznate finansijske obaveze po osnovu zakupa	(385)	-
<b>Oporeziva dobit nakon umanjenja</b>	<b>37.648</b>	<b>36.362</b>
<b>Porez na dobit (10%)</b>	<b>3.765</b>	<b>3.636</b>

**14. POREZ NA DOBIT (nastavak)**

Ostvarena dobit prije oporezivanja prema bilansu uspjeha za 2019. godinu iznosi KM 36.480 hiljada. U poreskom bilansu ostvarena dobit je uvećana za rashode koji se ne priznaju u ukupnom iznosu od KM 5.667 hiljada i umanjena za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice u ukupnom iznosu od KM 4.499 hiljada.

Oporeziva dobit Banke na dan 31. decembar 2019. godine iznosi KM 37.648 hiljade, a obračunati porez na dobit KM 3.765 hiljada.

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<b>2019.</b>	<b>2018.</b>
<b>Usaglašavanje poreza na dobit</b>		
Računovodstvena dobit prije poreza	<b>36.480</b>	<b>35.833</b>
Porez na dobit po stopi od 10%	3.648	3.583
Umanjenja vrijednosti kredita i ostalih sredstava koji se ne priznaju u poreske svrhe i ostali troškovi	567	422
Prihod oslobođen poreza i priznati troškovi zakupa	(450)	(369)
<b>Tekući porez na dobit</b>	<b>3.765</b>	<b>3.636</b>
<b>Efektivna poreska stopa %</b>	<b>10,32%</b>	<b>10,15%</b>

**Promjene na odloženim porezima kroz bilans uspjeha**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<b>2019.</b>	<b>2018.</b>
Dobit/(Gubitak) po osnovu promene odloženih poreza za amortizaciju na osnovnim sredstvima	(1)	29
Dobit/(Gubitak) po osnovu promene odloženih poreza za otpremnine i jubilarne nagrade	20	(1)
Dobit/(Gubitak) po osnovu promena odloženih poreskih sredstava/obaveza za HOV vrednovane po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	41	24
	<b>60</b>	<b>52</b>

**Promjene na odloženim porezima koje su knjižene u okviru ostalog rezultata**

	<b>Godina završena 31. decembra</b>	
	<b>2019.</b>	<b>2018.</b>
Odloženi poreski rashod po osnovu usklađivanja fer vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FV OCI)	(448)	(13)
Dobitak po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava	2	8
	<b>(446)</b>	<b>(5)</b>

**14. POREZ NA DOBIT (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2019. godine odložena poreska sredstva iznose KM 918 hiljada (2018: KM 978 hiljada), dok odložene poreske obaveze iznose KM 1.191 hiljada (2018: KM 864 hiljada).

Tokom 2019. godine Banka je povećanje neto odloženih poreskih obaveza priznala u okviru ostalog rezultata u iznosu od KM 448 hiljada i povećanje neto odloženih poreskih sredstava u okviru bilansa uspjeha u iznosu od KM 60 hiljada.

**15. ZARADA PO AKCIJI**

Banka izračunava i objavljuje zarade po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po akciji izračunavaju se dijeljenjem dobiti koja pripada akcionarima Banke i ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

	Period završen 31. decembra	
	2019.	2018.
Dobit Banke	32.775	32.249
Ponderisani broj akcija	62.003	62.003
<b>Osnovna zarada po akciji</b>	<b>0,53</b>	<b>0,52</b>

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, Banka ne utvrđuje razvodnjene zarade po akciji.

**16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE BIH**

	31.12.2019.	31.12.2018.
Novčana sredstva – efektivna		
u KM	34.034	25.055
u stranoj valuti	9.665	11.762
Sredstva kod Centralne banke	238.300	220.205
	<b>281.999</b>	<b>257.022</b>

Odlukom Centralne banke Bosne i Hercegovine (CB BiH) od 01. jula 2016. godine obračunava se jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% pri čemu osnovicu za obračun čine svi uzeti krediti i depoziti.

Uvedena je i naknada na sredstva iznad obavezne rezerve po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka.

Upravno vijeće CB BiH, na 2. sjednici od 28. februara 2019. godine i 3. sjednici od 27. marta 2019. godine, donijelo je Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve tako da se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).“ Odluka CB BiH se počela primjenjivati od 1. maja 2019. godine.

U septembru 2019. godine, Upravno vijeće Evropske centralne banke (ECB) donijelo je odluku o izmjeni depozitne stope (deposit facility rate) koja će se primjenjivati od 18. septembra 2019. godine, a prema kojoj se se dosadašnja stopa od -0,40% smanjuje na -0,50%. Budući da Centralna Banka Bosne i Hercegovine na sredstva iznad obavezne rezerve obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje ECB, navedena odluka ECB podrazumijeva i promjenu visine stope naknade koju CBBH obračunava komercijalnim bankama u BiH. CBBH je novu stopu naknade u visini -0,50% p.a. počela primjenjivati od 21. septembra 2019. godine.

Na dan 31. decembra 2019. godine i na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je poslovala u skladu sa navedenom regulativom.

**17. KREDITI I PLASMANI BANKAMA**

	<b>31.12.2019.</b>	<b>31.12.2018.</b>
<b>Nostro računi kod domaćih banaka</b>		
Ostale banke	392	1.520
<b>Nostro računi kod inostranih banaka</b>		
Raifeisen Zentralbank Osterreich AG	729	21.645
NLB d.d. Ljubljana (Napomena 31)	14.967	15.306
Unicredit Bank Austria AG Wien	19.431	23.496
Commerzbank AG Frankfurt am Main	210	731
Deutsche Bank AG	24.881	25.611
Komercijalna banka a.d. Beograd	-	13
NLB Banka ad Beograd (Napomena 31)	4.551	8.225
NLB Banka ad, Podgorica (Napomena 31)	5.044	741
Deutsche Bank Trust Company Americas	2.942	2.211
Unicredit Bank Austria AG Munich	3.683	1.219
Ispravka vrijednosti	(29)	(32)
<b>Ukupno nostro računi</b>	<b>76.801</b>	<b>100.686</b>
<b>Plasmani kod domaćih banaka</b>		
NLB Banka d.d. Sarajevo	-	3.000
Intesa San Paolo banka dd BiH	-	5.000
<b>Plasmani kod inostranih banaka</b>		
SMBC EUROPE LTD	19.552	23.463
Bayerische Landesbank Minchen	-	19.551
Ostala potraživanja	102	94
Ispravka vrijednosti	-	(8)
<b>Ukupno plasmani kod banaka</b>	<b>19.654</b>	<b>51.100</b>
	<b>96.455</b>	<b>151.786</b>

U navedenoj tabeli iznosi plasmana bankama uvećani su za iznos obračunate kamate.

Na dan 31. decembra 2019. godine kod domaćih banaka nije bilo izloženosti po osnovu oročenja.

Od ukupno KM 96.455 hiljada na dan 31. decembra 2019. godine, iznos od KM 19.654 hiljada predstavlja kratkoročno oročenje kod ino banke, sa uključenim ostalim potraživanjima:

- Plasman prema SMBC EUROPE LTD u iznosu od EUR 10.000 hiljada na period do 2 mjeseca po kamatnoj stopi od - 0,50% p.a..

Iznos od KM 76.801 odnosi se na sredstva po viđenju kod domaćih i ino banaka.

Na dan 31. decembra 2019. godine, raspored novčanih sredstava Banke kod povezanih banaka je u skladu sa zakonskim ograničenjima, prema kojima se sredstva mogu držati do iznosa do 25% regulatornog kapitala kod banke ili grupe povezanih banaka.

**18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Kreditni do jedne godine:		
u KM	128.676	148.614
u stranoj valuti	2.474	293
	<u>131.150</u>	<u>148.907</u>
Kreditni preko jedne godine:		
u KM	549.608	504.783
u stranoj valuti	5.217	5.988
	<u>554.825</u>	<u>510.771</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita:		
u KM	159.367	140.685
u stranoj valuti	588	307
	<u>159.955</u>	<u>140.992</u>
<b>Ukupno</b>	<u><b>845.930</b></u>	<u><b>800.670</b></u>
Ispravka vrijednosti	(41.779)	(48.754)
<b>Ukupno neto</b>	<u><b>804.151</b></u>	<u><b>751.916</b></u>

**Pravna lica**

Kreditni do jedne godine u toku 2019. godine su najvećim dijelom odobravani preduzećima sa sjedištem u zemlji, u svrhu finansiranja obrtnog kapitala u oblasti trgovine, industrije, građevinarstva i poljoprivrede. Ovi kreditni su obično po kamatnoj stopi koja se kretala od 1,70% do 6,00% godišnje.

Kreditni preko jedne godine u KM odobravani su domaćim pravnim licima za investicije i trajna obrtna sredstva na period od 10 godina, kao i državi i zajednicama lokalne samouprave za refinansiranje duga i kapitalne projekte. Kamatna stopa se kretala u rasponu od 2,30% do 6,30% godišnje.

Kreditni do jedne godine u toku 2018. godine su najvećim dijelom odobravani preduzećima sa sjedištem u zemlji, u svrhu finansiranja obrtnog kapitala u oblasti trgovine, industrije, građevinarstva i poljoprivrede. Ovi kreditni su obično odobravani na period od jedne godine, sa kamatnom stopom od 1,30 % do 6,00% na godišnjem nivou.

Kreditni preko jedne godine u KM odobravani su domaćim pravnim licima za investicije i trajna obrtna sredstva na period od 2 do 7 godina, kao i državi i zajednicama lokalne samouprave za refinansiranje duga i kapitalne projekte. Kamatna stopa se kretala u rasponu od 1,92% do 7,30%.

Ispravka vrijednosti po kreditima privredi i državnom sektoru iznosi KM 32.206 hiljada, a za obračunatu kamatu KM 67 hiljada (31. decembar 2018. godine: po osnovu kredita privredi i državnom sektoru KM 38.618 hiljada i po osnovu obračunate kamate KM 71 hiljada).

U 2019. i 2018. godini, Banka je stanovništvu i preduzetnicima odobravala kratkoročne i dugoročne kredite. Kreditni su odobravani iz sredstava Banke, iz kreditnih linija Investiciono-razvojna banke Republike Srpske i kreditne linije Fond Partner posredstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

## **18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (nastavak)**

### **Stanovništvo**

Kreditni stanovništvu su odobravani iz sredstava Banke, iz kreditnih linija Investiciono-razvojna banke Republike Srpske i kreditne linije Fond Partner posredstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

U 2019. godini, najviše je odobreno gotovinskih kredita. Krediti su se odobravali po kamatnoj stopi koja se kretala od 2,50% (krediti obezbjeđeni depozitom) do 7,90% godišnje (7,90% godišnje je kamatna stopa za kredit koji se realizuje u roku od sat vremena).

Nešto veća kamatna stopa je kod kredita po osnovu korištenja kreditnih kartica (0,65% mjesečno) i kredita po tekućem računu koja iznosi 11,90% godišnje.

Stambeni krediti iz sredstava Banke su odobravani sa rokom otplate do 25 godina. Krediti su odobravani po kamatnoj stopi koja se kretala od 3,25% do 4,50% godišnje. Za ovu vrstu kredita ugovarana je fiksna kamatna stopa, kamatna stopa koja je za određeni period fiksna, a nakon toga promjenljiva i po promjenljiva kamatna stopa.

Stambeni krediti iz sredstava IRB RS su odobravani sa rokom otplate do 25 godina uz kamatnu stopu od 3,15% do 4,20% godišnje. Kamatna stopa za ovu vrstu kredita je fiksna.

Manje učešće u kreditnom portfoliju stanovništva imaju krediti za ostale namjene: krediti za investiciona ulaganja, krediti za poljoprivredu i studentski krediti.

Ispravka vrijednosti po kreditima stanovništva iznosi KM 9.390 hiljada, a za obračunatu kamatu KM 116 hiljada (31. decembar 2018. godine: po osnovu kredita stanovništvu KM 9.958 hiljada i po osnovu obračunate kamate KM 107 hiljada).

### **Preduzetnici**

Kreditni preduzetnicima odobravani su najvećim dijelom iz sredstava Banke. Kratkoročni krediti odobravani su za obrtna sredstva sa kamatnom stopom od 3,00% do 6,00% godišnje.

Dugoročni krediti su odobravani sa maksimalnim rokom do 10 godina dok se kamata obračunavala po kamatnoj stopi od 2,65% (kredit obezbjeđen namjenskim depozitom) do 7,30% godišnje.

Kreditni odobreni sa rokovima preko 5 godina odobravani su za investiciona ulaganja.

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane Banke značajna je kod sledećih delatnosti:

	<b>31.12.2019.</b>	<b>31.12.2018.</b>
Stanovništvo	395.626	354.464
Trgovina	96.398	113.080
Industrija	53.207	57.594
Uslužne djelatnosti	112.075	90.226
Građevinarstvo	36.774	50.254
Poljoprivreda i prehrambena industrija	31.142	22.009
Saobraćaj	3.395	2.893
Vlada i vladine institucije	103.491	99.679
Ostalo	13.822	10.471
<b>Ukupno</b>	<b>845.930</b>	<b>800.670</b>
Ispravka vrijednosti	(41.779)	(48.754)
<b>Ukupno neto</b>	<b>804.151</b>	<b>751.916</b>

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke obuhvata uglavnom komitente sa sjedištem na području Republike Srpske i Brčko distrikta.

**19. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat</b>		
Obveznice Republike Slovenije	130.714	102.468
Obveznice Opština Bijeljina	-	133
Obveznice Opštine Zvornik	391	568
Obveznice Opštine Modriča	2.103	-
Obveznice Opštine Šipovo	160	216
Obveznice Opštine Kozarska Dubica	434	466
Skupština Opštine Kotor Varoš	3.038	3.039
Grad Banja Luka	3.132	3.520
JP Autoceste Mostar	3.020	3.003
Francuska	18.024	3.920
Irska	10.580	4.670
Finska	2.087	2.057
Sjedinjene Američke države	5.309	5.087
Njemačka	5.878	-
Španija	7.937	-
Obveznice Ministarstva finansija RS	94.295	75.490
Obveznice Bosne i Hercegovine	51	5.077
SWIFT telekomunication	74	71
Ostalo (CR HOV)	164	107
	<b><u>287.391</u></b>	<b><u>209.892</u></b>

U navedenoj tabeli hartije od vrijednosti su prikazane zajedno sa obračunatom kamatom.

Efekat vrednovanja hartija od vrijednosti koje se vrednuju kroz ostali ukupan rezultat knjižen je u ukupnom neto iznosu KM 4.031 hiljada (2018: KM 112 hiljada).

Umanjenje vrijednosti dužničkih hartija knjiženo je kao efekat prve primjene MSFI 9 u kapitalu na 01. januara 2018. godine, odnosno ostalom ukupnom rezultatu u neto iznosu od KM 1.028 hiljada.

Efekti umanjenja vrijednosti u 2019. godini knjiženi su u bilansu uspjeha u ukupnom neto efektu KM 368. hiljada (2018: KM 216 hiljada).



**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**  
*(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

**20.a NEKRETNINE I OPREMA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO**

Fer vrijednost	Zemljište po fer vrijednosti	Građevinski objekti po fer vrijednosti	Oprema	Investicije u toku	Ukupno nekretnine i oprema	Investicione nekretnine po fer vrijednosti	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja
<b>Stanje na dan 01.01. 2018. godine</b>	<b>75</b>	<b>39.249</b>	<b>13.863</b>	<b>18</b>	<b>53.205</b>	<b>1.125</b>	<b>-</b>	<b>7.039</b>
Povećanje po osnovu nabavki	-	-	-	871	871	-	842	-
Prenosi	-	54	833	(887)	-	-	(643)	643
Prenos u/iz investicionih nekretnina	-	(27)	-	-	(27)	13	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(1.092)	-	(1.092)	-	-	-
Efekti procjene	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Stanje na dan 31.12. 2018. godine</b>	<b>75</b>	<b>39.276</b>	<b>13.604</b>	<b>2</b>	<b>52.957</b>	<b>1.138</b>	<b>199</b>	<b>7.682</b>
<b>Stanje na dan 01.01. 2019. godine</b>	<b>75</b>	<b>39.276</b>	<b>13.604</b>	<b>2</b>	<b>52.957</b>	<b>1.138</b>	<b>199</b>	<b>7.682</b>
Povećanje po osnovu nabavki	-	-	-	1.664	1.664	-	569	-
Prenosi sa investicija u toku	-	137	1.286	(1.423)	-	-	(476)	476
Prenos sa/u – investicione nekretnine	-	716	-	-	716	(710)	-	-
Efekat procjene	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(72)	(1.340)	-	(1.412)	-	-	-
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(86)	-	-	(86)	-	-	-
<b>Stanje na dan 31.12. 2019. godine</b>	<b>75</b>	<b>39.971</b>	<b>13.550</b>	<b>243</b>	<b>53.839</b>	<b>428</b>	<b>292</b>	<b>8.158</b>
<b>Ispravka vrijednosti i obezvređenje</b>								
<b>Stanje na dan 01.01. 2018. godine</b>	<b>-</b>	<b>9.958</b>	<b>11.867</b>	<b>-</b>	<b>21.825</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>5.260</b>
Amortizacija	-	821	859	-	1.680	-	-	654
Prenosi u/iz investicione nekretnine	-	(14)	-	-	(14)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(1.089)	-	(1.089)	-	-	-
Efekti procjene	-	233	-	-	233	-	-	-
<b>Stanje na dan 31. 12. 2018. godine</b>	<b>-</b>	<b>10.998</b>	<b>11.637</b>	<b>-</b>	<b>22.635</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>5.914</b>
<b>Stanje na dan 01.01. 2019. godine</b>	<b>-</b>	<b>10.998</b>	<b>11.637</b>	<b>-</b>	<b>22.635</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>5.914</b>
Amortizacija	-	844	838	-	1.682	-	-	662
Prenosi – investicione nekretnine	-	7	-	-	7	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(31)	(1.241)	-	(1.272)	-	-	-
Isknjižavanja ulaganja u tuđe objekte	-	(86)	-	-	(86)	-	-	-
Efekti procjene	-	201	-	-	201	-	-	-
<b>Stanje na dan 31. 12. 2019. godine</b>	<b>-</b>	<b>11.933</b>	<b>30672</b>	<b>-</b>	<b>23.167</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>6.576</b>
<b>Neotpisana vrijednost na dan 31. 12. 2018. godine</b>	<b>75</b>	<b>28.278</b>	<b>1.967</b>	<b>2</b>	<b>30.322</b>	<b>1.138</b>	<b>199</b>	<b>1.768</b>
<b>Neotpisana vrijednost na dan 31. 12. 2019. godine</b>	<b>75</b>	<b>28.038</b>	<b>2.316</b>	<b>243</b>	<b>30.672</b>	<b>428</b>	<b>292</b>	<b>1.582</b>

**20.a NEKRETNINE I OPREMA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO (nastavak)**

Povećanje investicija u 2019. godini ukupne vrijednosti od KM 2.233 hiljade predstavlja ulaganja u opremu KM 1.525 hiljada (bankomati KM 522 hiljade, automobili KM 337 hiljada, video nadzor KM 195 hiljada, računari KM 129 hiljada i ostalo) i ulaganja u nematerijalna ulaganja KM 570 hiljada.

Pored ulaganja u opremu izvršena su i ulaganja u adaptaciju poslovnih prostora (Filijala Banja Luka i Šalter Lauš).

Ukupna vrijednost osnovnih sredstava koja su u potpunosti amortizovana, a koja su još u upotrebi iznosi KM 8.838 hiljada (2018: KM 9.371 hiljada), a nematerijalna ulaganja KM 4.715 hiljada (2018: KM 4.366 hiljada).

Banka vrši vrednovanje osnovnih sredstava i investicionih nekretnina po fer vrijednosti. Na dan 31. decembar 2019. godine i na dan 31. decembar 2018. godine nabavna vrijednost osnovnih sredstava i investicionih nekretnina vrednovanih po fer vrijednosti iznosi:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018</u>
Zemljište	64	64
Građevinski objekti	39.959	39.450
Oprema	16.034	14.783
Investicione nekretnine	535	1.157
<b>Ukupno</b>	<b><u>56.592</u></b>	<b><u>55.454</u></b>

**20.b NEKRETNINE I OPREMA - PRAVO KORIŠTENJA/ZAKUPI**

Banka ima obaveze koje proizilaze iz 39 ugovora o poslovnom zakupu. Ugovori se odnose na poslovni zakup za poslovnice Banke kao i za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata. Takođe, banka ima ugovore o zakupu štampača koji se koriste u Centrali Banke i većini poslovnica.

Na osnovu računovodstvene politike za priznavanje zakupa opisane u napomeni 3.11 Banka je priznala sredstva po osnovu zakupa.

**Pravo korištenja zakupa**

	<u>Nekretnine</u>	<u>Oprema</u>	<u>Ukupno</u>
<b>Stanje na dan 01. januar 2019. godine</b>	<b>957</b>	<b>819</b>	<b>1.776</b>
Povećanje prava zakupa	198	367	565
Ispravka vrijednosti/Amortizacija	(199)	(164)	(363)
<b>Stanje na dan 31. decembar 2019. godine</b>	<b><u>956</u></b>	<b><u>1.022</u></b>	<b><u>1.978</u></b>

Povećanje prava korištenja u toku 2019. godine iznosilo je KM 565 hiljada.

	u 000 KM
<b>Amortizacija prava korištenja sredstava</b>	<b>31.12.2019.</b>
Nekretnine	199
Oprema	164
<b>Ukupno</b>	<b><u>363</u></b>

Navedeni iznosi prikazani su u okviru pozicije Troškovi amortizacije.

**20.b NEKRETNINE I OPREMA - PRAVO KORIŠTENJA/ZAKUPI (nastavak)**

<b>Ostali rashodi po osnovu zakupa</b>	<b>u 000 KM</b>
	<b>31.12.2019.</b>
Rashodi kamata po osnovu MSFI 16	34
Rashodi za kratkoročne zakupe	15
Rashodi za zakupe malih vrijednosti koji nisu prikazani u kratkoročnim zakupima	262
Rashodi za PDV po osnovu zakupa koji su tretirani po MSFI 16	<u>46</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u><u>357</u></u></b>

Ukupna plaćanja po osnovu zakupa u 2019. godini iznosila su KM 660 hiljada.

Rashodi za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrijednosti uključeni su u bilansu uspjeha u poziciji Administrativni i opšti troškovi poslovanja, a rashodi za PDV po osnovu zakupa koji su tretirani po MSFI 16 u poziciji Ostali rashodi – Indirektni porezi.

**Obaveze i potraživanja po ugovorima o zakupu**

Buduća minimalna plaćanja zakupnine na osnovu navedenih poslovnih zakupa priznatih u skladu sa MRS 17 u 2018. godini prikazana su u sljedećoj tabeli:

	<b><u>31.12.2018.</u></b>
<b>Zakup nekretnina</b>	
Do 1 godine	282
Od 1 do 5 godina	1.073
Preko 5 godina	100
<b>Zakup pokretne imovine</b>	
Do 1 godine	394
Od 1 do 5 godina	<u>1.046</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u><u>2.895</u></u></b>

Banka takođe ima potraživanja koja proizilaze iz 12 ugovora o zakupu poslovnih prostora. Budući prihodi po osnovu zakupnina po navedenim ugovorima prikazani su u sljedećoj tabeli:

	<b><u>31.12.2019.</u></b>	<b><u>31.12.2018.</u></b>
<b>Po osnovu nekretnina</b>		
Do 1 godine	31	79
Od 1 do 2 godine	23	62
Od 2 do 3 godina	8	54
Od 3 do 4 godine	6	49
Od 4 do 5 godina	6	49
Preko 5 godina	<u>31</u>	<u>195</u>
<b>Ukupno</b>	<b><u><u>105</u></u></b>	<b><u><u>488</u></u></b>

Banka je u toku 2019. godine ostvarila prihod po osnovu zakupa u iznosu od KM 80 hiljada.

**21. OSTALA AKTIVA**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018</u>
Potraživanja od korisnika kartica	3.450	3.656
Potraživanja za naknade i provizije	661	694
Potraživanja Western Union	268	292
Dati avansi	79	22
Aktivna vremenska razgraničenja – unaprijed plaćeni rashodi	25	60
Materijalne vrijednosti primljene u procesu naplate potraživanja	173	-
Zalihe materijala	45	115
Ostala potraživanja	<u>1.055</u>	<u>968</u>
	<b>5.756</b>	<b>5.807</b>
Ispravka vrijednosti	<u>(761)</u>	<u>(751)</u>
	<b>4.995</b>	<b>5.056</b>

Materijalne vrijednosti primljene u procesu naplate potraživanja na kraju 2019. godine iznose KM 173 hiljade. (Napomena 4.2.)

Potraživanja od korisnika kartica obuhvataju potraživanja po osnovu kartičnih transakcija u zemlji i inostranstvu na dan 31. decembra 2019. godine od Visa i MasterCard.

Ostala potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje SMA, potraživanja za refundaciju bolovanja, potraživanja za sudske takse od klijenata po osnovu tužbi i drugo.

**22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**

Na dan 31. decembra 2019. godine odložena poreska sredstva u iznosu KM 775 hiljada odnose se na privremene razlike između poreske osnovice sredstava kod obračuna troška amortizacije priznatog u poreskom bilansu i u finansijskom izvještaju Banke (2018: KM 767 hiljada).

Odložena poreska sredstva nastala po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunata su direktno u kapitalu i na dan 31. decembar 2019. godine iznose KM 42 hiljada (2018: KM 131 hiljada).

Na dan 31. decembar 2019. godine odložena poreska sredstva obračunata na obaveze za buduće isplate po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada iznose KM 101 hiljada (2018: KM 80 hiljada). (Napomena 14).

**23. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Stanje na dan 01. januara</b>	<b>306</b>	<b>536</b>
Promjena vrijednosti	(75)	(181)
Povećanja u toku godine	840	854
Prodaja u toku godine	(593)	(838)
Isknjiženo u vanbilans po tehničkoj vrijednosti	-	(65)
Prenos iz vanbilansa	<u>130</u>	<u>-</u>
<b>Stanje na dan 31. decembra</b>	<b>608</b>	<b>306</b>

Sredstva namjenjena prodaji obuhvataju dva poslovna prostora Banke koji se više ne koriste za obavljanje djelatnosti u ukupnom iznosu od KM 159 hiljada i nekretnine stečene naplatom potraživanja u iznosu od 449 hiljada.

Banka je na kraju poslovne godine izvršila procjenu vrijednosti nepokretnosti i uskladila knjigovodstvenu vrijednost sa tržišnom.

**24. DEPOZITI BANAKA**

	<b>31.12.2019.</b>	<b>31.12.2018.</b>
<b>Depoziti po viđenju u KM</b>		
Domaće banke	274	269
NLB Banka d.d. Sarajevo (Napomena 32)	30	50
NLB d.d. Ljubljana (Napomena 32)	182	171
<b>Depoziti po viđenju u stranoj valuti</b>		
Domaće banke	-	676
NLB Banka d.d. Sarajevo (Napomena 32)	2	166
MF Banka a.d. Banja Luka	241	-
Vojvođanska banka a.d., Novi Sad	2	347
Komercijalna banka Beograd	104	-
NLB Banka Beograd (Napomena 32)	172	235
NLB Banka Skoplje (Napomena 32)	383	666
NLB Banka Podgorica (Napomena 32)	10	8
<b>Kratkoročni depoziti u domaćoj valuti</b>		
NLB Banka d.d. Sarajevo (Napomena 32)	130	-
<b>Dugoročni depoziti u domaćoj valuti</b>		
NLB Banka d.d. Sarajevo (Napomena 32)	4.000	4.000
<b>Dugoročni depoziti u stranoj valuti</b>		
Domaće banke	350	341
NLB Banka d.d. Sarajevo (Napomena 32)	440	430
NLB d.d. Ljubljana (Napomena 32)	9.780	-
	<b>16.100</b>	<b>7.359</b>

**25. DEPOZITI KOMITENATA**

	<b>31.12.2019.</b>	<b>31.12.2018.</b>
<b>Depoziti po viđenju u KM</b>		
Preduzeća	212.889	213.799
Državne organizacije	67.739	80.377
Strana lica	5.082	4.499
Stanovništvo	377.953	330.766
NLB Leasing d.o.o. Sarajevo (Napomena 32)	351	21
Osiguravajuća društva	1.623	2.457
Druge finansijske institucije	10.730	3.565
<b>Depoziti po viđenju u stranoj valuti</b>		
Preduzeća	39.594	36.261
Državne organizacije	3.389	-
Strana lica	1.340	1.539
Stanovništvo	207.698	182.615
Druge finansijske institucije	1.292	80
<b>Kratkoročni depoziti u KM</b>		
Preduzeća	628	15
Državne organizacije	600	4
Stanovništvo	864	999
<b>Kratkoročni depoziti u stranoj valuti</b>		
Preduzeća	-	70
Stanovništvo	2.021	2.061
<b>Dugoročni depoziti u KM</b>		
Preduzeća	6.213	543
Državne organizacije	3.876	950
Stanovništvo	72.139	73.558
Druge finansijske institucije	300	300
<b>Dugoročni depoziti u stranoj valuti</b>		
Preduzeća	7.632	550
Stanovništvo	183.349	191.662
Druge finansijske institucije	1.002	503
	<b>1.208.304</b>	<b>1.127.194</b>

**25. DEPOZITI KOMITENATA (nastavak)**

U 2019. godini Banka nije obračunavala kamatu na depozite po viđenju fizičkih i pravnih lica.

U prvoj polovini 2019. godine smanjene su pasivne kamatne stope na oročene depozite stanovništva, te su za period oročenja do godinu dana iznosile do 0,15%, a za period oročenja preko godinu dana do 1,50% (u 2018. godini do 1,60%). Definisana je maksimalni period oročenja od pet godina.

Izuzetak čine posebni ugovori kojima je definisana posebna kamatna stopa na depozite po viđenju i oročene depozite pravnih i fizičkih lica. U cilju poboljšanja ročne strukture pasive, Banka je u drugoj polovini 2019. godine vršila oročenja depozita pravnih lica po posebnim uslovima, po kamatnim stopama od 0,50% do 0,55% za period oročenja od godinu dana i oko 1,30% za period oročenja od 2 do 3 godine.

Najviše pasivne kamatne stope u ponudi Banke odnose se na postepenu štednju (period oročenja 5 godina) gdje je kamatna stopa tokom 2019. godine iznosila 1,90% na godišnjem nivou (kao i u 2018. godini).

**26. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Obaveze po dugoročnim kreditima u KM</b>		
Fond stanovanja RS	706	1.371
Investiciono razvojna banka	78.293	77.099
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS	10.083	2.903
Opština Višegrad	4	6
Vlada Brčko Distrikta	31	76
<b>Obaveze po dugoročnim kreditima u stranoj valuti</b>		
Ministarstvo finansija RS	5	9
EFSE	1.498	2.541
<b>Ukupne obaveze</b>	<b><u>90.620</u></b>	<b><u>84.005</u></b>

Obaveze po uzetim kreditima prikazane u tabeli uključuju i obaveze za obračunate razgraničene kamate. Najznačajnije obaveze po dugoročnim kreditima u domaćoj valuti na dan 31. decembra 2019. godine odnose se na:

- primljena sredstva od Fonda stanovanja RS u iznosu od KM 706 hiljada po kamatnim stopama 0,5%, 1,5% i 3,0% koriste se za stambeno kreditiranje;
- primljena sredstva od Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u iznosu KM 78.293 hiljada na osnovu Okvirnog ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji po 6 kreditnih linija po kamatnoj stopi od 0,8% do 1,80% godišnje, te ugovora o supsidijanom finansiranju (sredstva Svjetske banke ) po kamatnoj stopi 6M EURO LIBOR + 1,3% godišnje;
- dugoročni kredit uzet od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, plasira se klijentima po kamatnoj stopi 3,30% na godišnjem nivou, uz servisni trošak Banke u iznosu od 0.75 %, koji se uplaćuje Ministarstvu, koji na dan 31. decembra 2019. godine iznosi KM 10.083 hiljada;
- dugoročni krediti od European Fund for Southeast Europe u iznosu EUR 5.000 hiljada (uzet u aprilu 2011. godine na period od 10 godina uz kamatnu stopu šestomesečni Euribor plus 3,10%). Na dan 31. decembra 2019. godine stanje obaveze iznosi KM 2.498 hiljada.

**OBAVEZE PO SUBORDINISANOM DUGU**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
NLB d.d. Ljubljana (napomena 32)	8.016	8.009
<b>Ukupne obaveze</b>	<b><u>8.016</u></b>	<b><u>8.009</u></b>

U 2018. godini Banka je uzela subordinisani kredit od NLB d.d. Ljubljana, u iznosu od 4 mio EUR-a, po ugovorenoj kamatnoj stopi 6M EURIBOR + 5.25%, na rok od 10 godina. Stanje na 31. decembar 2019. godine, po osnovu kredita iznosi KM 8.016 hiljada, zajedno sa obračunatim razgraničenim naknadama i kamatama.

**27. OSTALE OBAVEZE**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Obaveze u KM</b>		
Obaveza prema dobavljačima	307	137
Obaveze za dividende	18	15
Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija	203	186
Pasivna vremenska razgraničenja – ostali rashodi	1.546	1.638
Pasivna vremenska razgraničenja- naknade po kreditima i garancijama	412	218
Finansijske obaveze za zakup	1.990	-
Ugašeni i neaktivni računi	843	801
Ostale obaveze	1.634	836
<b>Obaveze u stranoj valuti</b>		
Obaveze za blokirane i ugašene račune	100	99
Obaveze prema dobavljačima	147	31
Ostale obaveze	34	142
	<u><b>7.234</b></u>	<u><b>4.103</b></u>

Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija se odnose na depozite položene od strane pravnih lica (klijenata Banke) u cilju kupovine hartija od vrednosti ili učešća u drugim pravnim licima. Ovi depoziti su položeni na račune Banke prije momenta plaćanja (sticanja učešća odnosno akcija) u skladu sa lokalnom regulativom. Ovi depoziti se klasifikuju kao ostale obaveze u skladu sa važećim kontnim okvirom.

Pasivna vremenska razgraničenja - ostali rashodi uglavnom se odnose na razgraničene troškove po osnovu neisplaćenih varijabilnih zarada za zaposlene koje su knjižene na teret 2019. godine. Finansijske obaveze za zakup predstavljaju sadašnju vrijednost budućih zakupina.

**28. REZERVISANJA**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Rezervisanje za beneficije zaposlenih (Napomena 13)	2.644	2.658
Rezervisanje za sudske sporove (Napomena 13)	3.020	3.179
Rezervisanje za vanbilansne stavke (Napomena 13)	2.460	1.829
	<u><b>8.124</b></u>	<u><b>7.666</b></u>

Rezervisanja za beneficije zaposlenih obuhvataju rezervisanja za buduće isplate otpremnina i jubilarnih nagrada u skladu sa MRS 19 kao i buduće isplate odgođenog varijabilnog dijela naknada za Upravu i zaposlene sa mandatnim ugovorima u skladu sa Politikom naknada Banke i rezervisanja za stimulativne otpremnine za odlazak u penziju.

**a) Kretanja na računima rezervisanja za beneficije zaposlenih**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Početno stanje 1. januar</b>	<u><b>2.658</b></u>	<u><b>2.924</b></u>
Rezervacije za neiskorišćene dane godišnjih odmora	77	(36)
Isplate u toku godine na rezervacijama za otpremnine i jubilarne nagrade	(69)	(104)
Rezervisanja u toku godine za otpremnine i jubilarne nagrade	105	86
Korekcija aktuarskog obračuna rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	167	14
Rezervacije za buduće isplate varijabilnih naknada	663	595
Isplate u toku godine iz formiranih rezervisanja	(506)	(523)
Rezervisanja za stimulativne otpremnine	(63)	(218)
Rezervisanja za ostale naknade troškova	(388)	(80)
<b>Krajnje stanje 31. decembar</b>	<u><b>2.644</b></u>	<u><b>2.658</b></u>

**28. REZERVISANJA**

**a) Kretanja na računima rezervisanja za beneficije zaposlenih (nastavak)**

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirana su na bazi izvještaja nezavisnog aktuara na dan 30. septembra 2019. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 3.2% godišnje.

Rezervisanje je utvrđeno na osnovu važećeg Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosječnog rasta zarada po stopi od 0,5% godišnje tokom cjelokupnog perioda za koji se rezervišu sredstva.

**b) Kretanja na računima rezervisanja po sudskim sporovima**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Početno stanje 01. januar</b>	<b>3.179</b>	<b>3.327</b>
Izdvajanje u toku godine (Napomena 13)	2	363
Isplate iz rezervisanja	(144)	-
Ukidanje rezervisanja za sudske sporove (Napomena 13)	(17)	(511)
<b>Krajnje stanje 31. decembar</b>	<b><u>3.020</u></b>	<b><u>3.179</u></b>

**c) Vanbilansna rezervisanja**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Početno stanje 01. januar</b>	<b>1.829</b>	<b>1.067</b>
Korekcija početnog stanja - prva primjena MSFI 9	-	2.987
<b>Ponovo formirano početno stanje</b>	<b>1.829</b>	<b>4.054</b>
Neto trošak/(prihod) rezervisanja u toku godine (napomena 9 i 12)	631	(2.225)
<b>Krajnje stanje 31. decembar</b>	<b><u>2.460</u></b>	<b><u>1.829</u></b>

**29. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	558	239
Po osnovu vrednovanja nekretnina i opreme (kroz kapital)	414	416
Po osnovu nekretnina i opreme (kroz bilans uspjeha)	219	210
	<b><u>1.191</u></b>	<b><u>865</u></b>

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu vrednovanja HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunate su direktno na teret kapitala i iznose KM 558 hiljada.

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu vrednovanja nekretnina i opreme obračunate su direktno na teret kapitala.

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu privremene razlike između poreske osnovice za obračun amortizacije i njene knjigovodstvene vrijednosti na dan bilansa stanja iznose KM 219 hiljada.



### 30. AKCIONARSKI KAPITAL

Akcionarski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i da učestvuju u raspodeli dobiti.

Na dan 01.aprila 2006. godine pripajanjem Razvojne banke jugoistočne Evrope AD, Banja Luka LHB Banci AD Banja Luka formirana je NLB Razvojna banka AD Banja Luka. Na dan pripajanja akcionarski kapital NLB Razvojne banke čine akcionarski kapital Razvojne banke jugoistočne Evrope (KM 22.987 hiljada) i akcionarski kapital LHB Banke (KM 19.016 hiljada).

U cilju povećanja akcionarskog kapitala Banka je u avgustu-septembru 2008. godine dobila sve potrebne saglasnosti i dozvole i sprovela XV emisiju akcija javnom ponudom u iznosu od KM 10 miliona. Banka je prodala sve emitovane akcije (10.000 komada nominalne vrijednosti KM 1.000) i ostvarila prosječnu cijenu od KM 1.015,70.

Odlukom Skupštine Banke izvršena je nova (šesnaesta) emisija akcija iz rezervi u ukupnom iznosu od KM 10.000 hiljada. Banka je dobila sve potrebne dozvole za novu emisiju akcija koja je registrovana u Centralnom registru HOV i upisana u sudski registar Privrednog suda Banja Luka 07. jula 2011.godine.

Vlasnička struktura akcionarskog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. i na dan 31.decembra 2018. godine je sljedeća:

	31.12.2019.		31.12.2018.	
	Iznos	Udio %	Iznos	Udio %
<b>Strana lica</b>				
NLB d.d. Ljubljana	61.912	99,85	61.912	99,85
Strana fizička lica	4	0,01	4	0,01
<b>Domaća lica</b>				
Privatna preduzeća	20	0,03	20	0,03
Fizička lica	67	0,11	67	0,11
	<b>62.003</b>	<b>100</b>	<b>62.003</b>	<b>100</b>

### 31. KRETANJE REZERVI ZA EFEKTE VREDNOVANJA FINANSIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPAN REZULTAT

	31.12.2019.	31.12.2018.
<b>Početno stanje 01. januar</b>	<b>2.214</b>	<b>6.140</b>
Realizovani dobiti/gubici	-	(4.486)
Promjene na odloženim porezima	-	448
Efekti vrednovanja	4.070	(115)
Promjene na odloženim porezima	(407)	11
Efekti umanjenja vrijednosti	409	240
Promjene na odloženim porezima	(41)	(24)
<b>Krajnje stanje 31. decembar</b>	<b>6.245</b>	<b>2.214</b>

### 32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Većinski vlasnik Banke na dan 31. decembar 2019. godine je NLB d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Banka obavlja transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. Transakcije uključuju plasmane, depozite, obaveze po kreditima i subordinisanom dugu. Po tom osnovu Banka ostvaruje prihode i rashode koji se evidentiraju u bilansu uspjeha.

Sve transakcije sa povezanim licima tokom 2019. i 2018. godine izvršene su po principu "van dohvata ruke".

**NLB BANKA A.D. BANJA LUKA**  
**NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**

(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)**

Plasmani povezanim pravnim licima uključuju Sredstva kod drugih banaka, depozite, obaveze po osnovu subordinisanog duga i ostale obaveze.

Ukupan obim transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2019. godine i 31. decembar 2018. godine i ostvareni prihodi i rashodi prikazani su u sljedećoj tabeli:

Transakcije	Novčana sredstva, plasmani i HOV		Depoziti i ostale obaveze		Subordinisani dug		Prihodi od kamata		Rashodi od kamata		Prihodi od naknada		Rashodi naknada i ostalo		Potencijalne ugovorene obaveze	
	31.12. 2019.	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2018.	31.12.19	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2018.
NLB d.d. Ljubljana	14.967	15.306	9.990	182	8.016	8.009	2	-	(424)	(212)	1	67	(265)	(392)		-
NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	-	351	21		-	-	-		-		-		-		-
NLB Banka a.d., Skopje	-	-	383	667		-	-	-		-		-		-		-
NLB Banka a.d., Podgorica	5.044	741	10	8		-	-	-		-	13	14		-		-
NLB Banka a.d. Beograd	4.551	8.225	228	245		-	-	-		-	33	33	(9)	(19)	200	-
NLB Banka d.d. Sarajevo	4	3.006	4.602	4.430		-	-	-		-	-	1	(18)	(6)	23.688	19.558
REAM d.o.o. Beograd	-	-	-	2		-	-	-		-	-	-	-	(5)		-
<b>Ukupno:</b>	<b>24.566</b>	<b>27.278</b>	<b>15.564</b>	<b>5.555</b>	<b>8.016</b>	<b>8.009</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>(424)</b>	<b>(212)</b>	<b>47</b>	<b>115</b>	<b>(292)</b>	<b>(422)</b>	<b>23.888</b>	<b>19.558</b>

Plasmani povezanim licima odnose se na sredstva plasirana bankama. U poziciji Depoziti i ostale obaveze prikazani su depoziti, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze.

Banka na dan 31. decembar 2019. godine je imala vanbilansnih obaveza prema povezanim licima - NLB Banci d.d. Sarajevo po osnovu Ugovora za likvidnost.

U poziciji rashodi naknada i ostali rashodi u iznosu od KM 292 hiljada najznačajniji iznos odnosi se na rashode prema NLB d.d. Ljubljana KM 265 hiljada.

Od navedenog iznosa najveći iznos odnosi se na naknadu za prekoračenje limita za držanje sredstava kod NLB d.d. Ljubljana u iznosu od KM 149 hiljada.

Tabela u nastavku prikazuje promjene u plasmanima povezanim licima tokom 2019. godine:

Plasmani	NLB d.d. Ljubljana	NLB Banka a.d. Beograd	NLB Banka d.d. Sarajevo	NLB Banka a.d. Podgorica	Ukupno
<b>01. januar 2019.</b>	<b>15.306</b>	<b>8.225</b>	<b>3.006</b>	<b>741</b>	<b>27.277</b>
Novi plasman	-	-	-	4.303	4.303
Povrat plasmana	(339)	(3.674)	(3.002)	-	(7.015)
<b>Stanje 31. decembar 2019.</b>	<b>14.967</b>	<b>4.551</b>	<b>4</b>	<b>5.044</b>	<b>24.566</b>

**32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)**

Tabela u nastavku prikazuje promjene u obavezama po osnovu depozita od povezanih lica tokom 2019. godine:

Depoziti	NLB d.d. Ljubljana	NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	NLB Banka a.d., Skopje	NLB Banka a.d. Beograd	NLB Banka d.d. Sarajevo	Ream d.o.o. Beograd	NLB Banka a.d. Podgorica	Ukupno
01.januar 2019.	182	21	667	245	4.430	2	8	5.555
Novi depozit	9.808		-		172		2	10.312
Povrat depozita	-	330	(284)	(17)		(2)	-	(303)
Stanje 31. decembar 2019.	9.990	351	383	228	4.602	-	10	15.564

**Buduće obaveze prema povezanim licima**

Krajem 2019. godine Banka ima obavezu prema NLB d.d. Ljubljana po osnovu subordinisanog duga u iznosu od KM 8.016 hiljada. Obavezu čine osnovni dug u iznosu od KM 7.823 hiljade i obračunata kamata koja na 31.decembra 2019. godine iznosi KM 193 hiljada.

**32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)**

**Ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva:**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Plate i ostale naknade	1.400	1.378
Porezi i doprinosi na plate i ostale naknade	930	897
Bonusi	305	315
Porezi i doprinosi na bonuse	201	208

U ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva uključena su primanja Uprave i zaposlenih koji imaju mandatne ugovore (direktori sektora, šefovi samostalnih službi i direktori filijala).

Plate i ostale naknade obuhvataju ugovorenu platu i ostale naknade (topli obrok, regres, dopunsko osiguranje)

Kredit i depoziti i prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Uprave, ključnog rukovodstva i radnika Banke prikazani su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<b>Uprava i ključno rukovodstvo</b>		
Kredit (bruto)	507	359
Ispravke vrijednosti	2	1
Kamatni prihodi	20	19
Depoziti	1.876	1.617
Kamatni rashodi	17	30
<b>Radnici Banke</b>		
Kredit (bruto)	6.174	5.594
Ispravke vrijednosti	30	22
Kamatni prihodi	301	299
Depoziti	4.127	3.574
Kamatni rashodi	40	45

**33. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE**

**a. Plative i činidbene garancije i ugovorene obaveze**

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Plative garancije:		
u KM	12.652	7.046
u stranoj valuti	2.425	2.636
Činidbene garancije:		
u KM	30.479	38.542
u stranoj valuti	4.326	627
Ugovorene obaveze po osnovu odobrenih neiskorišćenih kredita u KM	109.132	101.328
Ostali vanbilans		
u KM	415	5.000
u stranoj valuti	11	10.756
	<u><b>159.440</b></u>	<u><b>165.935</b></u>

**33. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (nastavak)**

**a. Plative i činidbene garancije i ugovorene obaveze (nastavak)**

Na dan 31. decembar 2019. godine rezervacije za potencijalne i ugovorene obaveze iznose KM 2.460 hiljada, a na dan 31. decembar 2018. godine rezervacije su iznosile KM 1.829 hiljada.

Na dan 31. decembra 2019. godine ugovorene obaveze po osnovu odobrenih, neiskorišćenih kredita obuhvataju iznos od KM 109.132 hiljada (2018: KM 101.328 hiljada), od čega se iznos od KM 27.422 hiljada (2018: KM 25.690 hiljada) odnosi na kredite odobrene stanovništvu i preduzetnicima (kreditni po tekućim računima u iznosu od KM 15.913 hiljada, krediti po kreditnim karticama u iznosu od 9.683 KM hiljada, kao i ostali krediti stanovništvu i preduzetnicima u iznosu KM 1.826 hiljada), a iznos od KM 81.710 hiljada (2018: KM 75.638 hiljada) obuhvata odobrene neiskorištene kredite privrede i javnog sektora.

Na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine nije bilo obaveza po terminskim deviznim poslovima.

**b. Sudski procesi**

Na dan 31. decembra 2019. godine ukupna vrijednost sudskih sporova koje Banka vodi u svojstvu tužioca iznosila je KM 27.698 hiljada (31. decembar 2018. godine: KM 37.526 hiljada) dok je vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Banke iznosila KM 5.202 hiljada (31. decembar 2018. godine: KM 5.327 hiljada).

Navedeni iznosi ne uključuju zatezne kamate od dana utuživanja, jer Banka vrši konačan obračun i knjiženje zateznih kamata na utužena potraživanja po okončavanju sudskih sporova. Iako se konačni ishod navedenih sudskih sporova ne može pouzdano utvrditi rukovodstvo Banke smatra da navedeni sudski sporovi uglavnom neće biti presuđeni na teret Banke.

Za sudske sporova koji se vode protiv banke, a za koje Banka smatra da bi mogli pasti na teret Banke, u skladu sa očekivanjima, izdvojila je rezerve po tom osnovu u iznosu od KM 1.540 hiljada (31. decembar 2018. godine: KM 1.681 hiljada).

### **34. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA**

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa upravljačkim izvještajima.

Praćenje profitabilnosti pojedinih segmenata poslovanja vrši se u skladu sa Metodologijom mjerenja profitabilnosti segmenata poslovanja Banke (Napomena 3.25).

Pri mjerenju ostvarenja neto kamatnih prihoda segmenata poslovanja Banka koristi internu tansfernu cijenu baziranu na specifičnim cijenama proizvoda i usluga određene valute i ročnosti u skladu sa Metodologijom određivanja interne transferne cijene Banke koja je u skladu sa Metodologijom NLB Grupe.

Neto nekamatni prihodi segmenata predstavljaju prihode/rashode ostvarene prodajom proizvoda i usluga klijentima pojedinih segmenata. Administrativni i drugi troškovi predstavljaju direktne troškove ostvarene u pojedinom segmentu.

Neto prihodi, kao i administrativni i drugi troškovi koji ne pripadaju određenom segmentu poslovanja raspoređuju se na segmente prema ključevima za raspodjelu koji su definisani Metodologijom.

Neto rashod indirektnih otpisa kredita i rezervisanja pripada segmentu u kome je i nastao.

U narednim tabelama prikazani su bilans uspjeha i bilans stanja po segmentima na dan 31. decembar 2019. i 31. decembar 2018. godine:

#### **Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2019. godine**

	<b>Poslovanje sa pravnim licima</b>	<b>Poslovanje sa stanovništvom</b>	<b>Finansijska tržišta</b>	<b>Ostalo</b>	<b>Ukupno</b>
Neto prihodi od kamata po internoj transfernoj cijeni	13.505	16.283	7.293		37.081
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	11.108	9.609	832		21.549
Neto prihodi od kursnih razlika	518	792	(17)		1.293
Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	2.927	(33)	(442)	45	2.497
Neto dobiti od finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz bilans uspjeha	708				708
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	-	-		(292)	(292)
Neto ostali prihodi/rashodi iz poslovanja	(296)	(457)			(863)
Drugi administrativni troškovi	(10.489)	(12.002)			(25.493)
Porez na dobit	-			(3.705)	(3.705)
	<b>17.981</b>	<b>14.192</b>	<b>4.554</b>	<b>(3.952)</b>	<b>32.775</b>

**34. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)**
**Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2019. godine**

<b>Aktiva</b>	<b>Poslovanje sa pravnim licima</b>	<b>Poslovanje sa stanovništvom</b>	<b>Finansijska tržišta</b>	<b>Ostalo</b>	<b>Ukupno</b>
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	-	-	281.999	-	<b>281.999</b>
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>					
Kreditni bankama	-		96.455	-	<b>96.455</b>
Kreditni komitentima	418.032	386.119	-	-	<b>804.151</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.158	-	-	-	<b>1.158</b>
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	-	-	287.391	-	<b>287.391</b>
Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	34.952	<b>34.952</b>
Ostala aktiva	-	-	-	6.849	<b>6.849</b>
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>419.190</b>	<b>386.119</b>	<b>665.845</b>	<b>41.801</b>	<b>1.512.955</b>
<b>Pasiva</b>					
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>					
Depoziti banaka	-	-	16.100	-	<b>16.100</b>
Depoziti komitenata	357.858	850.446	-	-	<b>1.208.304</b>
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	90.620	-	<b>90.620</b>
Subordinisane obaveze	-	-	8.016	-	<b>8.016</b>
Rezervisanja i ostale obaveze	-	-	-	16.737	<b>16.737</b>
Ukupan kapital	-	-	-	173.178	<b>173.178</b>
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>357.858</b>	<b>850.446</b>	<b>114.736</b>	<b>189.915</b>	<b>1.512.955</b>

**Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2018. godine**

	<b>Poslovanje sa pravnim licima</b>	<b>Poslovanje sa stanovništvom</b>	<b>Finansijska tržišta</b>	<b>Ostalo</b>	<b>Ukupno</b>
Neto prihodi od kamata po internoj transfernoj cijeni	13.130	12.904	11.283	-	37.317
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	12.482	8.636	(370)	-	20.748
Neto prihod od kursnih razlika	520	871	(259)	-	1.132
Neto dobiti od finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz bilans uspjeha	81				81
Rashodi/prihodi od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	1.784	(93)	997	511	3.199
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	(214)	(190)	(79)	-	(483)
Neto ostali prihodi iz poslovanja	230	149	72	-	451
Drugi administrativni troškovi	(10.805)	(13.039)	(2.768)	-	(26.612)
Porez na dobit	-	-	-	(3.584)	(3.584)
	<b>17.208</b>	<b>9.238</b>	<b>8.876</b>	<b>(3.073)</b>	<b>32.249</b>

### 34. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2018. godine

Aktiva	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	-	-	257.022	-	257.022
Finansijska imovina po amortizovanom trošku					
Kreditni bankama	-	-	151.786	-	151.786
Kreditni komitentima	407.518	344.398	-	-	751.916
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.290	-	-	-	1.290
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	-	-	209.892	-	209.892
Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	33.427	33.427
Ostala aktiva	-	-	-	7.049	7.049
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>408.808</b>	<b>344.398</b>	<b>618.700</b>	<b>40.476</b>	<b>1.412.382</b>
<b>Pasiva</b>					
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku					
Depoziti banaka	-	-	7.359	-	7.359
Depoziti komitenata	339.495	787.699	-	-	1.127.194
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	84.005	-	84.005
Subordinisane obaveze	-	-	8.009	-	8.009
Rezervisanja	-	-	-	7.666	7.666
Ostale obaveze	-	-	-	5.235	5.235
Ukupan kapital	-	-	-	172.914	172.914
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>339.495</b>	<b>787.699</b>	<b>99.373</b>	<b>185.815</b>	<b>1.412.382</b>

### 35. USAGLAŠENOST OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na dan 31. oktobar 2019. godine, 30. novembar 2019. godine i 31. decembar 2019. godine izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa komitentima Banke.

Na dan 31. decembar 2019. godine nije bilo neusaglašenih obaveza i potraživanja sa komitentima Banke.

### 36. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Novčana sredstva sastoje se iz sljedećih pozicija:

	31.12.2019.	31.12.2018.
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	281.999	257.022
Sredstva kod drugih banaka	76.830	100.718
	<b>358.829</b>	<b>357.740</b>

### 37. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine za sledeće značajnije valute iznosi:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
USD	1,747994	1,707552
CHF	1,799126	1,742077
RSD	1,663257	1,653982
EUR	1,955830	1,955830



### **38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA**

Nakon saznanja o pojavi koronavirusa - COVID-19 (u daljem tekstu koronavirus) u martu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini i širenja virusa u Evropi i svijetu, Banka je preduzela neophodne mjere zaštite svojih investitora, klijenata i zaposlenih i obezbjedila bezbjednosne uslove i pružanje usluga bez prekida.

Kako se širenje koronavirusa i dalje razvija, izazovno je predvidjeti puni obim i trajanje njegovih poslovnih i ekonomskih implikacija. Shodno tome, ove okolnosti mogu velikim dijelom stvoriti Banci izazove u vezi sa poslovanjem zbog mjera i politika odgovarajućih državnih organa koje su već preduzete ili bi se mogle preduzeti u budućnosti. Takve mjere i politike mogu značajno da poremete aktivnosti Banke. Banka će razmotriti primjenu mjera za podršku ekonomiji u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Banka procjenjuje da koronavirus može imati negativan uticaj na kreditni portfelj, kvalitet imovine, umanjeње vrijednosti i rezervisanja, finansijsku imovinu po fer vrijednosti itd.

Obim uticaja na finansijske rezultate Banke trenutno nije moguće procijeniti sa visokim stepenom sigurnosti.

Banja Luka, 2. april 2020. godine

U ime NLB banke a.d. Banja Luka:

\_\_\_\_\_  
Predsjednik Uprave

Radovan Bajić



\_\_\_\_\_  
Direktor Sektora za finansijsko  
upravljanje i kontroling

Mira Bajić